วารสาร
มนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ผู้จัดพิมพ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ที่ปรึกษาบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร. สัญญา สะสอง	คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐพร จาดยางโทน	รองคณบดีฝ่ายวิชาการและงานวิจัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวัฒน์ โสมดี	รองคณบดีฝ่ายบริหารและพัฒนานวัตกรรมทางสังคม
อาจารย์ ดร.เสกสรร ท้าวทุมมา	รองคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา วางแผนและประกันคุณภาพการศึกษา
อาจารย์ ดร.วรสุดา วัฒนวงศ์	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายสื่อสารองค์กรและบริการชุมชน
อาจารย์ ดร.รณวีร์ พาผล	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์และศิลปวัฒนธรรม

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิโลบล วิมลสิทธิชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วาทิต ธรรมเชื้อ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย
อาจารย์ ดร. ไกรลาส จิตร์กุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย

กองบรรณาธิการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. สุรพล วิรุฬห์รักษ์	สำนักงานราชบัณฑิตยสภา ประเทศไทย
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. สิทธิ์ บุตรอินทร์	สำนักงานราชบัณฑิตยสภา ประเทศไทย
รองศาสตราจารย์ ดร. มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์	สำนักงานราชบัณฑิตยสภา ประเทศไทย
ศาสตราจารย์ ดร. ณัชชา พันธุ์เจริญ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประเทศไทย
ศาสตราจารย์ ดร. เทิดชาย ช่วยบำรุง	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ประเทศไทย
รองศาสตราจารย์ ดร. อัชกรณ์ วงศ์ปรีดี	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ประเทศไทย
รองศาสตราจารย์ ดร. วิวัฒน์ มีสุวรรณ์	มหาวิทยาลัยนเรศวร ประเทศไทย
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. อนุรักษ์ ปัญญานุวัฒน์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประเทศไทย
รองศาสตราจารย์ ดร. ชรินทร์ มั่งคั่ง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประเทศไทย
รองศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมชัย ปัญญาดี	มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประเทศไทย
ศาสตราจารย์ ดร. กุลธิดา ท้วมสุข	มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประเทศไทย

ศาสตราจารย์ ดร. ปริศวร์ ยิ้นเสน	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี ประเทศไทย
อาจารย์ ดร. เอกอมร เอี่ยมศิริรักษ์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. มนัส สุวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย
รองศาสตราจารย์สนิท สัตโยภาส	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย

กองจัดการวารสาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐวัฒน์ โสมดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รชฎ นุเสน	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย
อาจารย์ ดร. รณวีร์ พาผล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย
อาจารย์ ดร. กฤษณา สมบัติ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย
อาจารย์พะเยา นุเสน	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย
นางสาวนิติกาญจ์ เชงคะแส่	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย
นางรัชฎาพร พันธุ์ทวี	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย
นายอดิศักดิ์ ดวงตาสิทธิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย
นายพิชิตไพร สำราญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย
นายปฐมพงษ์ กันทะวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย

วัตถุประสงค์ 1.เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย บทความทางวิชาการ และบทวิจารณ์หนังสือทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2.เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อค้นพบ ข้อคิดเห็นทางวิชาการและวิจัยแก่นักวิชาการ อาจารย์ นักศึกษา นักวิจัย ตลอดจนบุคคลทั่วไปทั้งชาวไทยและต่างประเทศที่มีความสนใจทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

กำหนดออก ปีละ 2 ฉบับ (มกราคม-มิถุนายน และกรกฎาคม-ธันวาคม)

สำนักงาน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 202 ถ.ช้างเผือก ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300 โทร 0 5388 5710
เว็บไซต์ http://www.human.cmru.ac.th

เว็บไซต์วารสาร https://www.tci-thaijo.org/index.php/husocjr/index

บทความทุกบทความที่ตีพิมพ์ได้รับการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความของวารสารนี้เป็นของผู้เขียน มิใช่ความคิดเห็นของกองบรรณาธิการ
และมิใช่ความรับผิดชอบของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Journal of
Humanities and Social Sciences,
Chiang Mai Rajabhat University

Publisher Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat University

Consulting Members

Assoc. Prof. Dr. Sanya Sasong	Dean, Faculty of Humanities and Social Sciences
Asst. Prof. Natthaphorn Chatyangthon	Associate Dean for Academic Affairs and Research
Asst. Prof. Dr. Nattawat Somdee	Associate Dean for Administration and Social Innovation Development
Dr. Seksun Thaothumma	Associate Dean for Student Development Planing and Quality Assurance Education
Dr. Worasuda Wattanawong	Assistant Dean for Educational Quality Assurance and Community Services
Dr. Ranavi Papol	Assistant Dean for International Relations and Culture

Editor-in-Chief

Asst. Prof. Dr. Kittipong Wongthip	Chiang Mai Rajabhat University, Thailand

Deputy Editors

Asst. Prof. Dr. Nilobon Wimolsittichai	Chiang Mai Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Wathit Thummachoe	Chiang Mai Rajabhat University, Thailand
Dr. Krailas Jitkul	Chiang Mai Rajabhat University, Thailand

Editorial Board

Emeritus Prof. Dr. Surapon Wirunrak	Office of the Royal Society, Thailand
Emeritus Dr. Sit But-In	Office of the Royal Society, Thailand
Assoc. Prof. Dr. Maneepin Phromsuthirak	Office of the Royal Society, Thailand
Prof. Dr. Natchar Pancharoen	Chulalongkorn University, Thailand
Prof. Dr. Therdchai Choibamroong	National Institute of Development Administration, Thailand
Assoc. Prof. Dr. Achakorn Wongpreedee	National Institute of Development Administration, Thailand
Assoc. Prof. Dr. Wiwat Meesuwan	Naresuan University, Thailand
Emeritus Prof. Dr. Anuwat Punyanuwat	Chiang Mai University, Thailand
Assoc. Prof. Dr. Charin Mangkang	Chiang Mai University, Thailand

Assoc. Prof. Dr. Chalermchai Panyadee	Maejo University, Thailand
Prof. Dr. Kunthida Tuamsuk	Khon Kaen University, Thailand
Prof. Dr. Parit Yinsen	Prince of Songkhla University, Pattani Campus, Thailand
Dr. Ekamorn Iamsirirak	Ramkhamhaeng University, Thailand
Emeritus Prof. Dr. Manut SuwanUniversity	Chiang Mai Rajabhat University, Thailand
Assoc. Prof. Sanit Sattayopat	Chiang Mai Rajabhat University, Thailand

Editorial Managers

Asst. Prof. Dr. Nattawat Somdee	Chiang Mai Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Rachod Nusen	Chiang Mai Rajabhat University, Thailand
Dr. Ranavee Phaphon	Chiang Mai Rajabhat University, Thailand
Dr. Krisana Sombat	Chiang Mai Rajabhat University, Thailand
Aj. Phayao Nusen	Chiang Mai Rajabhat University, Thailand
Miss Nitikan Sengkasae	Chiang Mai Rajabhat University, Thailand
Mrs. Ratchadaporn Panthawee	Chiang Mai Rajabhat University, Thailand
Mr. Adisak Duangtasit	Chiang Mai Rajabhat University, Thailand
Mr. Phichitpai Samran	Chiang Mai Rajabhat University, Thailand
Mr. Patompong Kantawong	Chiang Mai Rajabhat University, Thailand

Objective

1. To publish research, academic and review articles related to Humanities and Social Sciences
2. To be a forum for sharing knowledge, opinions and research advancement in Humanities and Social Sciences, and related fields for academic scholars, students, lecturers, researchers and others who interested in the fields of Humanities and Social Sciences

Frequency Bi-annually (January-June; July-December)

Office Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat University
202 Changpeuk Rd., Changpeuk, Muang, Chiang Mai 50300 Tel. 0 5388 5710
Website: http://www.human.cmru.ac.th

Journal Website https://www.tci-thaijo.org/index.php/husocjr/index

All articles submitted for this publication were reviewed by the academic reviewers. The editorial board and the Faculty of Humanities and Social Sciences, CMRU claim no responsibility for the content or opinions expressed by the authors of individual articles or columns in this journal.

Reprinting of any articles in this journal must be permitted by the editorial board.

วารสาร
มนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บทบรรณาธิการ 1
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์

The Impact of Mobile-Assisted Language Learning: Push and Pull Mechanisms on Enhancing English Language Proficiency of Undergraduate Students 4
Piyanat Chantakhat

ลักษณะความเป็นวีรบุรุษในชีวประวัติของนักบุญหลุยส์ มารีย์ กรีญอง เดอ มงฟอร์ต 29
อติวิชญ์ เชี่ยงคิ้ว

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง การเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กน ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 51
ปัญญพนต์ มั่นคง ณัฐพร จาดยางโทน วาทินี ศิริชัย และดลยา แก้วคำแสน

การคร่ำครวญถึง “นาง” ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรกับพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย 67
ณัฐวุฒิ คล้ายสุวรรณ

การออกแบบฉากและเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงละครไซอิ๋ว ตอนศึกนางพญาแมงมุม 88
ภัทรศิลป์ สุกัณศีล

บทวิจารณ์หนังสือ
กฤษณา สมบัติ 106

Journal of
Humanities and Social Sciences,
Chiang Mai Rajabhat University

Editor-in-Chief 1
Asst. Prof. Dr. Kittipong Wongthip

The Impact of Mobile-Assisted Language Learning: Push and Pull Mechanisms on Enhancing English Language Proficiency of Undergraduate Students 4
Piyanat Chantakhat

The Characteristics of Heroism in the Biography of Saint Louis-Marie Grignion de Montfort. 29
Atiwit Siengkiw

Enhancing Thai Language Learning Achievement of Primary 3 Students in Mae Kon Spelling through Musical Materials and Skill Exercises. 51
Panyapon Mhankong, Nattaphorn Chatyangthon, Watinee Sirichai and Donlaya Kaewkhamsaen

Lamentation about "Her" by Prince Thammathibet and His Majesty the King Buddhatertlar as Presented in Kap He Rua 67
Natawut Klaisuwan

Set and Costume Design in *Xi You Ji : The Battle of The Spider Queen* 88
Pattrasil Sugansil

Book Review 106
Kritsana Sombat

บทบรรณาธิการ

วารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ และบทวิจารณ์หนังสือ เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อค้นพบ ข้อคิดเห็นทางวิชาการและการวิจัย แก่นักวิชาการ นักวิจัย อาจารย์ นักศึกษา ตลอดจนบุคคลทั่วไปทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

บทความในวารสารฉบับนี้มีทั้งหมด 5 บทความ บทความแรกเป็นบทความที่เกี่ยวกับการใช้โทรศัพท์มือถือเป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนรู้ภาษา (mobile-assisted language learning: MALL) สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ผลการนำไปใช้พบว่านักศึกษามีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสูงขึ้นและมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โทรศัพท์มือถือเป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ดังที่ Piyanat Chantakhat ได้นำเสนอไว้ในบทความเรื่อง The Impact of Mobile-Assisted Language Learning: Push and Pull Mechanisms on Enhancing English Language Proficiency of Undergraduate Students

บทความที่สองเป็นบทความที่นำเสนอความเป็นวีรบุรุษในชีวประวัติของนักบุญหลุยส์ มารีย์ กรีญอง เดอ มงฟอร์ต โดยใช้กรอบแนวคิดการผจญภัยของวีรบุรุษของโจแซฟ แคมพ์เบลล์ เป็นแนวคิดหลัก ผลจากการศึกษาครั้งนี้นอกจากจะทำให้ทราบลักษณะความเป็นวีรบุรุษของนักบุญหลุยส์ มารีย์ กรีญอง เดอ มงฟอร์ต ในฐานะต้นแบบวีรบุรุษทางจิตวิญญาณและต้นแบบการเผยแผ่อุดมการณ์ทางศาสนาแล้ว ยังสามารถเป็นแนวทางให้คนรุ่นใหม่ได้ใช้เป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิตอีกด้วย ดังที่ อติวิชญ์ เซี่ยงคิ้ว ได้นำเสนอไว้ในบทความเรื่อง ลักษณะความเป็นวีรบุรุษในชีวประวัติของนักบุญหลุยส์ มารีย์ กรีญอง เดอ มงฟอร์ต

ส่วนบทความที่สามเป็นบทความเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหลักปัน โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนโดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ ดังที่ ปัญญพนต์ มั่นคง ณัฐพร จาดยางโทน วาทินี ศิริชัย และดลยา แก้วคำแสน นำเสนอไว้ในบทความเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง การเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กน ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

บทความที่สี่เป็นบทความที่ศึกษาเกี่ยวกับการคร่ำครวญถึง “นาง” ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรกับพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยที่ปรากฏในกาพย์เห่เรือ ผลจากการศึกษาทำให้ทราบถึงทำให้เห็นถึงลักษณะร่วมของพระนิพนธ์และพระราชนิพนธ์ 8 ประการ สำหรับลักษณะเฉพาะพบว่า เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรนำตัวละครในวรรณคดีมาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินเรื่อง ส่วนพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงนำประเพณีในศาสนาอิสลามมาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินเรื่อง ดังที่ ณัฐวุฒิ คล้ายสุวรรณ ได้นำเสนอไว้ในบทความเรื่อง การคร่ำครวญถึง นาง ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรกับพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยที่ปรากฏในกาพย์เห่เรือ

บทความที่ห้าเป็นบทความที่นำเสนอกระบวนการออกแบบฉากและเครื่องแต่งกายสำหรับการแสดงละครไซอิ๋ว ตอนศึกนางพญาแมงมุม ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ละครข้ามวัฒนธรรมระหว่างไทยและจีน โดยผู้เขียนได้กำหนดแนวคิดสำคัญในการออกแบบ 2 ประการ คือ การใช้สัญลักษณ์ทางพุทธศาสนาที่แฝงอยู่ในวรรณกรรมเรื่องไซอิ๋ว และการใช้สัญลักษณ์ทางศิลปะจีนในการออกแบบเพื่อสร้างองค์ประกอบภาพของการแสดงละครไทยร่วมสมัย โดย ภัทรศิลป์ สุกัณศีล ได้นำเสนอไว้ในบทความเรื่อง การออกแบบฉากและเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงละครไซอิ๋ว ตอนศึกนางพญาแมงมุม

บทความสุดท้ายเป็นบทความวิจารณ์หนังสือเรื่อง พูดภาษาไทยได้ใน 1 วัน (สำหรับคนจีน) 24 小时泰语通 ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิธิอร พรอำไพสกุล และคณะอาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒซึ่งเป็นแบบเรียนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติที่มีการจัดวางโครงร่างเนื้อหาและองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ตลอดจนมีการแทรกเนื้อหาทางภาษาและ

วัฒนธรรมไทยระดับพื้นฐานที่เหมาะสมกับผู้เรียนชาวต่างชาติ ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทสังคมวัฒนธรรมไทย ดังที่ กฤษณา สมบัติ ได้นำเสนอไว้ในบทความ

ขอขอบคุณคณะกรรมการบริหารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ กองบรรณาธิการ และผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกที่กรุณาประเมินบทความให้มีความสมบูรณ์และมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ต้องขอขอบคุณเจ้าของบทความทุกท่านที่ส่งบทความเข้ามาตีพิมพ์ในวารสารฯ

ท้ายนี้ กองบรรณาธิการขอเชิญผู้สนใจทุกท่านร่วมส่งบทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่แบ่งปันองค์ความรู้ในการพัฒนาศาสตร์ด้านมนุษย์และสังคมต่อไป หากต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับวารสารฯ หรือมีข้อเสนอแนะสามารถติดต่อได้ที่ husocjr@g.cmru.ac.th กองบรรณาธิการยินดีน้อมรับเพื่อจะได้นำมาปรับปรุงวารสารฯ ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้สามารถติดตามวารสารทางออนไลน์ได้ที่ https://so01.tci-thaijo.org/index.php/husocjr/index หรือทาง QR code ท้ายบทบรรณาธิการนี้

Scan Me

บรรณาธิการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์

The Impact of Mobile-Assisted Language Learning: Push and Pull Mechanisms on Enhancing English Language Proficiency of Undergraduate Students

Piyanat Chantakhat
Faculty of Education, Chiang Mai Rajabhat University, Thailand
Email: piyanat_cha@g.cmru.ac.th
Received 24/05/24 Revised 14/06/24 Accepted 17/06/24

Abstract

This study aimed to assess the impact of push and pull mechanisms in mobile-assisted language learning (MALL) on students' English language proficiency and their satisfaction with MALL usage. The study involved comparing pretest and posttest scores between a control group and an experimental group, both initially exhibiting similar proficiency levels. Sixty students enrolled in an English Communication for Teachers course in the second semester of the 2023 academic year participated in the study, purposefully divided into control and experimental groups of 30 students each. The control group utilised the pull mechanism of MALL, while the experimental group used the push mechanism. Research instruments included a MALL application, an English proficiency test, a questionnaire, and an interview. Quantitative data underwent t-tests, means, standard deviations, and percentages analysis, while qualitative data from interviews were content-analysed. Results showed the experimental group's posttest mean significantly higher than the control group's, indicating the push mechanism positively impacted English proficiency. Additionally, the study explored students' satisfaction with MALL, revealing varied contentment levels with the platform's effectiveness, accessibility, engagement, and user interface. While overall satisfaction was high, areas such as material relevance, customisation options, and technical support had room for improvement. These findings contributed to discussions on innovative language education approaches, emphasising technology's potential to enhance language acquisition and create dynamic learning environments.

Keywords: Mobile-Assisted Language Learning, Push and Pull Mechanisms, English Language Learning, English Proficiency, Undergraduate Student

1. INTRODUCTION

The rise of mobile-assisted language learning (MALL) has transformed language education, offering adaptable and inventive methods to augment traditional pedagogical practices (Jalili et al., 2020; Stockwell, 2018). MALL's positive impact on language learning has garnered substantial academic attention, with numerous empirical studies illustrating its capacity to enhance learners' motivation, engagement, and proficiency across various linguistic skills such as vocabulary acquisition, grammar comprehension, speaking fluency, and listening comprehension (Li, 2023; Lei et al., 2022; Sun et al., 2017; Eubanks et al., 2018; Jia & Hew, 2019; Chu et al., 2019; Wongsuriya, 2020). Despite this, research on the efficacy of push and pull mechanisms in MALL remained limited. This study aimed to address this gap by investigating the impact of these mechanisms on students' English language proficiency and their satisfaction with MALL usage, hypothesising that the push mechanism would correlate with an improvement in English language proficiency.

MALL has been developed around a variety of instructional approaches that are intended to improve learning outcomes and increase student engagement. Among these mechanisms, push and pull have garnered significant attention for their potential to facilitate language learning (Stockwell & Hubbard, 2013). The push and pull mechanisms are distinct strategies in mobile-assisted language learning (MALL) that enhance language proficiency by leveraging mobile technology. The push mechanism delivers learning content at predetermined times, ensuring regular engagement and a structured learning path, which is beneficial for maintaining consistent practice and reducing procrastination. Conversely, the pull mechanism encourages self-directed learning, allowing students to access materials at their own pace, fostering autonomy, and personalizing their learning experience. By combining these approaches, teachers can cater to various learning styles and preferences, providing a balanced and adaptable learning environment that effectively supports language acquisition and proficiency (Stockwell, 2013; Puebla et al., 2022).

In today's classroom, undergraduate students are more likely to posses mobile or other devices more than one device making it difficult for teachers to monitor or control their uses. Recognising that the majority of Thai students use mobile devices to help their language learning in a variety of ways, including translation, correction, and artificial intelligence (AI) support platforms. These tools can be effectively employed for educational purposes, particularly within EFL teaching and learning (Hockly & Dudeney, 2018). Therefore, this study explored the effectiveness of diverse instructional

strategies, such as push and pull mechanisms, within Mobile-Assisted Language Learning (MALL) to optimize learning outcomes and cater to varied preferences. It assessed the students' language proficiency and satisfaction with MALL, highlighting its effectiveness and user experience. The research examined accessibility, engagement, and user interface, offering insights into enhancing language learning experiences and creating dynamic educational environments.

2. OBJECTIVES

1) To compare students' English language proficiency before and after implementing push and pull mechanisms in mobile-assisted language learning (MALL).

2) To assess students' satisfaction with mobile-assisted language learning (MALL) usage.

3. CONCEPTUAL FRAMEWORK

The conceptual framework for this study encompassed several key aspects. English language teaching and learning served as the underlying foundation. In the experimental group, MALL's push mechanism was integrated with traditional pedagogy to assess its impact on English language proficiency outcomes. Conversely, the control group employed the pull mechanism of MALL alongside traditional pedagogy, evaluating the effectiveness of self-directed learning behaviours facilitated by MALL. Additionally, students' satisfaction was measured to gauge the acceptability and usability of the MALL approach. Qualitative interviews provided insights into students' experiences, challenges, and preferences regarding both MALL and conventional pedagogy, while English language proficiency tests offered quantitative data on the effectiveness of both methods in improving language skills. This comprehensive framework enabled a thorough examination of MALL's efficacy in English language teaching and learning.

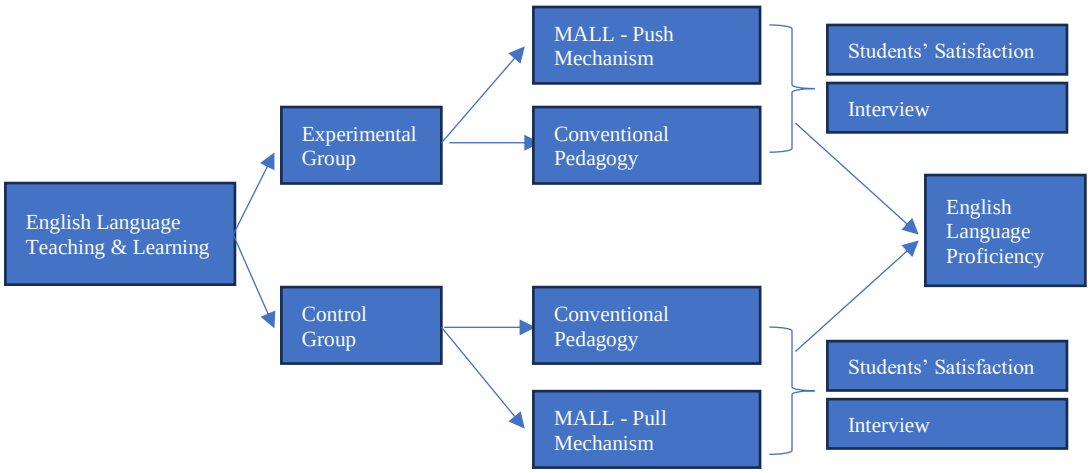

Fig 1. Conceptual Framework

4. LITERATURE REVIEW

4.1 Mobile-Assisted Language Learning (MALL)

Trifonova and Ronchetti (2003) defined mobile learning as the use of information technology via mobile devices to enhance teaching and learning experiences, whereas mobile-assisted language learning (MALL) specifically employed various mobile technologies to accelerate language acquisition. Naismith et al. (2004) categorised mobile technologies into personal and shared, and portable and static dimensions. Studies indicated that mobile technologies in education support six theories: constructivism, behaviourism, cooperation, contextual learning, informal learning, and lifelong learning (Naismith et al., 2004; Rahamat et al., 2017; Cakmak, 2019). Traxler and Kukulska-Hulme (2015) reported significant support for MALL among educators, while Hashim et al. (2017) validated its emergence as a unique discipline over the last decade, with numerous studies exploring its application in both formal and informal language learning contexts. These attributes enabled learning to transcend physical and temporal boundaries, fostering learner autonomy. MALL has emerged as a dynamic method in language education, utilising the widespread availability of mobile devices to facilitate language acquisition anytime and anywhere (Clark & Mayer, 2023).

Drawing from diverse frameworks in education, psychology, and technology, the theoretical foundations of MALL informed its conceptual framework and guide its implementation. Constructivist theories, exemplified

by Vygotsky's sociocultural theory and Piaget's cognitive constructivism, asserted that learners actively construct knowledge through interactions with their surroundings. In MALL, constructivism emphasised learner autonomy and engagement, with mobile devices serving as tools for exploring authentic language materials, fostering collaboration, and constructing meaning through real-world interactions (Stockwell, 2010; Zare & Derakhshan, 2022).

Sociocultural theory, rooted in Vygotsky's work, underscored the importance of social interaction and cultural context in shaping learning experiences. The MALL theory emphasised collaborative learning and social interaction for language acquisition, facilitated by mobile devices that enabled connections with peers and promote cultural exchange (Kukulska-Hulme & Shield, 2008). Situated learning theory posited that learning occurred within authentic contexts and social communities. MALL leveraged mobile devices to create situated learning environments, enabling engagement with language in real-world contexts (Chinnery, 2006).

Finally, the technology acceptance model (TAM) offered insights into users' acceptance and adoption of technology. In MALL, TAM explored factors shaping learners' attitudes towards mobile language learning applications, with perceived usefulness, ease of use, and enjoyment influencing their acceptance and utilisation of these technologies (Ally, 2009). By embracing these theoretical frameworks, teachers could design MALL interventions that fostered learner autonomy, facilitated social interaction, created authentic learning environments, and enhanced technology acceptance, ultimately supporting and empowering learners in their language acquisition journey.

4.2 Push and Pull Mechanisms

As mentioned above, MALL has revolutionised language education by providing learners with anytime, anywhere access to language learning materials through mobile devices. Central to the effectiveness of MALL were the push and pull mechanisms, which governed the delivery and retrieval of learning content. This section examined the role of push and pull mechanisms in facilitating language learning outcomes and explored recent developments in this field. Push mechanisms involved the proactive delivery of learning materials to learners' devices, often through notifications, reminders, or automated updates. These mechanisms ensured timely access to relevant content, thereby enhancing learners' engagement and motivation (Viberg & Grönlund, 2012).

For instance, Viberg & Grönlund (2012) emphasised the importance of push mechanisms in delivering bite-sized language learning activities that could be seamlessly integrated into learners' daily routines. By receiving regular prompts and notifications, learners were encouraged to engage with language learning materials consistently, leading to improved language proficiency over time. In contrast, pull mechanisms empowered learners to retrieve learning materials based on their preferences and needs, thereby promoting autonomy and personalised learning experiences. Pull mechanisms allowed learners to access a wide range of language learning resources, such as vocabulary lists, grammar explanations, and interactive exercises, at their convenience (Wu, 2015). This flexibility fostered a sense of ownership over the learning process, as learners could tailor their study sessions to suit their individual learning goals and preferences.

Recent research has sought to explore the interplay between push and pull mechanisms in MALL and their impact on language learning outcomes. Wu (2015) investigated how the combination of push notifications and pull access to vocabulary resources influences learners' vocabulary acquisition. Their findings suggested that push mechanisms prompt learners to engage with vocabulary learning materials, while pull mechanisms empowered learners to explore additional resources and practice at their own pace. This combination of push and pull mechanisms facilitated a balanced approach to language learning, promoting both engagement and autonomy.

Moreover, meta-analytical studies, such as that conducted by Smith (2018), have provided insights into the effectiveness of push mechanisms in MALL. Smith's meta-analysis synthesised findings from multiple studies and concluded that push mechanisms significantly enhance learners' engagement with learning materials and contribute to improved language proficiency. By delivering timely notifications and updates, push mechanisms fostered regular practice and sustained motivation in language learning.

In conclusion, push and pull mechanisms played complementary roles in mobile-assisted language learning, facilitating engagement, autonomy, and language learning outcomes. Push mechanisms ensured the proactive delivery of learning content, while pull mechanisms empowered learners to retrieve resources according to their preferences and needs. Future research should continue to explore the synergistic effects of push and pull mechanisms in MALL, considering factors such as learner preferences, technological advancements, and pedagogical contexts (Apoko et al., 2023; Nuraeni et al., 2020). By leveraging the strengths of both push and pull

mechanisms, educators can create dynamic and effective language learning environments in MALL.

4.3 Pedagogies in MALL

Pedagogically, MALL encompassed a diverse range of approaches. One prevalent pedagogical approach in MALL was task-based learning, which emphasised the completion of language learning tasks designed to achieve specific learning objectives (García Laborda, 2009). Task-based learning in MALL capitalised on the interactive and multimedia capabilities of mobile devices to engage learners in authentic language use and meaningful communication (Stockwell & Hubbard, 2013). Research indicated that task-based MALL activities promoted language acquisition by providing opportunities for contextualised language practice and feedback (Kukulska-Hulme & Shield, 2008).

Another prominent pedagogical approach in MALL was content-based instruction, which integrated language learning with subject-matter content to enhance learners' language proficiency while addressing academic content knowledge (Warschauer & Meskill, 2000). Content-based MALL programs often featured multimedia resources, such as videos, podcasts, and interactive simulations, to scaffold language learning and content comprehension (Kukulska-Hulme, 2009).

Studies have shown that content-based MALL approaches promoted language development while fostering subject-area knowledge and critical thinking skills (Kukulska-Hulme & Shield, 2008). Additionally, the flipped classroom model has gained traction in MALL, whereby traditional classroom activities were moved online, and interactive tasks were completed outside of class, allowing for more personalised and interactive in-class activities (Doung-in, 2017). Flipped classroom approaches in MALL leveraged mobile technologies to deliver instructional content, facilitate collaborative learning, and provide immediate feedback to learners (Soleymani et al., 2021). The research conducted by Jalili et al. (2020) suggested that flipped classroom models in MALL enhanced learner engagement, autonomy, and language proficiency. Furthermore, learner-centred approaches, such as inquiry-based learning and project-based learning, have been adapted for MALL environments to promote learner autonomy, creativity, and critical thinking skills (Kukulska-Hulme, 2013). In inquiry-based MALL, learners explored authentic language materials and resources to address research questions or solve real-world problems, fostering inquiry skills and language proficiency (Facer et al., 2014).

In conclusion, pedagogical approaches in MALL encompassed a diverse range of methodologies aimed at optimising language learning outcomes in mobile learning environments. Task-based learning, content-based instruction, the flipped classroom model, and learner-centred approaches offered valuable frameworks for designing effective MALL programmes that engaged learners, promote language acquisition, and fostered 21st-century skills. Future research should continue to explore the effectiveness of different pedagogical approaches in MALL, considering factors such as learner characteristics, technological affordances, and pedagogical contexts, to inform best practices in mobile language education (Lei, 2022; Rajendran & Yunus, 2021)

The empirical evidence surrounding MALL underlined its potential as a transformative tool in language education. Studies have consistently revealed MALL's positive impact on language learning outcomes, enhancing learners' motivation, engagement, and proficiency across various linguistic skills, including vocabulary acquisition, grammar comprehension, speaking fluency, and listening comprehension (Kukulska-Hulme & Traxler, 2013). A study conducted by Li (2023) on the effects of MALL on listening skills suggested that MALL was more effective than traditional methods in developing listening skills.

4.4 Related research to MALL

Furthermore, research has highlighted MALL's effectiveness in promoting learner autonomy, facilitating authentic language use, and catering to diverse learner needs (Herrington et al., 2009). However, challenges such as digital inequality, technical constraints, and pedagogical integration issues persisted within the MALL landscape (Viberg et al., 2020). Addressing these challenges necessitated ongoing investigation and refinement of MALL practices to ensure its continued efficacy and accessibility. Beyond MALL, empirical research has extensively explored the effectiveness of technology-enhanced learning environments in diverse educational contexts. Meta-analyses, such as the one conducted by Means et al. (2009), have consistently shown that technology, including MALL, could enhance student engagement, motivation, and learning outcomes. Also, studies examining the effectiveness of MALL have demonstrated its potential to facilitate language acquisition, improve proficiency, and foster autonomous learning (Burston, 2014; Jeong, 2022). In addition to technology-enhanced learning, empirical evidence has shed light on the effectiveness of various instructional strategies and approaches across educational domains. Meta-analyses examining interventions such as cooperative learning (Esai & Mahbib, 2015) and

formative assessment (Hattie & Timperley, 2007) have consistently shown positive effects on academic achievement and student motivation.

On this basis, empirical evidence highlighted the effectiveness of a wide range of educational interventions and approaches in enhancing student learning outcomes. By synthesising findings from diverse studies, teachers and policymakers could identify evidence-based practices to inform instructional design, curriculum development, and educational policy decisions. Nonetheless, it was crucial to acknowledge the contextual nuances and individual differences that may influence the effectiveness of educational interventions, emphasising the need for ongoing research and evaluation in the field of education

5. METHODOLOGY

5.1 Research Design

This study employed experimental research methodology to explore potential cause-and-effect relationships between independent and dependent variables. According to Creswell (2012), the independent variable either "causes" or is believed to have caused changes in the dependent variable, indicating that the independent variable influences the outcome. In this study, the independent variable was the MALL application, while the dependent variables were students' English language proficiency and satisfaction. Experimental research aims to establish whether a specific intervention affects an outcome (Creswell, 2014). Various types of experimental designs include true experiments, field experiments, and natural experiments (Cohen et al., 2007). This study utilized a two-group quasi-experimental design to evaluate the effectiveness of push and pull mechanisms within mobile-assisted language learning (MALL) for enhancing English language proficiency.

Table 1. Pretest and posttest design

Group	Pretest	Treatment	Posttest
Experiment	O1	X	O2
Control	O2	Y	O2

Annotation: O1: Pretest
O2: Posttest
X: Utilising the push mechanism of MALL
Y: Utilising the pull mechanism of MALL

The dashed line between the parallel rows in the diagram of the non-equivalent control group indicates that randomisation was not used to equate the experimental and control groups, hence the term non-equivalent (Cohen et al., 2007). Both groups underwent pretest and posttest assessments but received different treatments. The experimental group utilised the push mechanism of MALL, whereas the control group employed the pull mechanism of MALL.

5.2 Participants

The population for this study consisted of undergraduate students from the Faculty of Education at Chiang Mai Rajabhat University. The sample group for the experiment was selected through purposive sampling, with the criteria being the same major students who were enrolled in the English Communication for Teachers' course during the second semester of the 2023 academic year. The sample was divided into two groups: a control group and an experimental group, each comprising 30 students.

5.3 Variables

5.3.1 Independent variable was the MALL application.

5.3.2 Dependent variables were students' English language proficiency and satisfaction towards the MALL application.

5.4 Research Instruments

The research instruments were as follows:

5.4.1 The MALL application was the pre-intermediate headway online practice from Oxford online practice, aligned with the pre-intermediate headway student book, and consisted of six units. The application incorporated practice activities covering all four language skills, along with video-based tasks.

5.4.2 The English proficiency test was adapted from the 5th edition headway placement test and consisted of 60 multiple-choice questions.

5.4.3 The student satisfaction questionnaire comprised 12 questions rated on a 5-point scale.

5.4.4 The semi-structured interviews entailed posing a series of open-ended questions to the participants, supplemented by probe questions to delve deeper into their responses and the relevant topic.

5.4.5 The research instruments were verified using the Index of Objective Congruence (IOC) by three English language teaching (ELT) experts, resulting in 0.64 for the content validity index. Based on the feedback from these experts, the instruments were then revised and further developed.

5.5 Data Collection and Analysis

The study was conducted with two groups of students, control and experimental groups, in the second semester of the 2023 academic year. The data collection procedures were divided into three phrases as follows:

1) Before the experiment commenced, the students participated in an orientation session during the first week of the course, which focused on the use of the MALL application. The orientation focused on the application's push and pull mechanisms. Additionally, students were required to register for an account on Oxford online practice. Following the orientation, the pretest was administered prior to the start of instruction.

2) During the experimental phase spanning 12 weeks, the students in the control group were assigned to complete the six units of the MALL application though the pull mechanism. In this approach, the students took an active role in seeking out learning content, fostering self-directed learning behaviours. Conversely, the experimental group was assigned to complete the same six units using the push mechanism. In this approach, tasks on the MALL application were delivered directly to students according to a predetermined schedule set by the lecturer, thereby encouraging consistent engagement with the materials at the specified times.

3) After the experiment, the parallel posttest was administered to all students. Additionally, the questionnaire was distributed to both groups to assess their satisfaction with the use of mobile-assisted language learning (MALL). The results from the questionnaire were analysed for means and standard deviations. Additionally, the E1/E2 formula was utilised to calculate the scores obtained from exercises in the MALL application and the posttest of the two groups, aiming to ascertain the effectiveness of the MALL application. The scores from the pretest and posttest of both groups were calculated to compare the differences using T-Tests, means, and standard deviations. Additionally, some students from each group underwent semi-structured interviews, randomly selected, to delve into their experiences with

the MALL application as an integral part of their learning process aimed at enhancing their English proficiency. The qualitative data gathered from these interviews underwent analysis and categorisation, delineating positive and negative experiences, with the findings presented descriptively.

5.6 Ethical Consideration

The ethical issues in this study were guided by Caruana's (2015) recommendations for conducting research within one's academic institution. The study used pretest-posttest assessments, questionnaires, and interviews to emphasise the importance of preserving participants' well-being and rights. Informed permission was essential for ensuring that participants knew the study's objectives, procedures, and potential dangers, as well as their right to withdraw at any time without penalty. Participants were briefed during an orientation session and completed consent forms before to their participation. Confidentiality was tightly maintained throughout data collection, processing, and dissemination to protect participants' names and responses. The researcher minimised risks such as discomfort from sensitive inquiries while prioritizing participant safety and mental well-being. Participation was voluntary, tension-free, and culturally sensitive, with benefits to participants and the boarder community outweighing any hazards. Throughout the research process, important ethical principles were followed, including secure data management and storage, as well as post-study debriefing for participants.

6. RESULTS

6.1 The effectiveness of students' English language proficiency before and after implementing push and pull mechanisms of mobile-assisted language learning (MALL)

To examine the effectiveness of push and pull mechanisms of MALL on improving students' English language proficiency, the study divided participants into two groups. The control group was instructed to complete six units of the MALL application using the pull mechanism, which required them to actively search for learning materials independently. In contrast, the experimental group completed the same units using the push mechanism, where materials were sent directly to them at set times. The effectiveness of push and pull mechanisms of MALL was based on 70/70 effectiveness criteria summarised in Table 2 and 3.

Table 2. The effectiveness of the push mechanism of MALL on improving students' English language proficiency

Effectiveness	Total score	$\bar{x}$	S.D.	%
Learning process (E1)	30	21.77	4.53	72.56
Learning product (E2)	30	23.10	3.40	77.00

Table 2 demonstrates the effectiveness result of the push mechanism of MALL on improving students' English language proficiency. The effectiveness of the push mechanism of MALL during the learning process (E1) was at 72.56 and the learning product (E2) was at 77.00. It indicated that both exercise and posttest scores met the 70/70 effectiveness criteria. As a result, it could be summarised that the push mechanisms of MALL could be implemented or applied in teaching and learning.

Table 3. The effectiveness of the pull mechanism of MALL on improving students' English language proficiency

Effectiveness	Total score	$\bar{x}$	S.D.	%
Learning process (E1)	30	21.03	3.31	70.11
Learning product (E2)	30	21.37	2.91	71.22

Table 3 demonstrates the effectiveness result of the pull mechanism of MALL on improving students' English language proficiency. The effectiveness of the pull mechanism of MALL during the learning process (E1) was at 70.11, and the learning product (E2) was at 71.22. It indicated that both exercise and posttest scores met the 70/70 effectiveness criteria. As a result, it could be summarised that the push mechanisms of MALL could be implemented or applied in teaching and learning.

Table 4. The comparison of data from the pretest between the control and experimental groups

Group	N	Total Score	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
Control group	30	60	28.10	5.38	1.72	0.096
Experimental group	30	60	28.93	4.19		

According to Table 4, the results revealed that pretest scores of the control group ($\bar{x}$ = 28.10, S.D. = 5.38) and the experimental group ($\bar{x}$ = 28.93, S.D. = 4.19) did not differ significantly ($t = 1.72$, $p > 0.05$). This implied that both groups had similar levels of English proficiency at the start of the course, indicating that the population sample selected for the study was appropriate.

Table 5. The comparison of data from the posttest between the control and experimental groups

Group	N	Total Score	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
Control group	30	60	28.90	4.92	4.04	0.0004
Experimental group	30	60	31.97	4.23		

Table 5 presents the comparison of posttest scores between the control and experimental groups. The experimental group scored significantly higher on the posttest ($\bar{x}$ = 31.97, S.D. = 4.23) than the control group ($\bar{x}$ = 28.90, S.D. = 4.92), with a t-value of 4.04 and a p-value greater than 0.05. These results indicated that the push mechanism of MALL effectively enhanced students' English language proficiency.

6.2 Students' satisfaction with mobile-assisted language learning (MALL) usage

To assess students' satisfaction with mobile-assisted language learning (MALL) usage, all students were required to complete a questionnaire by rating each question on a five-point scale: very dissatisfied, dissatisfied, neutral, satisfied, and very satisfied. The self-rating scores from the questionnaire were analysed for mean and standard deviation and interpreted into five levels of satisfaction, as illustrated in Table 3.

Table 6. The students' satisfaction with mobile-assisted language learning (MALL) usage

No.	Questions	Experimental group			Control group			Overall		
		$\bar{x}$	S.D.	Level of Satis-faction	$\bar{x}$	S.D.	Level of Satis-faction	$\bar{x}$	S.D.	Level of Satis-faction
1	How satisfied are you with the overall effectiveness of MALL in improving your language skills?	4.41	0.34	High	4.28	0.52	High	4.35	0.43	High
2	How easy is it to access MALL resources on your mobile device?	4.23	0.67	High	4.03	0.35	High	4.13	0.51	High
3	How engaging do you find the MALL activities and exercises?	4.42	0.45	High	4.36	0.78	High	4.39	0.62	High

No.	Questions	Experimental group			Control group			Overall		
		$\bar{x}$	S.D.	Level of Satis-faction	$\bar{x}$	S.D.	Level of Satis-faction	$\bar{x}$	S.D.	Level of Satis-faction
4	How satisfied are you with the variety of learning materials provided through MALL?	4.67	0.53	Highest	4.46	0.32	High	4.57	0.43	Highest
5	How well do MALL activities fit into your daily schedule?	4.49	0.45	High	4.12	0.67	High	4.31	0.56	High
6	How helpful are the feedback and corrections provided by MALL?	4.81	0.34	Highest	4.68	0.31	Highest	4.75	0.33	Highest
7	How satisfied are you with the user interface and design of the MALL application?	4.61	0.54	Highest	4.55	0.40	Highest	4.58	0.47	Highest
8	How effective do you find the MALL platform in enhancing your vocabulary?	4.52	0.31	Highest	4.34	0.27	High	4.43	0.29	High
9	How well does MALL help you achieve your personal language learning goals?	4.87	0.27	Highest	4.51	0.29	Highest	4.69	0.28	Highest
10	How satisfied are you with the level of interaction (e.g., quizzes, interactive lessons) offered by MALL?	4.67	0.39	Highest	4.30	0.32	High	4.48	0.36	High
11	How satisfied are you with the technical support provided for MALL?	4.21	0.58	High	4.25	0.40	High	4.23	0.49	High

No.	Questions	Experimental group			Control group			Overall		
		$\bar{x}$	S.D.	Level of Satis-faction	$\bar{x}$	S.D.	Level of Satis-faction	$\bar{x}$	S.D.	Level of Satis-faction
12	How likely are you to continue using MALL for language learning in the future?	4.63	0.29	Highest	4.44	0.38	High	4.54	0.34	Highest
Total		4.55	0.43	Highest	4.36	0.42	High	4.45	0.43	High

Table 6 provided a detailed analysis of students' satisfaction with mobile-assisted language learning (MALL). The overall satisfaction level of the two groups was high, with an average score of 4.45 (S.D. = 0.43). The overall satisfaction level of the experimental group (4.55) was higher than the control group (4.36). Each question in the questionnaire garnered a high or highest level of satisfaction, although there were some differences in the mean scores. Question 6, which asked about the helpfulness of feedback and corrections provided by MALL, received the highest satisfaction score with an average of 4.75 (S.D. = 0.33). This suggested that students found the feedback feature of MALL particularly beneficial. Other questions that scored at the highest satisfaction level included question 4, regarding the variety of learning materials ($\bar{x}$ = 4.57, S.D. = 0.43), question 7, about the user interface and design of the MALL application ($\bar{x}$ = 4.58, S.D. = 0.47), question 9, on achieving personal language learning goals ($\bar{x}$ = 4.69, S.D. = 0.28), and question 12, concerning the likelihood of continuing to use MALL in the future ($\bar{x}$ = 4.54, S.D. = 0.34). Even questions that did not reach the highest satisfaction level still scored well. For example, question 1, which inquired about the overall effectiveness of MALL in improving language skills, had a mean score of 4.35 (S.D. = 0.43), indicating a high level of satisfaction. Similarly, question 3, regarding the engagement of MALL activities, scored 4.39 (S.D. = 0.62). In conclusion, the table showed that students were generally very satisfied with the various aspects of MALL, particularly appreciating the helpful feedback, the variety of learning materials, and the user-friendly design.

The qualitative data from the interviews with students yielded both positive and negative experiences regarding the mobile-assisted language learning (MALL) application used during the course. A predominant sentiment among students was their enjoyment of using the MALL application, citing its support in course content learning.

S1:"... Personallly, I don't quite like learning and practicing grammar, but the game mechanisms in the application make me want to win more and more. I enjoyed playing the games without noticing the language learning" (Translated from S1 response in Thai)

S2: "... I love the video-based tasks, where I can learn the contents about the world that I never know before. That is my first time staying in English practice for a long time without boring." (Translated from S2 responses in Thai)

Several key themes emerged from the interviews. Firstly, students expressed a higher level of engagement with the pull mechanism compared to the push mechanism. They perceived the pull mechanism as more interactive and tailored to their individual learning needs, thereby fostering greater motivation and enthusiasm for language learning activities. Some quotations from the students were as follow:

S2: "... I think in the pull mechanism I can choose the contents and tasks whenever I need. And I can also find the information outside the designated application. I feel comfortable that I can do the tasks anytime I want." (Translated from S2 responses in Thai)

S3: "... I can choose any contents and tasks I want to do even we haven't reached that unit in the class. This is because I saw this content on Facebook, and I noticed, it is also one of our units." (Translated from S3 responses in Thai)

Conversely, the push mechanism was recognised for its effectiveness in aiding course content mastery.

S1: ".... Although I don't like spending time studying grammar, the designated contents and times are useful for me to follow what we're learning in the class. If I have to use the application myself with any guideline, I think I may not know what to do on the application." (Translated from S1 responses in Thai)

S4: "... I can review and practise the contents we have done in the class so I know what to practise.

"It makes me get high scores in quizzes." (Translated from S4 responses in Thai)

Secondly, both mechanisms were lauded for their flexibility and convenience, enabling students to access language learning materials at their convenience and from any location. However, the pull mechanism was perceived as offering superior flexibility, allowing students to select content based on their preferences and learning pace as stated by S2. Thirdly, students acknowledged the relevance of content delivered through both mechanisms. However, some noted that the push mechanism occasionally delivered material less aligned with their interests or immediate learning goals.

S4: "... Sometimes I don't feel like doing the assigned tasks because some tasks are slightly boring that I have done many times. (Translated from S4 responses in Thai)

Furthermore, the pull mechanism was seen as providing more personalised feedback and support compared to the push mechanism. Students valued the opportunity to receive timely feedback on their performance and progress, which they found motivating and beneficial to their learning process. Ultimately, while some students encountered technical challenges such as connectivity issues or difficulties navigating the MALL platforms, these obstacles were generally considered minor and did not significantly impact overall satisfaction with the learning experience.

7. CONCLUSION

The research findings indicated that both push and pull mechanisms positively impact students' English language proficiency, with notable distinctions between the two. The experimental group, which utilised the push mechanism of MALL, scored significantly higher on the posttest ($\overline{x}$ = 31.97, S.D. = 4.23) compared to the control group that used the pull mechanism ($\overline{x}$ = 28.90, S.D. = 4.92), with a t-value of 4.04 and a p-value greater than 0.05. This suggested that both the push and pull mechanisms effectively enhanced English language proficiency. Furthermore, a detailed analysis of student satisfaction revealed that the experimental group reported a higher overall satisfaction level (4.55) than the control group (4.36).

In terms of engagement, students expressed a higher level of engagement with the pull mechanism than with the push mechanism. Both mechanisms were praised for their flexibility and convenience, allowing students to access learning materials from any location. The pull mechanism, however, was perceived as offering superior flexibility, enabling students to select content based on their preferences and learning pace. While content delivered through both mechanisms was considered relevant, some students noted that the push mechanism occasionally provided materials that were less

aligned with their interests or immediate learning goals. Additionally, the pull mechanism was seen as providing more personalised feedback and support compared to the push mechanism. These findings highlighted the complementary strengths of both mechanisms in supporting language learning and suggest that integrating elements of both could optimise learning outcomes.

8. DISCUSSION

The research findings underscored the positive impact of both push and pull mechanisms on students' English language proficiency, aligning with Puebla et al.'s (2022) study, which showed significant language improvements regardless of whether learners chose content independently or were assigned specific materials. The push mechanism's structured content delivery and regular engagement prompts resulted in higher posttest scores, highlighting its effectiveness in enhancing proficiency through consistent exposure. This method facilitated behavioural engagement by promoting regular interaction with learning materials, which was crucial for habit formation and skill acquisition. The Pull mechanism, which allowed students to select materials based on their preferences and pace, demonstrated substantial benefits, particularly in terms of increased emotional engagement and motivation. The autonomy and personalised learning pathways associated with the pull mechanism fostered a sense of ownership and intrinsic motivation, which were key components of emotional engagement. Both mechanisms were praised for their convenience, enabling learning from any location, with the pull mechanism offering more personalised feedback and support, thereby enhancing cognitive engagement (Li, 2023). This personalised approach likely facilitated deeper processing and understanding of language materials. While the push mechanism sometimes provided less relevant material, its overall structure facilitated effective learning by maintaining consistent engagement. These findings suggested that integrating both mechanisms could optimize learning outcomes by combining structured engagement with personalised flexibility, catering to diverse learner needs and improving behavioural, emotional, and cognitive engagement, ultimately enhancing language proficiency.

The comparison of posttest scores between the control and experimental groups highlighted the effectiveness of the push mechanism in mobile-assisted language learning (MALL). The experimental group, which used the push mechanism, achieved significantly higher posttest scores ($\overline{x}$ = 31.97, S.D. = 4.23) than the control group with the pull mechanism ($\overline{x}$ = 28.90, S.D. = 4.92), with a t-value of 4.04 and a p-value greater than 0.05. These

results suggested that the structured and proactive delivery of content in the push mechanism promoted consistent engagement, leading to improved language proficiency. The regular prompts and notifications likely fostered disciplined study habits, resulting in more substantial progress. While the pull mechanism offered flexibility and supports self-directed learning, it may not provide the same level of reinforcement as the push mechanism. These findings indicated that the push mechanism was highly effective in enhancing language proficiency through regular interaction with learning materials, suggesting its potential as a valuable tool in structured language education (Wu, 2015). Moreover, the results highlighted the importance of incorporating diverse instructional strategies, including push and pull mechanisms, to cater to varied learning preferences and optimise learning outcomes in language education settings (Viberg & Grönlund, 2012). Future research could delve deeper into the specific features of push mechanisms within MALL and explore their differential effects on language learning outcomes across diverse learner populations. In conclusion, the findings underscored the effectiveness of the push mechanism in MALL as a means of enhancing students' English language proficiency. These insights contributed to the ongoing discourse on innovative pedagogical approaches in language education and underscore the potential of technology-enhanced learning environments to facilitate language acquisition.

The analysis of students' satisfaction with mobile-assisted language learning (MALL) revealed a generally positive reception across both the experimental and control groups. The experimental group, utilising the push mechanism, reported a higher overall satisfaction level (4.55) compared to the control group, which used the pull mechanism (4.36). This suggested that the structured and proactive delivery of learning content through the push mechanism may have contributed to a higher degree of satisfaction, possibly due to the regular engagement and consistent learning opportunities it provided (Li, 2023; Lei, 2022; Rajendran & Yunus, 2021). However, deeper insights into student engagement indicate a preference for the pull mechanism. Students expressed a higher level of engagement with the pull mechanism compared to the push mechanism. This finding underscored the importance of learner autonomy and the ability to control the pace and content of their learning experience. The pull mechanism's flexibility allowed students to access learning materials based on their individual needs and preferences, making it particularly effective for personalised learning.

Both mechanisms were praised for their flexibility and convenience, enabling students to access language learning materials anytime and from any location. This aligned with the inherent advantages of mobile learning, which

facilitates learning beyond the traditional classroom setting. However, the pull mechanism was perceived as offering superior flexibility. By allowing students to select content according to their personal learning goals and schedules, the pull mechanism supports a more tailored learning experience. Students also acknowledged the relevance of content delivered through both mechanisms, recognising their contribution to language learning as supported by Stockwelll (2013). Nonetheless, there were some criticisms of the push mechanism, as it occasionally delivered materials that were less aligned with students' immediate interests or learning goals. This suggested that while the push mechanism ensures regular content delivery, it may lack the adaptability needed to fully meet individual learning preferences at all times (Sun et al., 2017; Eubanks et al., 2018; Jia& Hew, 2019; Chu et al., 2019). Furthermore, the pull mechanism was seen as providing more personalised feedback and support compared to the push mechanism. This was likely due to the self-directed nature of the pull approach, where students actively seek out resources and receive feedback based on their specific interactions with the material. Personalised feedback is a critical component of effective language learning, as it helps address individual learner needs and promotes a deeper understanding of the language.

In summary, the findings indicated that while both push and pull mechanisms have distinct advantages in mobile-assisted language learning (MALL), the pull mechanism's flexibility and capacity for personalised learning are particularly valued by students. These findings suggested that an optimal MALL strategy might integrate the regular engagement benefits of the push mechanism with the flexibility and personalisation offered by the pull mechanism, thus providing a more balanced and effective learning experience.

8.1 Suggestions

Based on the findings of the comparison between students' English language proficiency before and after implementing push and pull mechanisms in mobile-assisted language learning (MALL), several suggestions emerged to optimise language learning outcomes:

1) The significant enhancement in English language proficiency observed in the experimental group, attributed to the implementation of push mechanisms, demonstrates the effectiveness of this instructional approach. Therefore, it is advisable for teachers to incorporate push mechanisms more prominently within MALL platforms to optimise language learning outcomes.

2) The observed differences in posttest scores between the control and experimental groups highlight the benefits of incorporating diverse

instructional strategies, including both push and pull mechanisms. Teachers should therefore adopt a blended approach, leveraging a combination of these methods to address varied learning preferences and enhance language learning outcomes.

3) The positive influence/impact of push mechanisms on language acquisition emphasises the importance of interactive and personalised learning experiences. Hence, educators should prioritise the development of MALL resources that provide tailored feedback and support to foster student engagement and motivation.

4) Further study into the specific features and functionalities of push mechanisms within MALL platforms is recommended to gain deeper insights into their differential effects on language learning outcomes across diverse learner populations. This research endeavour will enable teachers to refine instructional strategies and harness the full potential of MALL for language education.

9. REFERENCES

Ally, M. (2009). *Mobile learning*: *Transforming the delivery of education and training*. Canada: Athabasca University Press.

Burston, J. (2014). MALL: The pedagogical challenges. *Computer Assisted Language Learning*, *27*(4), 344-357.

Chapelle, C. A., & Douglas, D. (2006). *Assessing language through computer technology*. Cambridge: Cambridge University Press.

Chinnery, G. M. (2006). Emerging technologies—going to the MALL: Mobile-assisted language learning. *Language Learning & Technology*, *10*(1), 9-16.

Chu, H. C., Wang, C. C., & Wang, L. (2019). Impacts of concept map-based collaborative mobile gaming on English grammar learning performance and behaviors. *Journal of Educational Technology & Society*, *22*(2), 86-100.

Clark, R. C., & Mayer, R. E. (2023). *E-learning and the science of instruction: Proven guidelines for consumers and designers of multimedia learning*. New Jersey: John Wiley & sons.

Doung-In, S. (2017). Flip your classroom: reach every student in every class every day. *Walailak Journal of Learning Innovations*, *3*(2), 71-78.

Esai, A., & Mahbib, U. K. (2015). Cooperative learning as an alternative approach to language learning in 21st century: Research review. In *Proceedings of the International Association for the Study of Cooperation in Education (IASCE) Conference* (pp. 1-17).

Eubanks, J. F., Yeh, H. T., & Tseng, H. (2018). Learning Chinese through a twenty-first century writing workshop with the integration of mobile technology in a language immersion elementary school. *Computer Assisted Language Learning, 31*(4), 346-366.

Facer, K., Joiner, R., Stanton, D., Reid, J., Hull, R., & Kirk, D. (2014). Savannah: mobile gaming and learning?. In *Handbook of research on new literacies* (pp. 1003-1020). London: Routledge.

García Laborda, J. (2009). Review of tips for teaching with CALL: Practical approaches to computer-assisted language learning. *Language Learning & Technology, 13*(2), 15-21.

Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The power of feedback. *Review of Educational Research*, *77*(1), 81-112.

Hedges, L. V., & Olkin, I. (2014). *Statistical methods for meta-analysis*. Cambridge: Academic press.

Herrington, J., Herrington, A., Mantei, J., Olney, I., & Ferry, B. (2009). Using mobile technologies to develop new ways of teaching and learning. *University of Wollongong Research Online*. Retrieved from http://ro.uow.edu.au/edupapers/75

Jalili, S., Khalaji, H., & Ahmadi, H. (2020). Vocabulary learning in the mobile-assisted flipped classroom in an Iranian EFL context. *Teaching English with Technology, 20*(4), 82-95.

Jeong, K. O. (2022). Facilitating sustainable self-directed learning experience with the use of mobile-assisted language learning. *Sustainability*, *14*(5), 2894.

Jia, C., & Hew, K. F. T. (2022). Supporting lower-level processes in EFL listening: The effect on learners' listening proficiency of a dictation program supported by a mobile instant messaging app. *Computer Assisted Language Learning, 35*(1-2), 141-168.

Kukulska-Hulme, A., & Shield, L. (2008). An overview of mobile assisted language learning: From content delivery to supported collaboration and interaction. *ReCALL, 20*(3), 271-289.

Kukulska-Hulme, A. (2009). Will mobile learning change language learning? *ReCALL*, *21*(2), 157-165.

Kukulska-Hulme, A. (2013). *Re-skilling language learners for a mobile world*. Monterey: The International Research Foundation for English Language Education (TIRF).

Kukulska-Hulme, A., & Traxler, J. (Eds.). (2005). *Mobile learning: A handbook for educators and trainers.* Milton Park: Psychology Press.

Lei, X., Fathi, J., Noorbakhsh, S., & Rahimi, M. (2022). The impact of mobile-assisted language learning on English as a foreign language learners' vocabulary learning attitudes and self-regulatory capacity. *Frontiers in psychology, 13*, 872922.

Li, R. (2023). Effects of mobile-assisted language learning on EFL learners' listening skill development. *Educational Technology and Society*, *26*(2), 36-49.

Means, B., Toyama, Y., Murphy, R., Bakia, M., & Jones, K. (2009). *Evaluation of evidence-based practices in online learning: A meta-analysis and review of online learning studies*. Washington, D.C: US Department of Education.

Nuraeni, C., Carolina, I., Supriyatna, A., Widiati, W., & Bahri, S. (2020, November). Mobile-Assisted Language Learning (MALL): Students' perception and problems towards mobile learning in English language. *Journal of Physics: Conference Series,* 1641(1), 012027.

Puebla, C., Fievet, T., Tsopanidi, M., & Clahsen, H. (2022). Mobile-assisted language learning in older adults: Chances and challenges. *ReCALL*, *34*(2), 169-184.

Soleymani, S., Aliabadi, K., Zaraii Zavaraki, I., & Delavar, A. (2021). The effect of flipped learning pattern (FLP) in terms of problem-based teaching approach (PBTA) on applicants' self-directed learning (SDL) towards the English courses. *Journal of Foreign Language Teaching and Translation Studies, 6*(2), 87-116.

Stockwell, G. (2010). Using mobile phones for vocabulary activities: Examining the effect of platform. *Language Learning & Technology*, *14*(2), 95-110.

Stockwell, G. (2013). Tracking learner usage of mobile phones for language learning outside of the classroom. *Calico Journal, 30*, 118-136.

Stockwell, G., & Hubbard, P. (2013). *Some emerging principles for mobile-assisted language learning*. Retrieved from http://www.tirfonline.org/english-in-the-workforce/mobile-assisted-language-learning

Sun, Z., Lin, C. H., You, J., Shen, H. J., Qi, S., & Luo, L. (2017). Improving the English-speaking skills of young learners through mobile social networking. *Computer assisted language learning, 30(*3-4), 304-324.

Viberg, O., & Grönlund, Å. (2012). Mobile assisted language learning: A literature review. In *11th world conference on mobile and contextual learning* (pp.1-8). Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/277832223_Mobile_Assisted_Language_Learning_A_Literature_Review

Viberg, O., Wasson, B., & Kukulska-Hulme, A. (2020). Mobile-assisted language learning through learning analytics for self-regulated learning (MALLAS): A conceptual framework. *Australasian Journal of Educational Technology, 36*(6), 34-52.

Warschauer, M., & Meskill, C. (2013). Technology and second language teaching. In *Handbook of undergraduate second language education* (pp. 303-318). Routledge.

Wongsuriya, P. (2020). Improving the Thai Students' Ability in English Pronunciation through Mobile Application. *Educational Research and Reviews, 15*(4), 175-185.

Wu, Q. (2015). Pulling mobile assisted language learning (MALL) into the mainstream: MALL in broad practice. *PloS one, 10*(5), e0128762.

Zare, J., & Derakhshan, A. (2022). Mobile assisted language learning concepts, contexts and challenges. *Educational Review, 74*(3), 750–751.

ลักษณะความเป็นวีรบุรุษในชีวประวัติของนักบุญหลุยส์ มารีย์ กรีญอง เดอ มงฟอร์ต

อติวิชญ์ เซี่ยงคิ้ว

โรงเรียนเซนต์คาเบรียล มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

Received 15/03/24 Revised 31/05/24 Accepted 10/06/24

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นวีรบุรุษในชีวประวัติของนักบุญหลุยส์ มารีย์ กรีญอง เดอ มงฟอร์ต ใช้กรอบแนวคิดการผจญภัยของวีรบุรุษของโจแซฟ แคมพ์เบลล์เป็นแนวคิดหลัก ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลชีวประวัติจากหนังสือ มงฟอร์ต ผู้จาริกข่าวประเสริฐของมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นฉบับที่สมบูรณ์ที่สุดเป็นตัวบท ผลการศึกษาพบว่า ขั้นตอนการดำเนินชีวิตของนักบุญมงฟอร์ตเป็นไปตามแนวคิดของแคมพ์เบลล์ครบทั้ง 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการเดินทางออกจากโลกสามัญ ขั้นตอนการเข้าสู่โลกศักดิ์สิทธิ์ และขั้นตอนการกลับคืนโลกสามัญเมื่อพิจารณารายละเอียดขั้นตอนย่อยพบว่า ชีวประวัติของนักบุญมงฟอร์ต ปรากฏขั้นตอนย่อยทั้งหมด 12 ขั้นตอน จาก 17 ขั้นตอน และพบขั้นตอนที่ปรากฏแทรกตลอดทั้งเรื่อง 3 ขั้นตอน การศึกษาครั้งนี้ยังแสดงให้เห็นรูปแบบชีวิตอันโดดเด่นของนักบุญมงฟอร์ต 3 ด้าน คือ ด้านความศรัทธา ด้านการทำกิจเมตตา และด้านการประกาศศาสนา นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นความรักที่มีต่อเพื่อนมนุษย์และความรักที่มีต่อองค์พระผู้เป็นเจ้าอย่างสุดจิตใจอันเป็นต้นแบบของคริสตชนที่ดีอีกด้วย

คำสำคัญ: ความเป็นวีรบุรุษ, นักบุญหลุยส์ มารีย์ กรีญอง เดอ มงฟอร์ต, คริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก

The Characteristics of Heroism in the Biography of Saint Louis-Marie Grignion de Montfort.

Atiwit Siengkiw

Saint Gabriel's College, Saint Gabriel's Foundation, Thailand

Received 15/03/24 Revised 31/05/24 Accepted 10/06/24

Abstract

This qualitative research endeavors to analyze the heroic attributes depicted in the life story of Saint Louis-Marie Grignion de Montfort. It employs Joseph Campbell's framework of the hero's journey as the principal theoretical lens. Biographical data were amassed from "Grignion de Montfort: The Gospel Pilgrim," a publication by the Saint Gabriel's Foundation of Thailand recognized as the most exhaustive edition utilized as the primary data source. The analysis reveals that the life trajectory of Saint Louis-Marie Grignion de Montfort closely mirrors the three foundational stages of a hero's journey: departure, initiation, and return. Upon meticulous scrutiny of the sub-stages, it is apparent that 12 out of the 17 sub-stages are identifiable in Montfort's biography, with three stages recurring throughout the primary phases. Additionally, the study underscores three notable aspects of Montfort's extraordinary life: his unwavering faith, compassionate actions, and resolute proclamation of his beliefs. Furthermore, it accentuates his profound love for humanity and his devout commitment to God, depicting him as a model figure for Christian adherents.

Keywords: Heroism, Saint Louis - Marie Grignion de Montfort, Roman Catholicism

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

นักบุญหลุยส์ มารี กรีญอง เดอ มงฟอร์ต หรือ นักบุญมงฟอร์ต เป็นนักบวชในคริสต์ศาสนา นิกายโรมันคาทอลิก ชาวฝรั่งเศส ท่านเป็นที่รู้จักในฐานะธรรมทูต นักเทศน์ และนักสังคมสงเคราะห์ ผู้เป็นแบบอย่างในการแสดงความรักและความเมตตาต่อคนยากจน ท่านได้รับการสถานปนาให้เป็นนักบุญโดยสมเด็จพระสันตะปาปาปิอุสที่ 12 (Pius Papa XII) เมื่อปี พ.ศ. 2490 (ค.ศ. 1947) (Poulain, 1910) นอกจากนี้ท่านยังได้รับการยกย่องเป็น “ต้นแบบ” ผู้เปี่ยมศรัทธา ดังที่นักบุญยอห์นปอลที่ 2 สมเด็จพระ-สันตะปาปาได้กล่าวไว้ในพระสมณสารมารดาพระผู้ไถ่ถึงการประพฤติปฏิบัติเพื่อแสดงออกถึงความศรัทธาของนักบุญมงฟอร์ตต่อพระนาง มารีย์ว่า “เป็นวิธีการที่มีประสิทธิผลที่คริสตชนจะสามารถดำเนินชีวิตอย่างซื่อสัตย์ตามคำสัญญาแห่งศีลล้างบาป” (John Paul II, 1987)

ตลอดช่วงชีวิตของนักบุญมงฟอร์ต ท่านได้ดำเนินชีวิตด้วยความยากจน ปฏิบัติหน้าที่นักบวชด้วยความรักที่มีต่อองค์พระคริสตเจ้าและเพื่อนมนุษย์อย่างแท้จริง แม้ว่าการปฏิบัติภารกิจของท่านจะถูกต่อต้านจากคนต่างศาสนา แต่ด้วยความศรัทธาที่ท่านมีอย่างเต็มเปี่ยมจึงมิได้ย่อท้อต่ออุปสรรคต่าง ๆ ท่านได้ก่อตั้งคณะนักบวชขึ้นเพื่อสืบทอดจิตตารมณ์ 2 คณะ ได้แก่ คณะภคิณีแห่งปรีชาญาณ และคณะสงฆ์แห่งพระนางมารีย์ (Benedictine monks of St. Augustine’s Abbey, 1921) รวมถึงภราดาคณะเซนต์-คาเบรียล (The brothers of Saint Gabriel) ซึ่งเป็นคณะนักบวชที่แยกออกมาจากคณะสงฆ์แห่งพระนางมารีย์ เพื่อดำเนินภารกิจด้านการศึกษาโดยเฉพาะ (กาเบรียล-มารีย์, 2564) และได้ขยายขอบเขตการดำเนินงานออกไปทั่วโลกรวมถึงในประเทศไทย ในนามมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

เมื่อพิจารณาชีวประวัติของนักบุญมงฟอร์ตเบื้องต้นแล้ว จะเห็นลักษณะบางประการสอดคล้องกับแนวคิดการผจญภัยของวีรบุรุษของ โจแซฟ แคมพ์เบลล์ ซึ่งกล่าวว่าการผจญภัยของวีรบุรุษแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การพลัดพราก ขั้นตอนที่ 2 การสถาปนา และขั้นตอนที่ 3 การหวนคืน (ปพักตร์อร ธรรมกวินทิพย์, 2558) กล่าวคือขั้นแรกเริ่มจากการออกเดินทางจากครอบครัว เพื่อไปศึกษาเทววิทยาที่กรุงปารีส ระหว่างทางได้รับบททดสอบต่าง ๆ มากมาย ขั้นต่อมาหลังจากบวชเป็นพระสงฆ์ท่านได้

ปฏิบัติหน้าที่ธรรมทูตต้องฝ่าฟันอุปสรรคจนหมดกำลังใจ ท่านจึงเดินทางไปเข้าเฝ้าสมเด็จพระสันตะปาปาเคลเมนต์ที่ 11 เพื่อขอคำปรึกษาเรื่องการทำงาน พระสันตะปาปาจึงมอบกางเขนให้และแต่งตั้งท่านเป็นธรรมทูตแพร่ธรรมของสมเด็จพระสันตะปาปา และขั้นสุดท้ายท่านได้จาริกไปยังเมืองต่าง ๆ เทศน์สอน สร้างโรงพยาบาล โรงเรียน รวมถึงตั้งคณะนักบวชเพื่อสานต่อภารกิจ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาลักษณะความเป็นวีรบุรุษในชีวประวัติของนักบุญหลุยส์ มารีย์ กรีญอง เดอ มงฟอร์ต เพื่อวิเคราะห์ว่ารูปแบบการดำเนินชีวิตของนักบุญมงฟอร์ตสัมพันธ์กับแนวคิดความเป็นวีรบุรุษของโจแซฟ แคมพ์เบลล์อย่างไร และความเป็นวีรบุรุษดังกล่าวสะท้อนให้เห็นแนวคิดในการเป็นคริสตชนที่ดีในประเด็นใดบ้างอันจะนำไปสู่การทำความเข้าใจคริสต์ศาสนาในมิติ ที่แตกต่างออกไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความเป็นวีรบุรุษในชีวประวัติของนักบุญหลุยส์ มารีย์ กรีญอง เดอ มงฟอร์ต ตามแนวคิดการผจญภัยของวีรบุรุษของโจแซฟ แคมพ์เบลล์

3. การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดหลักของการศึกษาในครั้งนี้คือการผจญภัยของวีรบุรุษ ของโจแซฟ แคมพ์เบลล์ กล่าวถึงคนที่ยอมมอบชีวิตให้แก่สิ่งที่ยิ่งใหญ่กว่าตนเอง สิ่งที่วีรบุรุษมอบชีวิตให้นั้นอาจเป็นภารกิจที่แสดงออกถึงความกล้าหาญในการช่วยเหลือใครหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรืออาจเป็นภารกิจแสดงให้เห็นสภาวะการเข้าถึงจิตวิญญาณ ในระดับเหนือกว่าบุคคลทั่วไป (แคมพ์เบลล์ และ มอยเยร์ส, 2551)

แคมพ์เบลล์ให้ความสำคัญกับการเดินทาง โดยช่วงชีวิตของวีรบุรุษนั้น เริ่มจากการพลัดพรากจากสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จึงต้องละทิ้งชีวิตปกติเพื่อออกเดินทางผจญภัยแสวงหาสิ่งที่ขาดหายไป หลังจากนั้นจึงได้พบกับสิ่งใหม่ที่ดีกว่าเดิม ชีวิตของวีรบุรุษจึงประกอบไปด้วย 3 ตอน และ 17 ขั้นตอนย่อย แคมพ์เบลล์ได้อธิบายรายละเอียดลำดับการผจญภัย

ของวีรบุรุษแต่ละตอนไว้ในหนังสือเรื่องวีรบุรุษพันหน้า (The Hero with a Thousand Faces) (แคมพ์เบลล์, 1973 อ้างถึงใน ปพักตร์อร ธรรมกวินทิพย์, 2558) ดังนี้

ตอนที่ 1 เดินทางออกจากโลกสามัญ ประกอบด้วย เสียงเรียกจากโลกสามัญสู่การผจญภัย การปฏิเสธเสียงเรียก ความช่วยเหลือจากสิ่งเหนือธรรมชาติ การข้ามธรณีประตูบานแรก และการติดในท้องวาฬ

ตอนที่ 2 เข้าสู่โลกศักดิ์สิทธิ์ ประกอบด้วย เส้นทางแห่งการทดสอบการพบกับเทพธิดา ผู้หญิงในฐานะผู้ยั่วยวน การเป็นหนึ่งเดียวกับพระบิดา การเปลี่ยนสถานะเป็นเทพเจ้า และสิ่งล้ำค่าหรือความดีงามอันสูงสุด

ตอนที่ 3 การกลับคืนโลกสามัญ ประกอบด้วย การปฏิเสธการกลับคืน การหลบหนีด้วยเวทมนต์ การได้รับความช่วยเหลือจากโลกภายนอก การข้ามธรณีประตูเพื่อกลับสู่โลกสามัญ การเป็นปรมาจารย์แห่งสองโลก และอิสระในการดำรงอยู่

จากการศึกษามีนักวิชาการนำแนวคิดของแคมพ์เบลล์มาศึกษาตำนาน ชีวประวัติ ภาพยนตร์รวมทั้งตัวละครในวรรณคดีอย่างหลากหลาย เช่น อภิลักษณ์ เกษมผลกูล (2552) นำแนวคิดของแคมพ์เบลล์มาศึกษาตำนานพระศรีอาริย์ที่ปรากฏในสังคมไทยในงานวิจัยเรื่อง “ตำนานพระศรีอาริย์ในสังคมไทย:การสร้างสรรค์และบทบาท” ในแง่ขั้นตอนการเป็นพระอนาคตพุทธเจ้าของพระศรีอาริย์ พบว่า ขั้นตอนการเป็นพระอนาคตพุทธเจ้าสอดคล้องกับขั้นตอนการผจญภัยของวีรบุรุษ ซึ่งอภิลักษณ์เห็นว่าความสอดคล้องดังกล่าวมาจากเหตุผล สองประการ ประการแรกเกิดจากการให้คำนิยามคำว่าวีรบุรุษของแคมพ์เบลล์ คือ การเป็นผู้อุทิศตนเพื่อสิ่งที่ยิ่งใหญ่ การเดินทางเข้าสู่จิตวิญญาณ และนัยยะที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ตรงกับตำนานพระศรีอาริย์ที่มุ่งบำเพ็ญเพียรเพื่อก้าวข้ามจากโลกสามัญไปสู่โลกศักดิ์สิทธิ์ คือ การเป็นพระอนาคตพุทธเจ้า ประการที่สองมาจากข้อสันนิษฐานว่าเรื่องราวของวีรบุรุษมักเป็นเรื่องที่เคยเกิดขึ้นจริงและสัมพันธ์กับขั้นตอนการเปลี่ยนผ่าน ซึ่งตรงกับตำนานพระศรีอาริย์ที่แสดงให้เห็นการเปลี่ยนผ่านจากคนธรรมดาเป็นพระโพธิสัตว์ และเปลี่ยนผ่านจากพระโพธิสัตว์เป็นพระอนาคตพุทธเจ้า

ในทางเดียวกันกับการศึกษาของกรกฎา บุญวิชัย (2566) ซึ่งนำแนวคิดของแคมพ์เบลล์มาศึกษาตำนานหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืดในงานวิจัยเรื่อง “หลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืด: วีรบุรุษทางวัฒนธรรมของชาวใต้” พบว่าตำนานหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืดมีลักษณะเป็นตำนานวีรบุรุษแบบสากล กล่าวคือ การดำเนินเรื่องตามขั้นตอนชีวิตสุภาพบุรุษครบทั้ง 3 ขั้นตอน และมีการดำเนินเรื่องตามขั้นตอนย่อยถึง 10 ขั้นตอน นอกจากนี้กรกฎายังตั้งข้อสังเกตว่าวงจรชีวิตของหลวงพ่อทวดมีลักษณะเป็นพิธีกรรมเปลี่ยนผ่าน คือ เกิดการเปลี่ยนแปลงสถานะจากสถานะหนึ่งไปสู่อีกสถานะหนึ่งในทุกขั้นตอน ข้อสังเกต อีกประการหนึ่งของกรกฎา คือ โครงสร้างวงชีวิตของหลวงพ่อทวดมีลักษณะสอดคล้องกับนิทานกำพร้าด้วย จึงกล่าวได้ว่าตำนานหลวงพ่อทวดนั้นมีลักษณะที่เป็นสากลและมีเอกลักษณ์เฉพาะตามรูปแบบในวัฒนธรรมไทยอีกด้วย

ในขณะที่ ปพักตร์อร ธรรมกวินทิพย์ (2558) นำแนวคิดแคมพ์เบลล์มาศึกษาพระอภัยมณีจากเรื่องพระอภัยมณีของสุนทรภู่ ในฐานะตัวแทนวีรบุรุษในวัฒนธรรมตะวันออก เปรียบเทียบกับตัวละครโอดิสซูสจากเรื่องโอดิสซีย์ของโฮเมอร์ ในฐานะตัวแทนวีรบุรุษจากวัฒนธรรมตะวันตก ในงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบอาร์คีไทพ์ในวรรณคดี: กรณีศึกษาจากนิทานพระอภัยมณีคำกลอนและโอดิสซีย์” ผลการศึกษาพบว่าขั้นตอนการผจญภัยของพระอภัยมณีมีความสอดคล้องไปตามลำดับการผจญภัยของวีรบุรุษมากกว่าการผจญภัยของโอดิสซูส กล่าวคือ การผจญภัยของพระอภัยมณีมี 16 ขั้นตอน ไม่ปรากฏขั้นตอนการข้ามธรณีประตูเพื่อกลับคืนโลกสามัญ แต่ละขั้นตอนเรียงลำดับตรงกับแนวคิดของแคมพ์เบลล์ ส่วนการผจญภัยของโอดิสซีย์มี 17 ขั้นตอน และมีการสลับลำดับขั้นตอน โดยสลับขั้นตอนที่ 10 การเปลี่ยนสถานะ มาอยู่หลังขั้นตอนที่ 7 การพบกับเทพธิดา และขั้นตอนที่ 11 ความดีงามอันสูงสุด ปรากฏหลังขั้นตอนที่ 17 อิสระในการดำรงอยู่

บารนี บุญทรง (2565) ได้นำขั้นตอนการทดสอบซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งของการผจญภัยของวีรบุรุษตามแนวคิดของแคมพ์เบลล์ มาศึกษาการทดสอบพระโพธิสัตว์ ในชาติที่พระองค์เสวยชาติเป็นกษัตริย์ในฐานะวีรบุรุษ รวม 59 เรื่อง ในงานวิจัยเรื่อง “พระโพธิสัตว์ในฐานะกษัตริย์ : การทดสอบและวิธีจัดการ” ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า พระโพธิสัตว์ในฐานะวีรบุรุษจะต้องได้รับการทดสอบทั้งทางร่างกายและจิตใจโดยการทดสอบ

ทางร่างกายที่พบมากที่สุดคือการทรยศ ผลของการทรยศมีตั้งแต่การไม่ลงโทษ หรือลงโทษสถานเบาในลักษณะที่ไม่มีอันตรายถึงชีวิต ส่วนการทดสอบทางจิตใจที่พบมากที่สุดคือการทดสอบเกี่ยวกับเรื่องทรัพย์สิน ซึ่งกว่าร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่างเลือกการสละทรัพย์สินเพื่อออกบวช การศึกษานี้สะท้อนให้เห็นคุณลักษณะของวีรบุรุษทางศาสนาที่มีความเมตตาและไม่ยึดติดกับทรัพย์สินเงินทองแต่ความยืดหยุ่นพิจารณาไปตามสถานการณ์

จากตัวอย่างการศึกษาการผจญภัยของวีรบุรุษตามแนวคิดของแคมพ์เบลล์ที่ยกมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่ามีการศึกษาที่หลากหลาย ผลการศึกษาส่วนใหญ่แสดงให้เห็นลักษณะความคิดเรื่องวีรบุรุษที่เป็นสากล กล่าวคือ ไม่ว่าวีรบุรุษในวัฒนธรรมใดก็ล้วนมีลักษณะสำคัญอยู่ที่การละทิ้งความเป็น “ตัวตน” เพื่อปฏิบัติภารกิจที่ยิ่งใหญ่กว่า ซึ่งอาจจะมีรายละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างกันไปในแต่ละวัฒนธรรม อีกประเด็นหนึ่งคือแนวคิดของแคมพ์เบลล์เป็นแนวคิดที่ยึดโยงกับเทพปกรณัมและศาสนาซึ่งคำศัพท์บางคำอธิบายความหมายได้ยาก (สายป่าน ปุริวรรณชนะ, 2555) งานวิจัยส่วนหนึ่งจึงเลือกใช้แนวคิดของนักวิชาการคนอื่น ๆ เช่น คริสโตเฟอร์ โวกเลอร์ (Christopher Vogler) หรือ สจ๊วต วอยทิลลาร์ (Stuart Voytilla) ซึ่งทำความเข้าใจง่ายกว่าแทน

นอกจากงานวิจัยที่ได้ยกตัวอย่างมาข้างต้นแล้ว ยังมีงานวิจัยอีกกลุ่มหนึ่งที่ศึกษาชีวประวัติของนักบุญในคริสต์ศาสนาในมิติที่แตกต่างออกไป เช่น การศึกษาของ อติวิชญ์ เชี่ยงคิ้ว (2564) เรื่อง “แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมศานต์” ที่ศึกษาแบบเรื่องของเรื่องเล่านักบุญจำนวน 116 สำนวน ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างเหตุการณ์ในเรื่องเล่านักบุญแต่ละองค์สามารถจำแนกได้ 4 เหตุการณ์ ได้แก่ การกล่าวถึงชาติกำเนิดของนักบุญ การกล่าวถึงมูลเหตุที่นับถือคริสต์ศาสนาหรือการออกบวช การกล่าวถึงภารกิจในฐานะนักบวช และสุดท้ายกล่าวถึงการยกย่องเชิดชูเกียรตินักบุญแต่ละองค์ การศึกษานี้ทำให้เห็นถึงขนบนิยมของการบันทึกเรื่องเล่านักบุญในคริสต์ศาสนา ซึ่งแบบเรื่องแต่ละแบบก็ล้วนสะท้อนให้เห็นถึงอุดมการณ์ทางศาสนาที่แตกต่างกันออกไป

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเลือกใช้แนวคิดของโจแซฟ แคมพ์เบลล์เป็นแนวคิดหลักในการศึกษาชีวประวัติของนักบุญมงฟอร์ต เนื่องจากเป็นการศึกษาคุณลักษณะความเป็น

วีรบุรุษของศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนา นิกายโรมันคาทอลิก การบันทึกประวัติของท่านจึงเป็นการบันทึกในลักษณะเรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับชีวิตศักดิ์สิทธิ์ แนวคิด ความเชื่อ และอุดมการณ์ทางศาสนา เป็นต้นแบบให้ผู้อื่นปฏิบัติตามอันจะได้นำเสนอในรายละเอียดต่อไป

4. วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ศึกษาลักษณะความเป็นวีรบุรุษในชีวประวัติของนักบุญหลุยส์ มารีย์ กรีญอง เดอ มงฟอร์ต ตามแนวคิดการผจญภัยของวีรบุรุษของโจแซฟ แคมพ์เบลล์ แบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนแรก รวบรวมข้อมูลชีวประวัติของนักบุญหลุยส์ มารีย์ กรีญอง เดอ มงฟอร์ต จากหนังสือมงฟอร์ต ผู้จาริกข่าวประเสริฐ ซึ่งภราดาคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย แปลจากหนังสือภาษาฝรั่งเศสเรื่อง Grignion de Montfort Routier de l’ Évangile ของ ภราดาคาเบรียล-มารีย์ อัคราธิการ คณะภราดาเซนต์คาเบรียล (1953 - 1965) และจัดพิมพ์เมื่อปี พ.ศ. 2564 เนื่องในโอกาสครบรอบ 120 ปี การดำเนินงานของภราดาคณะเซนต์คาเบรียลในประเทศไทย

ขั้นตอนที่สอง ศึกษาแนวคิดการผจญภัยของวีรบุรุษ จากหนังสือ The Hero with a Thousand Faces โดย โจแซฟ แคมพ์เบลล์ (2008) และหนังสือพลานุภาพแห่งเทพปกรณัม ซึ่งบารนี บุญทรง (2551) แปลจากบทสนทนาระหว่าง โจแซฟ แคมพ์เบลล์ และบิลล์ มอยเยร์อส รวมทั้งจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่สาม วิเคราะห์ชีวประวัตินักบุญมงฟอร์ตตามแนวคิดของของแคมพ์เบลล์ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 การเดินทางออกจากโลกสามัญ ตอนที่ 2 การเข้าสู่โลกศักดิ์สิทธิ์ และตอนที่ 3 การกลับคืนโลกสามัญ

ขั้นตอนสุดท้าย สรุปผลการวิจัยและนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าเป็นบทความวิจัยในรูปแบบการพรรณนาความ (Descriptive)

5. ผลการศึกษา

งานวิจัยนี้มุ่งตอบคำถามเกี่ยวกับลักษณะความเป็นวีรบุรุษในชีวประวัติของนักบุญหลุยส์ มารีย์ กรีญอง เดอ มงฟอร์ต ตามแนวคิดการผจญภัยของวีรบุรุษของ โจแซฟ แคมพ์เบลล์ ผลการศึกษา แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนตามแนวคิดของแคมพ์เบลล์ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเดินทางออกจากโลกสามัญ

1) เสียงเรียกจากโลกสามัญสู่การผจญภัย (The call to adventure) เป็นขั้นตอนที่วีรบุรุษได้รับแรงกระตุ้นจากปัจจัยรอบตัวให้ออกเดินทางผจญภัย ซึ่งอาจเป็นความยากจน การประสบปัญหาบางอย่าง หรือได้รับแรงกระตุ้นจากบุคคลอื่น ในการผจญภัยนี้วีรบุรุษบางคนอาจต้องพบกับความแปลกประหลาด เหนือธรรมชาติหรือความทุกข์ทรมานที่เกินความคาดหมาย (แคมพ์เบลล์, 1973 อ้างถึงใน ปพักตร์อร ธรรมกวินทิพย์, 2558) เสียงเรียกที่ทำให้นักบุญมงฟอร์ตออกเดินทางสู่การผจญภัยคือ ความศรัทธาอย่างแรงกล้าต่อองค์พระเจ้าและพระนางมารีย์ ดังที่ กาเบรียล-มารีย์ (2564, น. 25) กล่าวว่า *“ความฝันที่จะถวายตัวและวิญญาณเพื่อรับใช้พระเจ้าทำให้ท่านมีภูมิคุ้มกันและรอดพ้นจากกับดักต่าง ๆ ของโลก”* ท่านจึงตัดสินใจอย่างแน่วแน่ที่จะบวชเป็นพระสงฆ์เพื่อประกาศข่าวดีขององค์พระผู้เป็นเจ้า

2) การปฏิเสธเสียงเรียก (Refusal of the call) เป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นกับวีรบุรุษที่ไม่เต็มใจออกเดินทาง ขั้นตอนนี้แคมพ์เบลล์เห็นว่า เหตุของการปฏิเสธอาจมาจากความกลัวอุปสรรคที่รออยู่เบื้องหน้า ซึ่งอาจทำให้เสียโอกาสที่มีคุณค่าต่อชีวิตของตนไปด้วย (แคมพ์เบลล์, 1973 อ้างถึงใน ปพักตร์อร ธรรมกวินทิพย์, 2558) จากการศึกษาชีวประวัติของนักบุญมงฟอร์ตไม่พบการปฏิเสธเสียงเรียก ดังที่กาเบรียล-มารีย์ (2564, น. 26) กล่าวว่า *“ท่านไม่เคยต้องต่อสู้เพื่อกระแสเรียกของท่าน”* เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากท่านมีปณิธานมั่นคงในความศรัทธาต่อการปฏิบัติตามเสียงเรียกให้ออกเดินทางจากโลกสามัญสู่การผจญภัยดังที่กล่าวมาแล้ว จึงทำให้ท่านไม่ปฏิเสธการออกเดินทางบนเส้นทางของพระเจ้าในทางกลับกันท่านยัง *“ปรับแต่งวิญญาณของท่าน ให้เข้ากับการออกแบบของพระเจ้า”* (กาเบรียล-มารีย์, 2564, น. 26) อีกด้วย

3) ความช่วยเหลือจากสิ่งเหนือธรรมชาติ (Supernatural aid) เป็นขั้นตอนที่วีรบุรุษได้รับคำปรึกษา การปกป้อง หรือได้รับสิ่งของวิเศษจากบุคคลที่มีพลังเหนือธรรมชาติ (แคมพ์เบลล์, 1973 อ้างถึงใน ปพักตร์อร ธรรมกวินทิพย์, 2558) ในชีวประวัติของนักบุญมงฟอร์ต เมื่อท่านอายุประมาณ 20 ปี ท่านจะสวดภาวนาต่อหน้าพระนางมารีย์เป็นเวลานาน และในขณะที่ท่านสวดภาวนานั้นท่านมักได้ยินเสียงหนึ่งบอกท่านว่า *“ลูกจะได้เป็นพระสงฆ์”* (กาเบรียล-มารีย์, 2564, น. 25) เสียงนี้เป็นเสียงของพระนางมารีย์ที่ดังขึ้นในใจของท่านอยู่ตลอดเวลา ตามแนวคิดของแคมพ์เบลล์สิ่งนี้ถือเป็นความช่วยเหลือขององค์พระผู้เป็นเจ้าในการชักชวนให้นักบุญมงฟอร์ตออกเดินทางตามกระแสเรียกแห่งจิตวิญญาณเพื่อบวชเป็นพระสงฆ์ นอกจากนี้ขั้นตอนความช่วยเหลือจากสิ่งเหนือธรรมชาติยังปรากฏแทรกในขั้นตอนต่าง ๆ ตลอดทั้งเรื่องโดยเฉพาะการทำอัศจรรย์ของท่านซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากอำนาจศักดิ์สิทธิ์ขององค์พระผู้เป็นเจ้า

4) การข้ามธรณีประตูบานแรก (The crossing of the first threshold) เป็นขั้นตอนที่วีรบุรุษจะต้องก้าวข้ามไปยังโลกที่ตนไม่คุ้นเคย วีรบุรุษจะได้รับการทดสอบจากนายประตูและต้องใช้ความพยายามอย่างมากจึงจะผ่านไปได้ (แคมพ์เบลล์, 1973 อ้างถึงใน ปพักตร์อร ธรรมกวินทิพย์, 2558) ในชีวประวัติของนักบุญมงฟอร์ต ก่อนที่ท่านจะได้เป็นพระสงฆ์ความปรารถนาของท่านคือการได้เข้าศึกษา ณ บ้านเณรแซงต์ซีลปีสในกรุงปารีส ซึ่งท่านต้องเดินเท้าจากเมืองแรนน์ไปยังกรุงปารีสระยะทางกว่า 300 กิโลเมตร ตลอดทางท่านสละทรัพย์ให้แก่พระเจ้าด้วยการบริจาคให้แก่คนขอทานจนหมด ดังที่ท่านกล่าวว่า *“ข้าแต่พระบิดาเจ้าในสวรรค์ ลูกขอถวายทรัพย์สินทั้งปวงของลูกไว้ในพระหัตถ์ของพระองค์”* (กาเบรียล-มารีย์, 2564, น. 29) ส่วนตัวท่านก็ดำรงชีวิต ด้วยการขอบริจาคอาหารและที่พัก ด้วยความยากจนเมื่อมาถึงกรุงปารีสท่านจึงไม่สามารถเข้าศึกษาที่บ้านเณรแซงต์ซีลปีสได้เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายสูง ท่านจึงได้เข้าศึกษาในสถาบันเพื่อสามเณรยากจนแทน ซึ่งตามแนวคิดของแคมพ์เบลล์การได้เข้าศึกษาในสถาบันเพื่อสามเณรยากจนถือเป็นการก้าวผ่านประตูบานแรกของการผจญภัยแล้ว

5) การติดในท้องวาฬ (Belly of the whale) เป็นขั้นตอนที่วีรบุรุษต้องต่อสู้ผจญภัยในโลกอันมืดมิดและยากลำบากอย่างยิ่ง แคมพ์เบลล์ กล่าวว่า ท้องวาฬ ถือเป็นสัญลักษณ์ของครรภ์มารดา หากวีรบุรุษเอาชนะความมืดหรือความยากลำบากเหล่านั้นได้ก็จะรอดพ้นจากท้องวาฬซึ่งเป็นเสมือนการเกิดใหม่ (แคมพ์เบลล์, 1973 อ้างถึงใน ปพักตร์อร ธรรมกวินทิพย์, 2558) ขั้นตอนการติดในท้องวาฬของนักบุญมงฟอร์ตเริ่มหลังจากบาทหลวงเดอ ลา บาร์มองดีแอร์ อธิการบ้านเณรของท่านลาออกจากตำแหน่งเนื่องจากปัญหาด้านการเงิน นักบุญมงฟอร์ตจึงต้องรับภาระการขอทานเพื่อใช้ประทังชีวิตสำหรับตัวท่านเองและสามเณรยากจน รวมทั้งคนจนคนอื่น ๆ ที่ท่านพบ ดังที่ฌังบัปติสต์ แบลงบันทึกไว้ว่า *“เงินทองและเสื้อผ้าอยู่ในมือของเขานานเท่าที่จำเป็นเพื่อแจกจ่ายต่อไปยังผู้ที่ขัดสน”* (กาเบรียล-มารีย์, 2564, น. 38) นอกจากนี้ท่านยังรับจ้างเฝ้าศพเป็นเวลาสี่คืนต่อสัปดาห์ การที่ท่านต้องใช้ชีวิตด้วยความยากจนและยากลำบากนี้ถือเป็นเสมือนการต่อสู้กับความมืดในจิตใจตามแนวคิดของแคมพ์เบลล์ แต่ด้วยความศรัทธาท่านเอาชนะความยากลำบากนี้ด้วยวิริยะและความเข้าใจ รวมทั้งใช้เป็นโอกาสในการพิจารณาบทเรียนจากสิ่งรอบตัวโดยเฉพาะความตายจึง ทำให้ท่านสามารถผ่านบททดสอบนั้นมาได้ สุดท้ายท่านได้รับศีลบวชระดับต้น (Minor orders) และได้เข้าศึกษาในสามเณราลัยแซงต์ซีลปีสตามความตั้งใจของท่าน

ขั้นตอนที่ 2 เข้าสู่โลกศักดิ์สิทธิ์

6) เส้นทางแห่งการทดสอบ (The road of trials) เป็นขั้นตอนที่วีรบุรุษต้องผ่านการทดสอบความยากลำบาก ในขั้นตอนนี้วีรบุรุษจะต้องละทิ้งอัตตาความเป็นตัวตนเพื่อรับบททดสอบอันจะนำไปสู่การยอมรับและชำระล้างตัวตนให้บริสุทธิ์ (แคมพ์เบลล์, 1973 อ้างถึงใน ปพักตร์อร ธรรมกวินทิพย์, 2558) ในชีวประวัติของนักบุญมงฟอร์ตหลังจากท่านได้รับศีลบรรพชาเป็นพระสงฆ์จากพระสังฆราช มงซินญอร์ เดอ ฟลามองวิล แล้วท่านทำหน้าที่เทศน์สอนและสาธารณสงเคราะห์ในฐานะพระสงฆ์ผู้อภิบาลคนยากจน ท่านเป็นนักพัฒนาที่ตรงไปตรงมา เห็นแก่ความศรัทธาและประโยชน์ของคนยากไร้เป็นสำคัญ ท่านมักถูกให้ร้าย ดูหมิ่น เกลียดชัง และต่อต้านจากกลุ่มอำนาจเดิม ซึ่งเสียผลประโยชน์

จากการพัฒนาของท่าน ทำให้ชีวประวัติของท่านปรากฏการทดสอบแทรกมาเป็นระยะ ๆ อย่างไรก็ตามท่านยอมรับการทดสอบนั้นด้วยความสุภาพ นอบน้อม และมั่นคงในศรัทธา แม้ว่าจะรู้สึกโดดเดี่ยวอย่างมากแต่ท่านก็สำนึกเสมอว่าองค์พระผู้เป็นเจ้ายังคงเคียงข้างท่าน ดังที่ท่านกล่าวว่า *“ผมไม่มีเพื่อนสักคนเหลืออยู่ที่นี่นอกจากพระเจ้า”* (กาเบรียล-มารีย์, 2564, น. 81)

7) การพบกับเทพธิดา (The meeting with the goddess) เป็นขั้นตอนที่วีรบุรุษได้พบกับหญิงสาวที่จะให้บทเรียนอันลึกซึ้ง ทั้งในแง่ของความรัก การใช้ชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง ความดีงาม รวมไปถึงบทเรียนในแง่จิตวิญญาณ (แคมพ์เบลล์, 1973 อ้างถึงใน ปพักตร์อร ธรรมกวินทิพย์, 2558) ในชีวประวัติของนักบุญมงฟอร์ต ผู้หญิงคนสำคัญที่สุดที่ทำให้ท่านเรียนรู้วิถีทางแห่งความรักและการรับใช้คนยากจน คือ พระนางมารีย์ พรหมจารี ดังที่ฌังบัปติสต์ แบลง เพื่อนของท่านกล่าวว่า *“เขาเรียนรู้ทุกอย่างที่ต้องทำจากพระนางแม้เมื่อมีปัญหาที่สำคัญและยากที่สุด”* (กาเบรียล-มารีย์, 2564, น. 25) นักบุญมงฟอร์ตมักจะสวดภาวนาต่อหน้ารูปแม่พระเป็นเวลานานเพื่อขอพระหรรษทานของแม่พระดลใจให้ท่านทำในสิ่งที่ถูกต้อง นอกจากนี้ในชีวประวัติของท่านยังกล่าวถึงความรักและความเมตตาของพระนางมารีย์แทรกอยู่ในขั้นตอนต่าง ๆ ตลอดทั้งเรื่อง พระนางจึงเป็นเสมือนแม่ที่คอยจูงมือท่านไปในทิศทางแห่งความเชื่อ ซึ่งตามแนวคิดของแคมพ์เบลล์แล้วถือว่าพระนางมารีย์เป็นเทพธิดาผู้สอนบทเรียนทางจิตวิญญาณโดยเฉพาะความศรัทธาในพระเจ้าและความรักที่มีต่อคนยากจนให้แก่นักบุญมงฟอร์ต

8) ผู้หญิงในฐานะผู้ยั่วยวน (Woman as the temptress) เป็นขั้นตอนที่วีรบุรุษต้องพบการล่อลวงทางกายภาพทำให้เกิดความลุ่มหลง เพื่อทดสอบว่าวีรบุรุษจะสามารถก้าวข้ามความลุ่มหลงและรักษาความบริสุทธิ์ ของจิตใจไว้ได้หรือไม่ (แคมพ์เบลล์, 1973 อ้างถึงใน ปพักตร์อร ธรรมกวินทิพย์, 2558) ในชีวประวัติของนักบุญมงฟอร์ตนั้นไม่ปรากฏขั้นตอนการยั่วยวน ซึ่งเป็นเรื่องทางโลก ทั้งนี้ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าเนื่องจากนักบุญมงฟอร์ตเป็นนักบวชซึ่งถือศรัทธา การรับใช้คนชายขอบ และความมุ่งมั่น ที่จะประกาศความเชื่อของคริสต์ศาสนาอย่างเคร่งครัด แม้ว่าจะอยู่ในกรุงปารีส ซึ่งเต็มไปด้วยสิ่งยั่วยวนจิตใจแต่ท่าน

ก็ไม่ได้ให้ความสำคัญ ดังที่ฌัง บัปติสต์ แบลง กล่าวว่า *"เขาไม่เคยมองสิ่งใดที่จะปรนเปรอประสาทสัมผัสของเขาราวกับว่าเขาตาบอด"* (กาเบรียล-มารีย์, 2564, น. 30)

9) การเป็นหนึ่งเดียวกับพระบิดา (Atonement with the Father) เป็นขั้นตอนที่วีรบุรุษต้องพบกับพลังอำนาจหรือผู้กุมชะตาชีวิตสูงสุดนับเป็นบททดสอบที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในการเดินทางของวีรบุรุษ (แคมพ์เบลล์, 1973 อ้างถึงใน ปพักตร์อร ธรรมกวินทิพย์, 2558 ในชีวประวัติของนักบุญมงฟอร์ตหลังจากท่านเริ่มทำหน้าที่พระสงฆ์ในเมืองปัวติเอร์ท่านถูกต่อต้านและทดสอบอย่างหนัก จนท่านเกิดความคิดว่าหากท่านได้เดินทางเป็นธรรมทูตไปประกาศศาสนายังดินแดนนอกประเทศฝรั่งเศสน่าจะเป็นผลสำเร็จมากกว่าการทำงานในเมืองนี้ ดังนั้นท่านจึงเดินเท้าไปยังกรุงโรมเพื่อขออนุญาตจากสมเด็จพระสันตะปาปาเกลเมนต์ที่ 11 แต่สมเด็จพระสันตะปาปามิได้ทรงอนุญาต และตรัสกับนักบุญมงฟอร์ตว่า *"ลูกมีสนามอันกว้างใหญ่ในฝรั่งเศสเพื่อใช้ความร้อนรนของลูก อย่าไปที่อื่นเลย จงทำงานอย่างนบนอบเสมอต่อพระสังฆราชในสังฆมณฑลที่เรียกตัวลูกไป"* (กาเบรียล-มารีย์, 2564, น. 104) หากพิจารณาในแง่นี้จะเห็นว่าสมเด็จพระสันตะปาปาเกลเมนต์ที่ 11 มีสถานะเป็นผู้กุมอำนาจสูงสุดและเป็นผู้กำหนดเส้นทางชีวิตนักบวชซึ่งเป็นหัวเลี้ยวสำคัญในการผจญภัยของนักบุญมงฟอร์ต เช่นเดียวกับลักษณะของพระบิดาตามแนวคิดของแคมพ์เบลล์

10) การเปลี่ยนสถานะเป็นเทพเจ้า (Apotheosis) เป็นขั้นตอนที่วีรบุรุษเปลี่ยนความคิดและมุมมองที่มีต่อโลกไปจากเดิมหลังจากผ่านบททดสอบอันหนักหน่วงและยิ่งใหญ่มาได้ โดยเฉพาะความคิดหรือมุมมองที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน (แคมพ์เบลล์, 1973 อ้างถึงใน ปพักตร์อร ธรรมกวินทิพย์, 2558) ในชีวประวัติของนักบุญมงฟอร์ตหลังจากที่สมเด็จพระสันตะปาปาเกลเมนต์ที่ 11 ไม่ทรงอนุญาตให้ท่านเดินทางไปเป็นธรรมทูตนอกประเทศฝรั่งเศส พระองค์ทรงแต่งตั้งนักบุญมงฟอร์ตให้ดำรงตำแหน่ง "ธรรมทูตแพร่ธรรมของสมเด็จพระสันตะปาปา" พร้อมกับตรัสว่า *"ในพันธกิจที่หลากหลายของลูก จงสั่งสอนหลักความเชื่อต่าง ๆ อย่างหนักแน่นต่อคนทั้งหลายและเด็ก ๆ จงให้พวกเขารื้อฟื้นคำสัญญาเมื่อรับศีลล้างบาปอย่างสง่า"* (กาเบรียล-มารีย์, 2564, น. 104) นักบุญมงฟอร์ตเกิดความปีติในจิตใจ

เปี่ยมด้วยไฟแห่งความกระตือรือร้น ซึ่งตามแนวคิดของแคมพ์เบลล์เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้นักบุญมงฟอร์ตได้รับฐานะใหม่ต่างจากเดิม นอกจากนี้ยังทำให้ความคิดที่จะเดินทางออกนอกประเทศเปลี่ยนไป มาตั้งใจทำงานเพื่ออภิบาลคริสตชนในฝรั่งเศสแทน

11) สิ่งล้ำค่าหรือความดีงามอันสูงสุด (The ultimate boon) เป็นขั้นตอนที่วีรบุรุษได้บรรลุเป้าหมายของการออกผจญภัยหรือได้ครอบครองสิ่งที่ตามหาสิ่งล้ำค่าเหล่านี้อาจเป็นวัตถุสิ่งของหรือเป็นความแตกฉานทางปัญญาก็ได้ (แคมพ์เบลล์, 1973 อ้างถึงใน ปพักตร์อร ธรรมกวินทิพย์, 2558) ในชีวประวัติของนักบุญมงฟอร์ต สิ่งล้ำค่าที่ท่านได้รับหลังเข้าเฝ้าองค์พระสันตะปาปามี 3 ประการ คือ ประการแรกท่านได้รับ “กางเขนงาช้าง” ซึ่งสมเด็จพระสันตะปาปาเกลเมนต์ที่ 11 ทรงเสกและกำหนดพระคุณการุณย์ (Indulgence) หรือการยกโทษบาปสำหรับทุกคนที่จูบกางเขนนั้นอย่างศรัทธา ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ว่านักบุญมงฟอร์ตเป็นตัวแทนของพระองค์ในการทำหน้าที่ธรรมทูต ประการที่สองท่านได้รับ “อำนาจ” ในฐานะธรรมทูตของของสมเด็จพระสันตะปาปาในการทำงานอภิบาล คริสตชนในดินแดนฝรั่งเศส สิ่งล้ำค่าประการสุดท้าย ซึ่งสำคัญที่สุดคือพระหรรษทานจากองค์พระผู้เป็นเจ้าในการทำ “อัศจรรย์” เพื่อช่วยเหลือคนยากจนและการปฏิบัติกิจศรัทธา เช่น การรักษาโรคที่รักษาไม่หายแก่คนยากจน สิ่งเหล่านี้ถือเป็นสิ่งล้ำค่าที่นักบุญมงฟอร์ตได้รับจากการผจญภัยตามแนวคิดของแคมพ์เบลล์ และเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมความกระตือรือร้นให้ งานธรรมทูตของนักบุญมงฟอร์ตทวีความสำเร็จมากขึ้นตามไปด้วย จนมีผู้กล่าวชื่นชมในความศรัทธาและวัตรปฏิบัติของท่านว่า *“ผมถือว่าท่านเป็นนักบุญองค์หนึ่ง”* (กาเบรียล- มารีย์, 2564, น. 116)

ขั้นตอนที่ 3 การกลับคืนโลกสามัญ

12) การปฏิเสธการกลับคืน (Refusal of the return) เป็นขั้นตอนที่วีรบุรุษได้ค้นพบภาวะอันเป็นบรมสุขหลังจากการบรรลุความดีงามอันสูงสุด จึงปฏิเสธที่จะเดินทางกลับโลกสามัญ (แคมพ์เบลล์, 1973 อ้างถึงใน ปพักตร์อร ธรรมกวินทิพย์, 2558) ซึ่งในชีวประวัติของนักบุญมงฟอร์ตไม่ปรากฏขั้นตอนนี้ เนื่องจากท่านมีความปรารถนาที่จะเป็นธรรมทูตและได้รับการแต่งตั้งเป็นธรรมทูตแพร่ธรรมของสมเด็จพระสันตะปาปาแล้ว จึงไม่มี

ความจำเป็นต้องปฏิเสธการเดินทางกลับ ในทางกลับกันท่านปรารถนาเดินทางกลับไปยังเมืองปัวติเอร์ ประเทศฝรั่งเศส เพื่อเริ่มทำหน้าที่ธรรมทูตโดยเร็วที่สุด

13) การหลบหนีด้วยเวทมนตร์ (The magic flight) เป็นขั้นตอนที่วีรบุรุษที่บรรลุภารกิจและได้ครอบครองสิ่งล้ำค่าจะต้องเดินทางกลับโลกสามัญ ซึ่งอาจถูกขัดขวางต่อต้านหรือไล่ล่า ด้วยวิธีการต่าง ๆ วีรบุรุษจะต้องอาศัยการช่วยเหลือจากพลังเหนือธรรมชาติจึงจะสามารถเดินทางกลับได้สำเร็จ (แคมพ์เบลล์, 1973 อ้างถึงใน ปพักตร์อร ธรรมกวินทิพย์, 2558) ในประวัติของนักบุญมงฟอร์ตไม่ปรากฏขั้นตอนนี้ เนื่องจากสิ่งล้ำค่าที่นักบุญมงฟอร์ตได้มาครอบครองนั้นเป็นไปตามความประสงค์ขององค์พระสันตะปาปาที่ทรงมอบให้ จึงไม่มีผู้ใดมาขัดขวางหรือยับยั้งท่านไม่ให้เดินทางไปประกาศศาสนาได้

14) การได้รับความช่วยเหลือจากโลกภายนอก (Rescue from without) เป็นขั้นตอนที่วีรบุรุษปฏิเสธการเดินทางกลับ จะต้องได้รับการช่วยเหลือหรือกระตุ้นเพื่อให้เดินทางกลับโลกสามัญได้สำเร็จ (แคมพ์เบลล์, 1973 อ้างถึงใน ปพักตร์อร ธรรมกวินทิพย์, 2558) ในชีวประวัติของนักบุญมงฟอร์ตไม่ปรากฏขั้นตอนนี้ เนื่องจากท่านมิได้ปฏิเสธการเดินทางกลับและจิตใจที่ท้อถอยของท่านได้รับการเยียวยาจากสมเด็จพระสันตะปาปาเกลเมนต์ที่ 11 ให้กลับมามีพลังเต็มเปี่ยมดังเดิมแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกระตุ้นหรือช่วยเหลือใด ๆ อีก

15) การข้ามธรณีประตูเพื่อกลับสู่โลกสามัญ (The crossing of the return threshold) เป็นขั้นตอนที่วีรบุรุษต้องปรับสมดุลของสารสาระ ประสบการณ์ และองค์ความรู้ระหว่างโลกศักดิ์สิทธิ์และโลกสามัญให้ผสานกันเพื่อเตรียมจิตใจให้พร้อมสำหรับการดำรงชีวิตในโลกสามัญ (แคมพ์เบลล์, 1973 อ้างถึงใน ปพักตร์อร ธรรมกวินทิพย์, 2558) ในชีวประวัติของนักบุญมงฟอร์ตก่อนที่ท่านจะเริ่มหน้าที่ธรรมทูตของสมเด็จพระสันตะปาปา ท่านเดินทางไปยังวิหารอัครทูตสวรรค์มีคาแอลเพื่อแสวงบุญและร่วมพิธีกรรมต่าง ๆ และเพื่อขอรับพระหรรษทานที่จะเปลี่ยนแปลงจิตใจมนุษย์ เสมือนเป็นการ *“เตรียมอาวุธก่อนทำสงคราม”* (กาเบรียล-มารีย์, 2564, น. 104) ตามแนวคิดของแคมพ์เบลล์การเดินทางไปแสวงบุญนี้เป็นช่วงเวลาของการปรับสมดุลระหว่างจิตใจ

ที่เปี่ยมด้วยศรัทธาในพระเจ้าและหน้าที่ในการเป็นธรรมทูตซึ่งได้รับจากสมเด็จพระสันตะปาปาให้พร้อมสำหรับการเริ่มภารกิจในโลกสามัญของนักบุญมงฟอร์ต

16) การเป็นปรมาจารย์แห่งสองโลก (Master of the two worlds) เป็นขั้นตอนที่วีรบุรุษสร้างสมดุลระหว่างหลักการของโลกศักดิ์สิทธิ์และโลกสามัญไว้ได้ สามารถละอัตตาความเป็นตัวตนและกลายเป็นผู้รอบรู้ในแก่นแท้ทั้งโลกศักดิ์สิทธิ์และโลกสามัญอย่างแท้จริง (แคมพ์เบลล์, 1973 อ้างถึงใน ปพักตร์อร ธรรมกวินทิพย์, 2558) ในชีวประวัติของนักบุญมงฟอร์ตท่านปฏิบัติหน้าที่ธรรมทูตโดยถือความยากจนละทิ้งความสุขฝ่ายโลกทั้งทรัพย์สินเงินทอง ครอบครัว และความเป็นตัวตนของท่าน อาศัยเพียงความไว้ใจและความเชื่อในองค์พระเจ้า เน้นการเทศน์สอนตามเมืองต่าง ๆ เช่น เมืองโบลอง เมืองเลอแวเยร์ เมืองแมดรียัค เมืองซีอลีอัค เมืองเบเชอเรล เมืองลาแชส์ เมืองพลูมีเออซ์ เมืองแซงต์บรีเยอ และเมืองอื่น ๆ ทำให้ผู้คนที่หลงในบาปได้กลับฟื้นคืนศรัทธาอีกครั้ง

นอกจากนี้ท่านยังเข้มงวดอย่างยิ่งต่อสิ่งที่จะบั่นทอนความเชื่อของศาสนิกชน เช่น เมื่อท่านพบเห็นหนังสือทางเพศท่านจะนำไปเผาทิ้งโดยมิสนใจว่าผู้ใดเป็นเจ้าของหรือราคาเท่าใด หรือเมื่อท่านพบเห็นหนุ่มสาวกำลังเต้นรำซึ่งเป็นเรื่องสนุกสนานรื่นเริงฝ่ายโลก ท่านจะเข้าไปหยุดในทันที พร้อมกับเทศน์สอนให้เห็นถึงความผิดบาปอันจะเกิดขึ้นจากการเต้นรำ นอกจากนี้ท่านยังเป็นนักพัฒนาด้านต่าง ๆ แต่บ่อยครั้งการพัฒนาของท่านถูกขัดขวางด้วยคนที่เสียผลประโยชน์ เช่น เมื่อเนินเขากัลป์วารีที่ท่านตั้งใจสร้างขึ้นถูกทางการฝรั่งเศสสั่งทำลาย ท่านเสียใจมากแต่ท่านก็ไม่ได้ยึดติดว่าเนินเขานั้นเป็นของท่าน ดังที่ท่านกล่าวว่า *“ผมไม่ได้ไม่พอใจหรือโกรธ พระเจ้าทรงปล่อยให้ผมได้สร้างขึ้นมา วันนี้พระองค์ทรงปล่อยให้ถูกทำลาย... ขอให้เป็นไปตามพระประสงค์ศักดิ์สิทธิ์ของพระองค์เถิด อย่าให้เป็นไปตามความประสงค์ของผมเลย”* (กาเบรียล-มารีย์, 2564: 189) ลักษณะที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นการละวางไม่ยึดติดความเป็นตัวตนของนักบุญมงฟอร์ต รวมถึงยังแสดงการปลูกฝังความเชื่ออันเป็นการสร้างสมดุลระหว่างศาสนาซึ่งเป็นโลกศักดิ์สิทธิ์กับโลกสามัญผ่านการเทศน์สอนของท่าน สอดคล้องกับลักษณะของปรมาจารย์แห่งสองโลกตามแนวคิดของแคมพ์เบลล์

17) การมีอิสระในการดำรงอยู่ (Freedom to live) เป็นขั้นตอนที่วีรบุรุษบรรลุภารกิจในโลกศักดิ์สิทธิ์ สามารถดำรงอยู่ในโลกสามัญได้อย่างอิสระไม่ยึดติดกับอดีตและ

ไม่กังวลถึงอนาคตอีกต่อไป (แคมพ์เบลล์, 1973 อ้างถึงใน ปพักตร์อร ธรรมกวินทิพย์, 2558) ในชีวประวัติของนักบุญมงฟอร์ตนั้นท่านมีอิสระในการดำรงชีวิตจาริกไปยังเมืองต่าง ๆ ในฐานะธรรมทูต ความลึกซึ้งและเฉียบคมของบทเทศน์ทำให้ท่านเป็นที่รู้จักไปทั่วฝรั่งเศส มีผู้คนจำนวนมากมาฟังเทศน์และร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณของท่าน แม้ว่าการทำงานของท่านจะถูกต่อต้านครั้งแล้วครั้งเล่าท่านก็มิได้ย่อท้อ เมื่อถูกขับไล่จากเมืองหนึ่งท่านก็จะเดินทางไปยังเมืองอื่นตามที่ท่านอยากจะไป ในทางกลับกันหากการทำงานของท่านสำเร็จในเมืองใดท่านก็จะหาผู้ดูแลต่อจากท่านแล้วก็จะเดินทางไปยังเมืองอื่นเช่นกัน ดังปรากฏในบันทึกของบาทหลวง เดอ เปรฟองแตน ว่า *“เมื่อผมไปเยี่ยมเขตวัดต่าง ๆ ที่มงฟอร์ตเคยไปเทศน์ ผมพบว่าการปฏิบัติศาสนกิจยังคงดำเนินอยู่เป็นประจำเหมือนกับวันแรก”* (กาเบรียล-มารีย์, 2564, น.137) แม้ว่านักบุญมงฟอร์ตจะมรณภาพไปแล้วแต่พันธกิจและจิตตารมณ์ในฐานะธรรมทูตและนักสังคมสงเคราะห์ยังคงได้รับการสืบทอดต่อมาจนกระทั่งปัจจุบัน ด้วยลักษณะเช่นนี้สอดคล้องกับแนวคิดของแคมพ์เบลล์ว่านักบุญมงฟอร์ตดำเนินพันธกิจอย่างอิสระโดยไม่ยึดติดกับสถานที่ ความสำเร็จ ความล้มเหลว หรือแม้กระทั่งตัวตน ทำให้จิตวิญญาณอันเป็นสิ่งล้ำค่าที่ได้จากโลกศักดิ์สิทธิ์ยังคงสืบทอดมาถึงปัจจุบัน

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบชีวประวัตินักบุญมงฟอร์ตกับแนวคิดของแคมพ์เบลล์

การผจญภัยของวีรบุรุษของแคมพ์เบลล์	**ชีวประวัตินักบุญมงฟอร์ต**		
	ขั้นตอนหลัก	**ขั้นตอนแทรก**	**ไม่ปรากฏ**
ขั้นตอนที่ 1 การเดินทางออกจากโลกสามัญ			
1. เสียงเรียกจากโลกสามัญสู่การผจญภัย	✓		
2. การปฏิเสธเสียงเรียก			✓
3. ความช่วยเหลือจากสิ่งเหนือธรรมชาติ	✓	✓	
4. การข้ามธรณีประตูบานแรก	✓		
5. การติดในท้องวาฬ	✓		
ขั้นตอนที่ 2 เข้าสู่โลกศักดิ์สิทธิ์			
6. เส้นทางแห่งการทดสอบ	✓	✓	

การผจญภัยของวีรบุรุษของแคมพ์เบลล์	ชีวประวัตินักบุญมงฟอร์ต		
	ขั้นตอนหลัก	ขั้นตอนแทรก	ไม่ปรากฏ
7. การพบกับเทพธิดา	✓	✓	
8. ผู้หญิงในฐานะผู้ยั่วยวน			✓
9. การเป็นหนึ่งเดียวกับพระบิดา	✓		
10. การเปลี่ยนสถานะเป็นเทพเจ้า	✓		
11. สิ่งล้ำค่าหรือความดีงามอันสูงสุด	✓		
ขั้นตอนที่ 3 การกลับคืนโลกสามัญ			
12. การปฏิเสธการกลับคืน			✓
13. การหลบหนีด้วยเวทมนตร์			✓
14. การได้รับความช่วยเหลือจากโลกภายนอก			✓
15. การข้ามธรณีประตูเพื่อกลับสู่โลกสามัญ	✓		
16. การเป็นปรมาจารย์แห่งสองโลก	✓		
17. การมีอิสระในการดำรงอยู่	✓		

6. อภิปรายผล

การศึกษาความเป็นวีรบุรุษในชีวประวัติของนักบุญหลุยส์ มารีย์ กรีญอง เดอ มงฟอร์ต โดยใช้แนวคิดการผจญภัยของวีรบุรุษของโจเซฟ แคมพ์เบลล์ พบว่า ชีวประวัติของนักบุญมงฟอร์ตสอดคล้องกับแนวคิดของแคมพ์เบลล์ครบทุกขั้นตอน เมื่อพิจารณาขั้นตอนย่อยพบว่า ชีวประวัติของนักบุญมงฟอร์ตปรากฏขั้นตอนย่อย 12 ขั้นตอน จาก 17 ขั้นตอน ไม่ปรากฏขั้นตอนย่อย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 2. การปฏิเสธเสียงเรียก ขั้นตอนที่ 8. ผู้หญิงในฐานะผู้ยั่วยวน ขั้นตอนที่ 12. การปฏิเสธการกลับคืน ขั้นตอนที่ 13. การหลบหนีด้วยเวทมนตร์ และ ขั้นตอนที่ 14. การได้รับความช่วยเหลือจากโลกภายนอก นอกจากนี้ยังพบว่ามีขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอนที่ปรากฏแทรกอยู่ระหว่างขั้นตอนอื่น ๆ ตลอดทั้งเรื่องได้แก่ ขั้นตอนที่ 3. ความช่วยเหลือจากสิ่งเหนือธรรมชาติ ขั้นตอนที่ 6. เส้นทางแห่งการทดสอบ และขั้นตอนที่ 7. การพบกับเทพธิดา

การศึกษาชีวประวัติของนักบุญมงฟอร์ตนอกจากจะทำให้เห็นความเป็นวีรบุรุษแล้วยังแสดงให้เห็นรูปแบบชีวิตอันโดดเด่นของท่าน 3 ด้าน คือ 1. ด้านความศรัทธา ท่านละทิ้งความสุขทางโลกใช้ชีวิตด้วยความยากจน การกระทำกิจใช้โทษบาป และรักการสวดภาวนา 2. ด้านความกระตือรือร้นในการทำกิจเมตตา ทั้งการบูรณะซ่อมแซมศาสนสถาน บริจาคทาน สร้างโรงเรียน รวมถึงสถานพยาบาล เพื่อให้คนยากจนมีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งทางกายและจิตวิญญาณ และ 3. ด้านการมุ่งมั่นประกาศศาสนาในฐานะธรรมทูตเพื่อเผยแผ่พระวรสารและฟื้นฟูความเชื่อของคริสตชนให้เข้มแข็งอยู่เสมอ ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นอิทธิพลของขนบนิยมของคริสต์ศาสนาในการบันทึกชีวประวัตินักบุญ (Hagiography) ที่เน้นให้เห็นการกระทำอันเป็นอุดมการณ์ทางศาสนาในระดับที่เหนือกว่าปกติ สอดคล้องกับการศึกษาของ อติวิชญ์ เซี่ยงคิ้ว (2564) เรื่อง “แบบเรื่องของเรื่องเล่า ศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมศานต์” ซึ่งสรุปว่าการบันทึกชีวประวัตินักบุญมีโครงสร้างหลัก 4 เหตุการณ์ ได้แก่ การกล่าวถึงชาติกำเนิดของนักบุญ กล่าวถึงการนับถือคริสต์ศาสนา กล่าวถึงกิจการของนักบุญ และกล่าวถึงบั้นปลายชีวิตและการยกย่อง

ผู้วิจัยสังเกตว่า การปรากฏแทรกของขั้นตอนย่อยที่ 3. ความช่วยเหลือจากสิ่งเหนือธรรมชาติ ขั้นตอนย่อยที่ 6. เส้นทางแห่งการทดสอบ และขั้นตอนย่อยที่ 7. การพบกับเทพธิดา ตลอดทั้งเรื่องมีลักษณะเป็นชุดเหตุการณ์และจะปรากฏต่อเนื่องกัน กล่าวคือ เมื่อนักบุญมงฟอร์ตต้องพบกับการต่อต้านทำให้พลังใจของท่านท้อถอย ท่านจึงมักจะสวดภาวนาต่อองค์พระเจ้าผ่านทางพระนางมารีย์เป็นเวลานานซึ่งพระนางมารีย์ถือเป็นเทพธิดาที่คอยชี้นำทางจิตวิญญาณแก่ท่าน และด้วยอานุภาพของพระเจ้าท่านจึงสามารถทำอัศจรรย์ต่าง ๆ เพื่อให้ภารกิจของท่านสำเร็จได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อที่น่าสังเกตประการต่อมา คือ การปรากฏแทรกของขั้นตอนย่อยที่ 3. ความช่วยเหลือจากสิ่งเหนือธรรมชาติโดยเฉพาะการทำอัศจรรย์ของนักบุญมงฟอร์ต ทั้งการรักษาโรค การทวีขนมปังและอาหาร รวมไปถึงอัศจรรย์เกี่ยวกับสิ่งของต่าง ๆ ซึ่งปรากฏซ้ำตลอดทั้งเรื่อง ผู้วิจัยเห็นว่า การทำอัศจรรย์ดังกล่าวมีบทบาทในการแสดงความชอบธรรมของนักบุญมงฟอร์ตในการประกาศศาสนาในนามองค์พระผู้เป็นเจ้าและแสดงให้เห็นลักษณะความเป็นวีรบุรุษที่ต่างจากบุคคลทั่วไป สอดคล้องกับการศึกษาของสายป่าน ปุริวรรณชนะ (2555) เรื่อง “อิทธิปาฏิหาริย์กับการสร้างเรื่องเล่าศักดิ์สิทธิ์:

ขนบนิยมและพลวัตในประวัติพระเกจิอาจารย์ในสังคมไทยภาคกลาง” ซึ่งพบว่าการสร้างอิทธิปาฏิหาริย์มีความสำคัญต่อการสร้างความเป็นวีรบุรุษในแง่ที่เป็นสัญลักษณ์แสดงการผ่านโลกศักดิ์สิทธิ์ของวีรบุรุษ ซึ่งถือเป็นการแสดงความเป็นวีรบุรุษได้เด่นชัดมากที่สุดในขั้นตอนการผจญภัยทั้งหมด

กล่าวได้ว่า นักบุญหลุยส์ มารีย์ กรีญอง เดอ มงฟอร์ต เป็นวีรบุรุษทางจิตวิญญาณที่มีลักษณะโดดเด่น สามารถนำสิ่งล้ำค่าที่ได้จากโลกศักดิ์สิทธิ์มาปฏิบัติภารกิจทางจิตวิญญาณในระดับเหนือกว่าบุคคลทั่วไปซึ่งสอดคล้องตามแนวคิดของแคมพ์เบลล์ (แคมพ์เบลล์ และ มอยเยร์ส, 2551: 255) สามารถเข้าถึงแก่นสารของคริสต์ศาสนา สามารถโน้มน้าวผู้คนจำนวนมากให้ละทิ้งบาปทางโลกและหันกลับมาสนใจการสวดภาวนานอกจากนี้ท่านยังเป็น “เครื่องหมายของความศรัทธาและความเสียสละ” การแสดงความรักต่อเพื่อนมนุษย์ รวมทั้งการไม่ยึดติดกับใครหรือสิ่งใดนอกจากองค์พระผู้เป็นเจ้าเท่านั้น สอดคล้องกับการศึกษาของ บารนี บุญทรง (2565) เรื่อง พระโพธิสัตว์ในฐานะกษัตริย์: การทดสอบและวิธีจัดการ ซึ่งสรุปว่า วีรบุรุษทางศาสนาเป็นตัวแทนการดำรงชีวิตด้วยความยืดหยุ่น การไม่ยึดติดทรัพย์สิน รวมทั้งความมุ่งมั่นฟันฝ่าอุปสรรคเพื่อจะไปให้ถึงเป้าหมาย

ชีวประวัติของนักบุญมงฟอร์ตเป็นที่รู้จักในวงกว้างโดยเฉพาะในกลุ่มโรงเรียนของคณะภราดาเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยในฐานะต้นแบบวีรบุรุษทางจิตวิญญาณและต้นแบบการเผยแผ่อุดมการณ์ทางศาสนาที่เน้นเรื่องการให้ การรับใช้คนยากจน และความศรัทธาเป็นพิเศษต่อพระนางมารีย์ มูลนิธิคณะภราดาเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยได้จัดทำสื่อประเภทต่าง ๆ ทั้งหนังสือ การ์ตูน เพลง และละครสั้น รวมถึงการจัดทำหลักสูตรมงฟอร์ตศึกษาเพื่อจัดการเรียนการสอนให้แก่นักเรียนโรงเรียนในเครือฯ (มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย, 2567) อันเป็นการเผยแพร่คุณธรรมและความเป็นวีรบุรุษของนักบุญมงฟอร์ตให้คนรุ่นใหม่ได้ใช้เป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิตอีกด้วย

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 การศึกษานี้เป็นการศึกษาชีวประวัติของนักบุญเฉพาะบุคคลหากศึกษาชีวประวัติของนักบุญที่ดำเนินพันธกิจในประเทศไทยองค์อื่น ๆ ในแง่ของความเป็นวีรบุรุษร่วมด้วย จะทำให้เห็นถึงลักษณะร่วมและลักษณะเด่นของนักบุญแต่ละองค์ รวมถึงเข้าใจจิตตารมณ์ในการดำเนินงานของคณะนักบวชที่เกี่ยวเนื่องแต่ละคณะมากยิ่งขึ้นด้วย

7.2 ในประเทศไทยมีพระสงฆ์นักพัฒนาในพุทธศาสนาหลายรูป หากนำชีวประวัติมาศึกษาเปรียบเทียบกับนักบุญในคริสต์ศาสนา อาจทำให้เห็นแง่มุมความเป็นวีรบุรุษแบบพุทธศาสนาและแบบคริสต์ศาสนาในแง่มุมที่ต่างออกไป

เอกสารอ้างอิง

กรกฎา บุญวิชัย. (2566). หลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืด: วีรบุรุษทางวัฒนธรรมของชาวใต้. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 12*(5), 417 – 428.

กาเบรียล-มารีย์. (2564). *มงฟอร์ต ผู้จาริกข่าวประเสริฐ* [Grignion de Montfort The Gospel Pilgrim] (พิสุทธิ์ศรี รัตตมณี, แปล). กรุงเทพฯ: มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย.

แคมพ์เบลล์, โจเซฟ และ มอยเยอร์ส, บิล. (2551). พลานุภาพแห่งเทพปกรณัม [The Power of Myth] (บารนี บุญทรง, แปล). (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

บารนี บุญทรง. (2565). พระโพธิสัตว์ในฐานะกษัตริย์: การทดสอบและวิธีจัดการ.*วารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ, 29*(1), 103 – 122.

ปพักตร์อร ธรรมกวินทิพย์. (2558). *การศึกษาเปรียบเทียบอาร์คีไทพ์ในวรรณคดี: กรณีศึกษาจากนิทานพระอภัยมณีคำกลอนและโอดิสซี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ภราดาคณะเซนต์คาเบรียล. (2559). *ทิศทางการจัดการศึกษาในแนวมงฟอร์ต*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย.

มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. (2567). *จัดอบรมหลักสูตรมงฟอร์ตศึกษาเพื่อเตรียมนำร่องโรงเรียนในปีการศึกษา*. สืบค้นจาก https://www. thaibrothers.net

สายป่าน ปุริวรรณชนะ. (2555). *อิทธิปาฏิหาริย์กับการสร้างเรื่องเล่าศักดิ์สิทธิ์: ขนบนิยมและพลวัตในประวัติพระเกจิอาจารย์ในสังคมไทยภาคกลาง*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อติวิชญ์ เซี่ยงคิ้ว. (2564). *แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมศานต์*. ปริญญานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อภิลักษณ์ เกษมผลกูล. (2552). *ตำนานพระศรีอาริย์ในสังคมไทย: การสร้างสรรค์และบทบาท*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Benedictine monks of St. Augustine's Abbey. (1921). *The book of Saints*. London: A&C Black.

Poulain, A. (1910). St. Louis-Marie Grignion de Montfort in *the Catholic encyclopedia*. New York: Robert Appleton Company.

John Paul II. (1987). *Redemptoris mater*. Vatican city: The Holy See.

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง การเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กน โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ปัญญพนต์ มั่นคง,[1] ณัฐพร จาดยางโทน,[2] วาทินี ศิริชัย[3], ดลยา แก้วคำแสน[4],

[1] นักศึกษา สาขาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

[2,3,4] อาจารย์ สาขาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Received 21/05/24 Revised 29/06/24 Accepted 30/06/24

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) หาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง การเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เพลง แบบฝึกทักษะ แบบทดสอบ และแบบประเมินความพึงพอใจ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านหลักปัน จำนวน 21 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.71/86.19 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง การเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจหลังการเรียนด้วยการสอนโดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 2.85, σ = 0.16)

คำสำคัญ: การเขียนคำ, มาตราตัวสะกด, การสอนโดยใช้เพลง, แบบฝึกทักษะ

Enhancing Thai Language Learning Achievement of Primary 3 Students in Mae Kon Spelling through Musical Materials and Skill Exercises

Panyapon Mhankong[1], Nattaphorn Chatyangthon[2], Watinee Sirichai[3] ,Donlaya Kaewkhamsaen[4]

[1]Student in the Department of Thai, the Faculty of Humanities and Sciences, Chiang Mai Rajabhat University

[2,3,4]Lecturer in the Department of Thai, the Faculty of Humanities and Sciences, Chiang Mai Rajabhat University

Received 21/05/24 Revised 29/06/24 Accepted 30/06/24

Abstract

The purposes of this study were: 1) to determine the efficiency of learning activities which used musical materials and the skill exercises to meet the criterion of 80/80, 2) to compare the learning achievement of primary 3 students in Mae Kon spelling before and after undergoing learning management with musical materials and skill exercises, and 3) to study the students' satisfaction with learning management with musical materials and skill exercises. The research instruments included lesson plans, music, skill exercises, tests, and the satisfaction assessment questionnaire. The target groups of this research was 21 primary 3 students at Banlakpan School enrolled in the first semester, academic year 2023. Statistics used for analyzing were percentage, mean and standard deviation. The results found that 1) the learning management method with musical materials and skill exercises had efficacy at 89.71/86.19, meeting the established criteria, 2) after learning through the musical materials and skill exercises, the students had statistically higher learning achievement than before and 3) the students' satisfaction with the musical learning and skill materials was at the high level (μ = 2.85, σ = 0.16).

Keywords: Writing skill, Spelling section, Learning using music, skill exercises.

1. บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติและเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารต่าง ๆ ภายในประเทศ รวมทั้งภาษาไทยเป็นวิชาหลักที่สามารถต่อยอดไปสู่วิชาอื่น ๆ ได้ ดังนั้น การสอนภาษาไทยจึงต้องสอนให้ครอบคลุมทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันที่เป็นยุคข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต้องติดต่อสื่อสารกันมากขึ้น ดังนั้นทักษะเหล่านี้จึงจำเป็นอย่างมากที่จะช่วยพัฒนาเยาวชนและประเทศได้ ดังที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 4) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย พบว่า ผู้เรียนเขียนสะกดคำไม่ถูกต้อง สาเหตุของปัญหาด้านการเขียนสะกดคำที่ผิดพลาดของผู้เรียนนั้นเกิดจากเหตุผลหลายประการ เช่น นักเรียนมีประสบการณ์โดยเห็นแบบอย่างที่ผิด ไม่รู้หลักภาษา ไม่ทราบความหมายของคำ เป็นต้น เช่นเดียวกับโรงเรียนบ้านหลักปันที่พบปัญหาด้านการเขียนสะกดคำไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะในชั้นประถมศึกษาตอนต้น

การที่จะให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเขียนสะกดคำอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องได้รับการฝึกฝนและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ดังที่ เฉลิม เพิ่มนาม (2560, น. 38-39) ได้สรุปแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการเขียนสะกดคำไว้ว่า ต้องเริ่มจากง่ายไปหายาก ครูต้องตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำและหลักการเขียนสะกดคำว่าประกอบด้วยพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด อะไรบ้าง โดยให้นักเรียนฝึกอ่าน ทบทวน หรือครูกับผู้เรียนช่วยกันรวบรวมเป็นคลังคำศัพท์เพื่อใช้จัดกิจกรรมการเขียนสะกดคำซึ่งครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการอาจร่วมกันบูรณาการโดยใช้เนื้อหาวิชา

ที่ตนเองสอนมาฝึกฝนการเขียนสะกดคำควบคู่กับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย

นอกจากนี้ สนิท สัตโยภาส (2556, น. 109) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนภาษาไทยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ถ้าจะให้นักเรียนสนใจเรียนตลอดระยะเวลาเรียนโดยไม่เกิดความเบื่อหน่าย ตั้งใจเรียนด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน และมีความรู้ความเข้าใจบทเรียนได้อย่างลึกซึ้งโดยไม่รู้ตัวนั้น ครูจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลาย “เพลง” ก็เป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะสร้างบรรยากาศดังกล่าวนั้นได้ เพราะเพลงเป็นกิจกรรมที่เรายอมรับกันว่าการแสดงออกด้วยการร้องเพลงนั้นจะทำให้เกิดความสุข เบิกบานใจ และพอใจการแสดงออกทางศิลปะภาษา ทั้งยังส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอีกด้วย ด้วยเหตุนี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงมาตราตัวสะกดจึงทำให้นักเรียนสนใจ มีความสนุกสนาน และมีเจตคติที่ดีต่อบทเรียน ต่อครู ต่อโรงเรียน ประเด็นสำคัญก็คือได้รับความรู้ความเข้าใจและจดจำได้แม่นยำ

เนื่องจากเพลงมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานและจดจำได้แม่นยำมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้นำเพลงมาประกอบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กนของผู้เรียน รวมทั้งได้นำแบบฝึกทักษะมาบูรณาการร่วมด้วย เนื่องจากจะทำให้ทราบว่า ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเขียนสะกดคำได้มากน้อยเพียงใดหลังจากเรียนรู้เนื้อหาจากบทเพลงไปแล้ว ผู้เรียนสามารถจดจำเนื้อหาที่สอดแทรกอยู่ในบทเพลงได้หรือไม่ ดังที่ อนงค์ศิริ วิชาลัย (2550, น. 80) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกทักษะที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่สร้างขึ้น ประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย น่าสนใจ มุ่งให้นักเรียนได้นำมาใช้ฝึกฝน ปฏิบัติ เพื่อทบทวนเนื้อหาความรู้ต่าง ๆ ที่ได้เรียนไปแล้วด้วยตนเอง ทำให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ให้คล่องแคล่ว เกิดความชำนาญและความแม่นยำ ซึ่งเป็นไปโดยอัตโนมัติ รวมทั้งเกิดทักษะในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของมนัลยา จินะแปง (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่องการใช้เพลงประกอบชุดการสอนแบบบูรณาการในการสอน เรื่อง โวหารภาพพจน์ พบว่าชุดการสอนเพลงแบบบูรณาการประกอบวิชาภาษาไทยมีประสิทธิภาพรวมเท่ากับ

86.84/87.67 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจทำวิจัยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง การเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กน โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เนื่องจากเพื่อนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนให้สูงขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อหาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง การเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวกันวัดผลก่อนและหลังการเรียนรู้ (One group pretest – posttest design) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหลักปัน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้อง จำนวนนักเรียน 21 คน

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

3.2.1 ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ

3.2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กน และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3.3 เครื่องมือในการวิจัย

3.3.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ จำนวน 5 แผน แต่ละแผนจะใช้ขั้นตอนเดียวกันทั้งหมด ในส่วนเพลงใช้เพลงจำนวน 5 เพลง และใช้แบบฝึก 5 แบบฝึก ซึ่งผ่านการหาคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม พบว่ามีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.73, S.D. = 0.75)

3.3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กน เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ หาคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมกับข้อสอบ พบว่ามีค่า IOC ระหว่าง 0.67–1.00 ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เคยเรียนมาแล้ว พบว่าข้อสอบมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.50 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.23 – 0.84 และแบบสอบทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

3.3.3 แบบประเมินความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ หาคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม พบว่ามีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67, S.D. = 0.75)

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหลักปัน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โดยมีขั้นตอนการทดลองดังนี้

3.4.1 ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) โดยใช้แบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กน จำนวน 10 ข้อ

3.4.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะกับกลุ่มทดลองจำนวน 5 แผน ใช้เวลา 5 สัปดาห์

3.4.3 เมื่อสิ้นสุดการสอนตามกำหนดแล้วจึงทดสอบหลังเรียน (Post-Test) กับนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กน (ฉบับเดิม) จำนวน 10 ข้อ

3.4.4 ดำเนินการเก็บข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ

3.4.5 นำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะโดยใช้การหาค่า E_1/E_2

3.5.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง การเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ

3.5.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. ผลการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

4.1 ผลการศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ (N = 21)

	คะแนนแบบทดสอบย่อยท้ายแผน/คะแนนเต็ม						**คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน**
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	E_1	E_2
	10	**10**	**10**	**10**	**10**	**50**	**10**
Σ_x	205	204	158	153	178	942	181
μ	9.76	9.71	7.52	7.29	8.48	44.86	8.62
σ	0.54	0.64	1.63	1.15	1.47	3.79	1.43
ร้อยละ	97.62	97.14	75.24	72.86	84.76	89.71	86.19

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการหาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ พบว่าคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบท้ายแผนจำนวน 5 แผน ได้เท่ากับ 44.86 คะแนน จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 89.71 ในส่วนคะแนนทดสอบหลังเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 8.62 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.19 แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 89.71/86.19 แสดงว่าการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

4.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง การเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง การเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ

แบบทดสอบ	n	μ	σ
ก่อนเรียน	21	6.43	2.24
หลังเรียน	21	8.62	1.43

จากตารางที่ 2 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง การเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะสูงกว่าก่อนเรียน

4.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ

รายการประเมิน		μ	σ	แปลผล
1	ผู้สอนแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนเรียนเสมอ	2.38	0.59	ปานกลาง
2	นักเรียนรู้สึกว่าบรรยากาศในการเรียนการสอนสนุกสนาน	3.00	0.00	มาก
3	นักเรียนรู้สึกชอบกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่ กน	2.95	0.22	มาก
4	นักเรียนรู้สึกสนุกกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย	2.95	0.22	มาก
5	นักเรียนเข้าใจมาตราตัวสะกดแม่ กน ยิ่งขึ้น	3.00	0.00	มาก

รายการประเมิน		μ	σ	แปลผล
6	นักเรียนได้รับความรู้ เรื่อง มาตราตัวสะกดแม่กน จากสื่อต่าง ๆ ยิ่งขึ้น	2.81	0.51	มาก
7	ผู้สอนมีการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามอยู่เสมอ	2.81	0.40	มาก
8	การเรียน เรื่อง มาตราตัวสะกดแม่กน โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและชอบเรียนมากยิ่งขึ้น	2.90	0.30	มาก
9	การเรียน เรื่อง มาตราตัวสะกดแม่กน โดยใช้เพลงทำให้นักเรียนสนุกกับการเรียนและมีความสุขกับการเรียน	2.86	0.48	มาก
10	นักเรียนนำความรู้จากการเรียน เรื่อง มาตราตัวสะกดแม่กน ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวันได้	2.86	0.36	มาก
	ความพึงพอใจโดยรวม	2.85	0.16	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 2.85, σ = 0.13) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความพึงพอใจสูงสุด 3 ลำดับ คือ นักเรียนรู้สึกว่าบรรยากาศในการเรียนการสอนสนุกสนาน และนักเรียนเข้าใจมาตราตัวสะกดแม่กนยิ่งขึ้น ซึ่งมีความพึงพอใจในระดับมากเท่ากัน (μ = 3.00, σ = 0.00) ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจรองลงมา คือ นักเรียนรู้สึกชอบกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง มาตราตัวสะกดแม่กน และนักเรียนรู้สึกสนุกกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ความพึงพอใจในระดับมากเท่ากัน (μ = 2.95, σ = 0.22) และการเรียน เรื่อง มาตราตัวสะกดแม่ กน โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและชอบเรียนมากยิ่งขึ้น พึงพอใจในระดับมาก (μ = 2.90, σ = 0.30)

5. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง การเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กน โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

5.1 ผลการหาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนตัวสะกดมาตราแม่กน โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ พบว่า มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 89.71/86.19 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

5.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง การเขียนตัวสะกดมาตราแม่กน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

5.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนตัวสะกดมาตราแม่กน โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 2.85, σ = 0.13)

6. การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง การเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กน โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

จากการหาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนตัวสะกดมาตราแม่กน โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 พบว่า มีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 89.71/86.19 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ได้จริงทั้งในระหว่างเรียนและหลังเรียน โดยผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่อง การเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กน จากเพลงมารู้จักแม่กน เพลงประกอบการสอนการเขียนมาตราตัวสะกดแม่กนเป็นเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของมาตราตัวสะกดแม่กน การสอนโดยใช้เพลงบูรณาการกับการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเข้าใจ

และจดจำเนื้อหาของบทเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการใช้เพลงประกอบการสอนช่วยสร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนมีความสนุกสนาน น่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ ประกอบกับเนื้อหาในบทเพลงเข้าใจได้ง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนที่ไม่ตั้งใจเรียนให้มาร้องและจดจำเนื้อหาจากบทเพลง ขั้นตอนการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนจะให้ผู้เรียนฟังการร้องและทำนองจากผู้สอนก่อนลำดับแรก จากนั้นให้ผู้เรียนอ่านตามบทเพลงที่ติดบนกระดาษ และสุดท้ายผู้เรียนร้องเข้าจังหวะไปพร้อม ๆ กันกับการปรบมือ การสอนในลักษณะนี้ ผู้เรียนจะเข้าใจในเนื้อหาและเพลิดเพลินกับการเรียนไปพร้อมกัน การสอนโดยใช้เพลงจึงเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ไม่เครียดกับการเรียนมากเกินไปและไม่เกิดความเบื่อหน่ายกับบทเรียน รวมถึงการสอนโดยการใช้เพลงนั้นทำให้นักเรียนสามารถจดจำได้ง่าย เพราะในปัจจุบันเพลงเป็นสื่อกลางที่ทำให้มนุษย์มีความสุขและสามารถร้องตามได้ ผู้สอนนำเพลงไปสอนประกอบกับบทเรียนก็สามารถช่วยให้ผู้เรียนจำได้ง่ายมากขึ้น ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ เทพลักขนา ข่อยนอก เศรษฐิยา เปรื่องพิชญาธร และ พวงเพ็ญ อินทรประวัติ (2567, น. 98) ที่ระบุว่า การใช้เพลงประกอบการเรียนการสอนภาษาไทยถือว่าเป็นนวัตกรรมหนึ่งที่ช่วยในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เพลงช่วยให้นักเรียนจดจำเนื้อหาวิชาได้เป็นอย่างดี การนำเพลงมาใช้ประกอบการสอนมีความแปลกใหม่ สามารถกระตุ้นความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี และเห็นได้ชัดว่านักเรียนมีความสุขมากขึ้นกับการเรียนวิชาภาษาไทย และสอดคล้องกับแนวคิดของ ปิตินันท์ (ประคอง) สุทธิสาร และคณะ (2550, น. 1) ที่กล่าวว่า เพลงเป็นสื่ออย่างหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข ท่วงทำนองจังหวะและระดับเสียงที่ประสานกันให้ไพเราะและสื่อความหมายที่กระจ่างชัดก่อเกิดแรงกระตุ้นเซลล์สมองให้หลั่งสารความสุขและผ่อนคลาย

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า การสอนโดยนำเพลงมาใช้เป็นสื่อช่วยเพิ่มแรงจูงใจและความสนุกสนานให้กับผู้เรียน การนำแบบฝึกทักษะมาใช้ร่วมกันจึงยิ่งส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ด้านการสะกดคำในมาตราแม่กน เนื่องจากนักเรียนสามารถฝึกอ่านเนื้อเพลง ฝึกการแยกคำ เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ได้ฝึกการออกเสียงคำศัพท์ และนำไปสู่การเขียนสะกดคำในแต่ละมาตราตัวสะกดอย่างถูกต้อง เพราะแบบฝึกทักษะมุ่งเน้นให้นักเรียนได้นำมาฝึกฝน ปฏิบัติ เพื่อทบทวนเนื้อหาความรู้ต่าง ๆ ที่ได้เรียนไปแล้วด้วยตนเอง ให้เกิดทักษะ

และความชำนาญ ดังที่ สุคนธ์ สินธพานนท์ (2552, น. 87) กล่าวว่า แบบฝึกเสริมทักษะเป็นสื่ออย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในบทเรียน หรือเรื่องที่กำลังเรียน ซึ่งผู้สอนได้ออกแบบชุดการฝึกเพื่อฝึกทักษะการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพของตน และมีความแม่นยำในเรื่องที่ต้องการฝึก นอกจากนี้ยังเป็นการเสริมสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนให้คิดเป็น มีความรับผิดชอบ และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาในส่วนงานวิจัยก็พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัลยา จินะแปง (2560) ที่ได้วิจัยเรื่อง การใช้เพลงประกอบชุดการสอนแบบบูรณาการในการสอนเรื่อง โวหารภาพพจน์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวาวีวิทยาคม อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ผลการหาประสิทธิภาพพบว่า การวิจัยเรื่องการใช้เพลงประกอบชุดการสอนแบบบูรณาการ ในการสอน เรื่อง โวหารภาพพจน์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวาวีวิทยาคม อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ประสิทธิภาพรวมเท่ากับ 86.84/87.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง การเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กน โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะการนำเพลงมาตราตัวสะกดมาใช้ร่วมกับแบบฝึกทักษะทำให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาที่เรียนได้แม่นยำมากยิ่งขึ้น ซึ่งเพลงที่นำมาใช้เป็นเพลงที่มีลักษณะเนื้อหาไม่ยาก สั้นกระชับ เนื้อหาในบทเพลงบอกลักษณะเฉพาะของมาตราตัวสะกดแม่กนไว้อย่างสมบูรณ์ ก่อให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายกว่าการสอนตามเนื้อหาในหนังสือ อีกทั้งยังก่อให้ความสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน สร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้น่าสนใจมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ สนิท สัตโยภาส (2556, น. 109) ที่กล่าวว่า เพลงเป็นจิตวิทยาแห่งการเรียนรู้มีประการหนึ่งว่า นักเรียนจะเรียนได้ดีและเข้าใจเนื้อหาบทเรียนก็ต่อเมื่อมีความสนใจในวิชานั้น ๆ การสอนภาษาไทยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานก็เช่นกัน ถ้าจะให้นักเรียนสนใจเรียนตลอดระยะเวลาเรียนโดยไม่เกิดความเบื่อหน่าย ตั้งใจเรียนด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลินและมีความรู้ความเข้าใจบทเรียนได้อย่างลึกซึ้งโดยไม่รู้ตัว นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ

เทพลักขนา ข่อยนอก เศรษฐิยา เปรื่องพิชญาธร และ พวงเพ็ญ อินทรประวัติ (2567) ที่ได้ใช้เพลงประกอบการสอนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง การใช้คำราชาศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การใช้คำราชาศัพท์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านประโดก-โคกไผ่ (สถิตย์วิริยคุณ) พบว่า ก่อนใช้เพลงประกอบการสอนเท่ากับ 14.39 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 49.97 คะแนน หลังใช้เพลงประกอบการสอนเท่ากับ 22.26 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 74.20 โดยมีคะแนนความก้าวหน้าเฉลี่ยเท่ากับ 7.87 โดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียน เรื่อง การเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กน โดยใช้เพลงร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการนำเพลงแม่กนและแบบฝึกทักษะมาใช้ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะการเขียนสะกดคำ เมื่อผู้วิจัยได้นำเพลงและแบบฝึกทักษะมาบูรณาการเข้าด้วยกันจึงส่งผลให้ผู้เรียนมีความสนใจอย่างมากต่อการเรียน เพลงที่นำมาประกอบการสอนก่อให้เกิดความน่าสนใจ ไม่เบื่อหน่าย การเรียนการสอนไม่เครียด และบรรยากาศในห้องเรียนสนุกสนาน ผู้เรียนจึงสนใจมากกว่าการเรียนแบบเดิม กล่าวคือการเรียนโดยใช้หนังสือเป็นหลัก ไม่มีสื่อการสอนที่น่าสนใจ และไม่กระตุ้นผู้เรียนให้ทำกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนไม่อยากเรียน ดังนั้นการเรียนการสอนโดยใช้เพลงมาบูรณาการกับแบบฝึกทักษะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงได้รับการพัฒนาทักษะทางด้านสังคม ทำให้นักเรียนมีความชอบและสนุกสนานกับการเรียนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัลยา จินะแปง (2560) เรื่อง การใช้เพลงประกอบชุดการสอนแบบบูรณาการในการสอน เรื่อง โวหารภาพพจน์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเทพลักขนา ข่อยนอก เศรษฐิยา เปรื่องพิชญาธร และ พวงเพ็ญ อินทรประวัติ (2567) ที่ได้ใช้เพลงประกอบการสอนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง การใช้คำราชาศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ต่อการใช้เพลง

ประกอบการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน

7. ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงมีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ ดังนี้

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

การนำเพลงมารู้จักแม่กนและเพลงแม่กนร่วมกับแบบฝึกทักษะไปใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กน ครูผู้สอนควรเลือกเพลงที่มีเนื้อหาไม่ซับซ้อน ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ง่าย และมีทำนองที่ไม่ยุ่งยาก สามารถทำให้ผู้เรียนนำไปฝึกร้องหรือทำความเข้าใจกับเพลงเองได้ อีกทั้งควรตระหนักถึงเนื้อหาในเพลงควรคำนึงถึงวัยของผู้เรียนด้วย ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์มากขึ้นและจะช่วยให้พัฒนาความรู้และทักษะของนักเรียนให้ดีมากขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

ควรมีการนำเพลงประกอบการสอนและแบบฝึกทักษะไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสาระอื่นและเรื่องอื่น ๆ เช่น ชนิดและหน้าที่ของคำ ประโยค คำราชาศัพท์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

จินะแปง มนัลยา. (2560) การใช้เพลงประกอบชุดการสอนแบบบูรณาการ ในการสอนเรื่อง โวหารภาพพจน์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวาวีวิทยาคม อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย. *วารสารสหวิทยาการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์*. 9 (2). 69-114.

เฉลิม เพิ่มนาน. (2562). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเขียนสะกดคำและทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับแบบฝึก.* วารสารสังคมศาสตร์วิจัย, 10(1), 69-84.

เทพลักขนา ข่อยนอก เศรษฐิยา เปรื่องพิชญาธร และ พวงเพ็ญ อินทรประวัติ. (2567). การใช้เพลงประกอบการสอนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง การใช้คำราชาศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสารพุทธนวัตกรรมและการจัดการ.* 7 (1). 96-109.

ปิตินันท์(ประคอง) สุทธสาร. (2550). *กิจกรรมการสอนภาษาไทยด้วยเพลง.* พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพ มหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สนิท สัตโยภาส. (2556). *การสอนภาษาไทยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.

สุคนธ์ สินธพานนท์. (2551). *นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน.* กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนงค์ศิริ วิชาลัย. (2550). *รายงานการวิจัยการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนแบบมีส่วนร่วม สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเครือข่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.* เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

การคร่ำครวญถึง นาง ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรกับพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยที่ปรากฏในกาพย์เห่เรือ

ณัฐวุฒิ คล้ายสุวรรณ
สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Received 16/03/24 Revised 16/06/24 Accepted 28/06/24

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการคร่ำครวญถึงนางของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรกับพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยที่ปรากฏในกาพย์เห่เรือ โดยเน้นศึกษาเรื่องลักษณะร่วมและลักษณะเฉพาะ ผลการศึกษาด้านลักษณะร่วมพบว่า กาพย์เห่เรือทั้งสองสำนวน มีลักษณะร่วมกัน 8 ประการ ได้แก่ 1) กวีคร่ำครวญถึง นาง โดยใช้รูปแบบคำประพันธ์ชนิดเดียวกัน 2) กวีคร่ำครวญถึง นาง ด้วยการอ้างความทุกข์ที่ต้องพลัดพรากจากนาง 3) กวีคร่ำครวญถึง นาง โดยการอ้างตัวละครในวรรณคดี 4) กวีคร่ำครวญถึง นาง โดยการชมว่างามจนไม่มีนางใดเทียม 5) กวีคร่ำครวญถึง นาง โดยนำอารมณ์และความรู้สึกไปสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อแสดงความคิดถึง 6) กวีคร่ำครวญถึง นาง โดยการอ้างประสบการณ์ร่วม 7) กวีคร่ำครวญถึง นาง ด้วยการใช้ถ้อยคำที่แสดงให้เห็นรูปร่างของนางอันเป็นที่รัก 8) กวีคร่ำครวญถึง นาง โดยใช้เวลา วัน เดือน ปี เป็นสื่อแสดงความคิดถึง สำหรับผลการศึกษาด้านลักษณะเฉพาะพบว่ากาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรนำตัวละครในวรรณคดี คือ พญาครุฑกับนางกากีมาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินเรื่อง ทำให้เนื้อเรื่องเกิดความโดดเด่นในด้านการสะท้อนชีวิตส่วนพระองค์ ส่วนพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงนำประเพณีในศาสนาอิสลามมาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินเรื่อง ทำให้เนื้อเรื่องโดดเด่นในด้านการสะท้อนภาพทางสังคมที่กวีอาศัย

คำสำคัญ : การคร่ำครวญ, เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร, พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย, กาพย์เห่เรือ

Lamentation about "Her" by Prince Thammathibet and His Majesty the King Buddhatertlar as Presented in Kap He Rua

Natawut Klaisuwan

Faculty of Humanities, Mahamakut Buddhist University

Received 16/03/24 Revised 16/06/24 Accepted 28/06/24

Abstract

This academic article aims to study the lamentation about women by Prince Thammathibet and King Buddhaterlar Napalai as presented in kap he ruea with an emphasis on showing both common and unique characteristics of their lamentation. The study found eight common characteristics used by the two poets in their kap he ruea. They are as follows: 1) The poets lament about women using the same poetic form, 2) They lament about women by showing the suffering from being separated from them, 3) They lament about women by referring to literary characters, 4) They lament about women, praising them as being so beautiful that no woman can compare with them, 5) They lament about women by relating emotions and feelings to nature and the environment to express thoughts and feelings, 6) They lament about women by citing shared experiences, 7) They lament about women by describing the bodies of their loved ones, and 8) they laments about women, using days, months, and years as a medium to express their thoughts. In terms of unique characteristics, it was found that, in the Kap He Rua Phra Niphon, Prince Thammathibet uses the characters in literature, Garuda and Khaki, in the story, which reflects his personal life. For His Majesty the King Buddhaloetlanapalai's work, the poet talks about Islamic tradition which reflects the society in which the poet lives.

Keywords: Lamentation, Prince Thammathibet, His Majesty the King Buddhatertlar, Kap He Rua

1. บทนำ

เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรเป็นกวีองค์สำคัญในสมัยอยุธยาตอนปลายที่มีพระนิพนธ์มากมาย พระนิพนธ์ที่สร้างชื่อเสียงให้กับพระองค์จนเป็นที่จดจำของคนไทยมาตลอดทุกสมัย ทั้งยังได้รับการคัดเลือกให้เป็นวรรณคดีในหนังสือแบบเรียนภาษาไทย ได้แก่ กาพย์เห่เรือ ความงาม ความไพเราะของกาพย์เห่เรืออันเป็นที่จดจำของคนไทย ดังวรรคที่ว่า

สุวรรณหงส์ทรงภู่ห้อย *งามชดช้อยลอยหลังสินธุ์*
เพียงหงส์ทรงพรหมินทร์ *ลินลาศเลื่อนเตือนตาชม*

(เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร, 2528, น. 2)

ผลจากการรังสรรค์กาพย์เห่เรือของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร ทำให้กวีในสมัยหลังรังสรรค์กาพย์เห่เรือขึ้นอีกหลายสำนวน โดยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงรังสรรค์กาพย์เห่เรือที่รู้จักกันในชื่อว่า กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ซึ่งมีความงามความไพเราะไม่แพ้กาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร ดังวรรคที่ว่า

มัสมั่นแกงแก้วตา *หอมยี่หร่ารสร้อนแรง*
ชายใดได้กลืนแกง *แรงอยากให้ใฝ่ฝันหา*

(พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย, 2528, น. 19)

กาพย์เห่เรือบทดังกล่าวเป็นที่จดจำของคนไทยมาจนปัจจุบันเช่นกัน นอกจากนี้ยังได้รับการคัดเลือกให้เป็นวรรณคดีในหนังสือแบบเรียนภาษาไทยเช่นเดียวกับกาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร

กาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร และกาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทำให้คนไทยสมัยก่อนเกิดความสับสนว่า เนื้อหาตอนใดเป็นของกวีองค์ไหน เนื่องจากมีความงามทางภาษา ความไพเราะด้านเสียงตลอดจนลักษณะบางประการเหมือนกัน ดังที่หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช (2547, น. 29) ได้กล่าวว่า

พระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร และพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยโดยเฉพาะที่เป็นกาพย์เห่เรือนั้นปะปนกันอยู่มาก เช่น กาพย์เห่ชมเครื่องเสวยแต่ก่อนก็นึกกันว่าเป็นของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร เพิ่งมาทราบว่าเป็นพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยในภายหลัง

ผู้เขียนบทความได้อ่านกาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร และกาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยโดยละเอียด ทำให้เห็นว่ากาพย์เห่เรือทั้ง 2 สำนวน มีลักษณะบางประการที่คล้ายกัน ทั้งยังมีลักษณะเฉพาะที่แสดงให้เห็นความโดดเด่นของกาพย์เห่เรือแต่ละสำนวนด้วย ดังนั้นหากนำกาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร และกาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย มาศึกษาเปรียบเทียบให้เห็นลักษณะร่วมและลักษณะเฉพาะ อาจช่วยทำให้มองเห็นแนวคิดของกวีในการแต่งวรรณคดี และมิติทางสังคมบางประการอันเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้กวีสร้างสรรค์วรรณคดีขึ้น ทั้งนี้ในบทความนี้จะเน้นไปที่การคร่ำครวญถึงนางของกวีทั้งสองพระองค์เท่านั้น

2. สังเขปเนื้อหากาพย์เห่เรือ

2.1 กาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร

กาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร มีเนื้อหาเกี่ยวกับการพรรณนาความงามของกระบวนเรือที่อยู่ในริ้วกระบวน พรรณนาธรรมชาติที่พบเห็นระหว่างการเดินทางโดยนำมาสัมพันธ์กับบทคร่ำครวญ กล่าวคือ ทรงนำชื่อพรรณไม้ต่าง ๆ สัตว์ต่าง ๆ มาพรรณนาให้สอดคล้องกับอารมณ์และความรู้สึกของพระองค์ที่มีต่อนางอันเป็นที่รักแบ่งออกเป็นบทเห่ต่าง ๆ ดังนี้

2.1.1 บทเห่ชมเรือกระบวน กล่าวถึงเรือลำต่าง ๆ ที่อยู่ในริ้วกระบวน ได้แก่ เรือครุฑยุดนาค เรือสุวรรณหงส์ เรือสมรรถไชย เรือไกรสรมุข เรือชัย เรือคชสีห์ เรือราชสีห์ เรือม้า เรือสิงห์ เรือนาค เรือมังกร เรือเลียงผา เรืออินทรี และเรือลำอื่น ๆ

2.1.2 บทเห่ชมปลา กล่าวถึงปลาชนิดต่าง ๆ เปรียบเทียบกับความงามของนางอันเป็นที่รัก ระคนไปกับความคิดถึงที่มีต่อนาง สำหรับพรรณปลาที่ทรงกล่าวถึง

ได้แก่ ปลานวลจันทร์ ปลาคางเบือน ปลาตะเพียนทอง ปลากระแห ปลาแก้มช้ำ ปลาทุก ปลาน้ำเงิน ปลากราย ปลาหางไก่ ปลาสร้อย ปลาเนื้ออ่อน ปลาเสือ ปลาแมลงภู่ ปลาหวีเกศ ปลาชะแวง และปลาชะวาด

2.1.3 บทเห่ชมไม้ กล่าวถึงความสวยงามของพรรณไม้ชนิดต่าง ๆ โดยเปรียบเทียบกับนางอันเป็นที่รัก ระคนไปกับความคิดถึงที่มีต่อนาง พรรณไม้ที่ปรากฏ ได้แก่ ดอกนางแย้ม ดอกจำปา ดอกประยงค์ ดอกพุดจีบ ดอกพิกุล ดอกสายหยุด ดอกพุทธชาด ดอกบุนนาค ดอกเต็ง ดอกแต้ว ดอกแก้ว ดอกกาหลง ดอกมะลิวัลย์ ดอกจิก ดอกจวง และดอกลำดวน

2.1.4 บทเห่ชมนก กล่าวถึงความงามของนกชนิดต่าง ๆ เปรียบเทียบกับนางอันเป็นที่รักและความคิดถึงที่พระองค์ทรงมีต่อนาง โดยปรากฏชื่อนกชนิดต่าง ๆ ได้แก่ นกยูง นกสร้อยทอง นกสาริกา นกนางนวล นกแก้ว ไก่ฟ้า นกแขกเต้า นกดุเหว่า และนกโนรี

2.1.5 บทเห่กากี บทเห่สังวาส บทเห่ครวญ มีเนื้อหาแสดงให้เห็นถึงอารมณ์และความรู้สึกของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรที่มีต่อนางอันเป็นที่รัก ที่ต้องพลัดพรากจากกัน โดยเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรได้แสดงให้เห็นว่าทรงมีความสุขที่ได้หวนกลับมาพบนางทรงรัก ห่วงใย และทนุถนอมนางยิ่งกว่าสิ่งใด และทรงโศกเศร้าที่ไม่ได้อยู่ร่วมกับนางที่พระองค์รัก

2.2 กาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

กาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ไม่ได้มีเนื้อหาในการพรรณนาชมกระบวนเรือหรือชมธรรมชาติที่พบเห็นระหว่างการเดินทาง เหมือนกับกาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร (สิทธา พินิจภูวดล และนิตยา กาญจนะวรรณ, 2520, น. 205) แต่มีเนื้อหาที่แสดงให้เห็นถึงการชมฝีมือปรุงอาหารคาว และทำขนมหวานของนางที่กวีรัก ตลอดจนแสดงให้เห็นอารมณ์และความรู้สึกของกวีที่ได้พบกับนางหรือได้รับสิ่งของที่นางส่งมาให้ในเดือนต่าง ๆ นอกจากนี้กวียังกล่าวถึงความโศกเศร้าในเวลาที่ไม่ได้พบกับนางอันเป็นที่รักในบางเทศกาลกาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย แบ่งออกเป็นบทเห่ต่าง ๆ ดังนี้

2.2.1 บทเห่ชมเครื่องคาว กล่าวถึงอาหารคาวชนิดต่าง ๆ คือ แกงมัสมั่น ยำใหญ่ ตับเหล็กลวก หมูแนม ก้อยกุ้ง แกงเทโพ น้ำยา แกงคั่ว พล่าเนื้อ ล่าเตียง หรุ่ม รังนกนึ่ง ไตปลา แสร้งว่า และยังมีเครื่องเคียง คือ ผักต่าง ๆ ทั้งหมดนี้กวีได้กล่าวชมอาหารและรสชาติของอาหาร ตลอดจนแสดงอารมณ์และความรู้สึกที่มีต่อนางอันเป็นที่รัก

2.2.2 บทเห่ชมผลไม้ กล่าวถึงผลไม้ต่าง ๆ ได้แก่ ลูกชิด ลูกตาลอ่อน ลูกจาก มะปราง มะม่วง ลิ้นจี่ ลูกพลับ น้อยหน่า ลูกเกด ทับทิม ทุเรียน ลางสาด เงาะ สละ ทั้งนี้กวีได้กล่าวถึงรสชาติของผลไม้ วิธีการทำ โดยพรรณนาร่วมกับอารมณ์และความรู้สึกของกวีที่มีต่อนางอันเป็นที่รัก

2.2.3 บทเห่ชมเครื่องหวาน กล่าวชมขนมหวานและรสชาติของขนมหวานต่าง ๆ ได้แก่ ข้าวเหนียวหน้าสังขยา ซ่าหริ่ม ลำเจียก มัศกอด ลุดตี่ ขนมจีบ ขนมเทียน ทองหยิบ ขนมผิง รังไร ทองหยอด ทองม้วน จ่ามงกุฎ บัวลอย ช่อม่วง ฝอยทอง โดยพรรณนาร่วมกับความคิดถึงของกวีที่มีต่อนางอันเป็นที่รัก

2.2.4 เห่ครวญเข้ากับนักขัตฤกษ์ กล่าวถึงพิธีนักขัตฤกษ์ต่าง ๆ โดยเริ่มตั้งแต่ เดือนหกมีพิธีวิสาขบูชา เดือนแปดมีพิธีเข้าพรรษา เดือนสิบมีพิธีหุงข้าวทิพย์ เดือนสิบเอ็ดมีพิธีทอดกฐิน เดือนสิบสองมีพิธีทอดผ้าป่า เดือนยี่มีพิธีตรียัมปวาย นอกจากนี้ยังกล่าวถึงการปฏิบัติตนของนางอันเป็นที่รักที่ปฏิบัติต่อกวีด้วยความรัก มีการแสดงอารมณ์ความรู้สึกคิดถึงนาง

2.2.5 บทเห่บทเจ้าเซ็น กล่าวถึงเดือนขึ้นปีใหม่ของศาสนาอิสลามและการทำพิธีของชาวอินเดียที่นับถือลัทธิเจ้าเซ็นในศาสนาอิสาม มีการทุบอก ควั่นศีรษะบูชาเทพเจ้า มีการพรรณนาคร่ำครวญร่วมไปกับอารมณ์และความรู้สึกของกวีที่มีต่อนางอันเป็นที่รัก

3. การคร่ำครวญถึง นาง ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรกับพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยที่ปรากฏในกาพย์เห่เรือ : กรณีศึกษาลักษณะร่วม

เมื่อศึกษากาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร และกาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทำให้เห็นลักษณะร่วมของการคร่ำครวญถึง นาง ดังนี้

3.1 กวีคร่ำครวญถึง นาง โดยใช้รูปแบบคำประพันธ์ชนิดเดียวกัน

การคร่ำครวญถึง นาง ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรกับพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ใช้รูปแบบคำประพันธ์ชนิดเดียวกัน กล่าวคือ กวีทั้งสองพระองค์ใช้รูปแบบคำประพันธ์ประเภทกาพย์เห่เรือเป็นสื่อในการคร่ำครวญถึงนาง โดยกวีทั้งสองพระองค์เริ่มการคร่ำครวญด้วยโคลงสี่สุภาพ 1 บท จากนั้นคร่ำครวญต่อไปเรื่อย ๆ ด้วยกาพย์ยานี จนจบกระบวนความ ทั้งนี้ความจากบทเห่ครวญในกาพย์เห่เรือ เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรทรงเริ่มคร่ำครวญถึงนาง โดยการขึ้นต้นด้วยโคลงสี่สุภาพ 1 บท ดังนี้

เสียงสรวลระรี่นี้ เสียงใด
เสียงนุชพี่ฤใคร ใคร่รู้
เสียงสรวลเสียงทรามวัย นุชพี่ มาแม่
เสียงบังอรสมรผู้ อื่นนั้นฤมี

(เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร, 2528, น. 17)

ความในตอนต่อมา เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรทรงคร่ำครวญถึง นาง โดยใช้กาพย์ยานีพรรณนาความไปเรื่อย ๆ จนจบ ดังนี้

เสียงสรวลระรี่นี้ เสียงแก้วพี่ฤเสียงใคร
เสียงสรวลเสียงทรามวัย สุดสายใจพี่ตามมา
ลมชวยรวยกลิ่นน้อง หอมเรื่อยต้องคลองนาสา
เคลือบเคล้นเห็นคล้ายมา เหลียวหาเจ้าเปล่าวังเวง
ยามสองฆ้องยามย่ำ ทุกคืนค่ำย่ำอกเอง
เสียงปี่มี่ครวญเครง เหมือนเรียมคร่ำร่ำครวญนาน

(เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร, 2528, น. 17)

ทั้งนี้พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้เริ่มต้นการคร่ำครวญถึง นาง ด้วยโคลงสี่สุภาพ ดังตัวอย่างจากบทเห่ครวญเข้ากับนักขัตฤกษ์ ในกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ดังนี้

หวนเห็นหีบหมากเจ้า จัดเจียน มาแม่
พลูจีบต่อยอดเนียน น่าเคี้ยว
กลี่กล่องกระวานเขียน มือยี่ ปุ่นเฮย
บุหรี่ใส่กล่องเงี้ยว ลอบให้เหลือหาญ

(พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย, 2528, น. 25)

จากนั้นพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงคร่ำครวญถึงนางไปเรื่อย ๆ โดยใช้รูปแบบคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานี ดังนี้

หมากเจียนเจ้างามปลอด พลูต่อยอดน่าเอ็นดู
กระวานอีกกานพลู บุหรี่ให้ใจเหลือหาญ
เช็ดหน้าชุบน้ำอบ หอมตระหลบดอกดวงมาลย์
บังอรซ่อนใส่พาน ส่งมาให้ไม่เว้นวัน
เดือนสามสำเภามา มีใบชาชาติจุหลัน
ถ้ำคู่อยู่เคียงกัน กับให้เห็นเป็นปฤษณา

(พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย, 2528, น. 25)

3.2 กวีคร่ำครวญถึง นาง ด้วยการอ้างความทุกข์ที่ต้องพลัดพรากจากนาง

ความจากกาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร และกาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย แสดงให้เห็นความทุกข์ของกวีทั้งสองพระองค์ที่ต้องพลัดพรากจากนางอันเป็นที่รัก จนเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการคร่ำครวญถึงนาง ดังที่เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรได้กล่าวไว้ในกาพย์เห่เรือตอนบทเห่สังวาส ดังนี้

โหยหวนครวญใคร่นาง อกเพียงพ่างล้างชีวี
นั่งนอนห่อนฤมี สิ่งซึ่งสุขทุกเวลา

(เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร, 2528, น. 14)

สำหรับสาเหตุแห่งการคร่ำครวญถึง นาง ของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ก็มีผลมาจากการพลัดพรากจากนางอันเป็นที่รักเช่นกัน ดังความจากบทเห่ชมผลไม้ ในกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ความว่า

ผลจากเจ้าลอยแก้ว บอกความแล้วจากจำเป็น
จากช้ำน้ำตากระเด็น เป็นทุกข์ท่าหน้านวลแตง

(พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย, 2528, น. 21)

ผลจากความทุกข์ของกวีที่ต้องพลัดพรากจากนางอันเป็นที่รัก ทำให้กวีเผลอสติ หรือทำในสิ่งที่น่าขบขัน ดังเช่นเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรที่ทรงคิดถึงนางมาก จนได้กลิ่นกายของนางลอยมาตามลม ดังความจากบทเห่ครวญในกาพย์เห่เรือว่า

ลมชวยรวยกลิ่นน้อง หอมเรื่อยต้องคลองนาสา
เคลือบเคล้นเห็นคล้ายมา เหลียวหาเจ้าเปล่าวังเวง

(เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร, 2528, น. 17)

ฝ่ายพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เมื่อได้ทอดพระเนตรขนมทองหยิบที่นางอันเป็นที่รักส่งมาให้ ก็ทรงหลงคิดว่าเป็นยาดม ดังความจากบทเห่ชมเครื่องหวาน ในกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ดังนี้

ทองหยิบทิพย์เทียมทัด สามหยิบชัดน่าเชยชม
หลงหยิบว่ายาดม ก้มหน้าเมินเชินชวยใจ

(พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย, 2528, น. 24)

3.3 กวีคร่ำครวญถึง นาง โดยการอ้างตัวละครในวรรณคดี

กาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร และกาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้นำตัวละครในวรรณคดีไทยมาเป็นส่วนหนึ่ง

ในการคร่ำครวญถึงนาง โดยเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรได้นำพญาครุฑกับนางกากี มาเป็นส่วนหนึ่งในการคร่ำครวญ ดังความจากบทเห่กากีในกาพย์เห่เรือ ดังนี้

กากี*แน่งน้อยนาฏ*	*อภิวาทประนมกร*
ก้มเกล้ากล่าวชอ้อน	*ซอนซบหน้าตาเมียงมัน*
ปักษี*กรีฑาชม*	*ภิรมย์เปรมเกษมสันต์*
กลมเกลียวเกี้ยวกรพัน	*ผันยั่วเย้าเคล้าคลึงชม*

(เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร, 2528, น. 9)

ส่วนพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงนำตัวละครจากเรื่องสังข์ทอง คือ เจ้าเงาะกับนางรจนา มาเป็นส่วนหนึ่งในการคร่ำครวญถึงนางเช่นกัน ดังความจากบทเห่ชมผลไม้ ในกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ความว่า

ผลเงาะไม่งามแงะ	*มล่อนเมล็ดและเหลือปัญญา*
*หวนเห็นเช่น****รจนา***	*จำ****เจ้าเงาะ****เพราะเห็นงาม*

(พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย, 2528, น. 22)

3.4 กวีคร่ำครวญถึง นาง โดยการชมว่างามจนไม่มีนางใดเทียม

เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรและพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงกล่าวชมความงามของนางว่า งามจนไม่มีนางใดเทียม ดังที่เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรทรงกล่าวไว้ในกาพย์เห่เรือตอนบทเห่สังวาส ความว่า

พุ่มพวงดวงดอกฟ้า	***ในใต้หล้าหาไหนเทียม***
โฉมงามทรามเสงี่ยม	*เรียมรักเจ้าเท่าดวงใจ*

(เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร, 2528, น. 15)

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ก็ทรงกล่าวชมความงามของนางอันเป็นที่รักไว้เช่นเดียวกันว่า งามจนไม่มีนางใดเทียม ดังที่ปรากฏในบทเห่ครวญเข้ากับนักขัตฤกษ์ ในกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ดังนี้

ทุกลำลอบเล็งลักษณ์ *ไม่พบพักตร์เจ้างามเสงี่ยม*
ดูไหนไม่เทียบเทียม *ร่วมรักเรียมรูปร่างรัด*

(พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย, 2528, น. 26)

3.5 กวีคร่ำครวญถึง นาง โดยนำอารมณ์และความรู้สึกไปสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อแสดงความคิดถึง

ในการคร่ำครวญถึงนางของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร และพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย กวีทั้งสองพระองค์จะนำอารมณ์และความรู้สึกไปสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อแสดงความคิดถึงนางเสมอ ดังเช่นเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรเมื่อเห็นฝูงนกบินกลับรังในเวลาเย็นก็ทรงคร่ำครวญถึงนางด้วยความคิดถึง ดังที่ทรงกล่าวไว้กาพย์เห่เรือตอนบทเห่ชมนก ความว่า

เรื่อยเรื่อยมารอนรอน *ทิพากรจะตกต่ำ*
สนธยาจะใกล้ค่ำ *คำนึงหน้าเจ้าตาตรู*
เรื่อยเรื่อยมาเรียงเรียง *นกบินเฉียงไปทั้งหมู่*
ตัวเดียวมาพลัดคู่ *เหมือนพี่อยู่ผู้เดียวดาย*

(เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร, 2528, น. 7)

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงคร่ำครวญถึงนางในรูปแบบเดียวกับเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร กล่าวคือ ทรงนำพระอารมณ์และความรู้สึกของพระองค์ไปสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อแสดงความคิดถึงนางอันเป็นที่รัก ดังความจากบทเห่ชมเครื่องคาว ในกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ดังนี้

รังนกนึ่งน่าซด *โอชารสกว่าทั้งปวง*
นกพรากจากรังรวง *เหมือนเรียมร้างห่างห้องหวน*
ไตปลาเสแสร้งว่า *ดุจวาจากระบิดกระบวน*
ใบโศกบอกโศกครวญ *ให้พี่เคร่าเจ้าดวงใจ*
ผักโฉมชื่อเพราะพร้อง *เป็นโฉมน้องฤๅโฉมไหน*
ผักหวานซ่านทรวงใน *ใคร่ครวญรักผักหวานนาง*

(พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย, 2528 : 20)

3.6 กวีคร่ำครวญถึง นาง โดยการอ้างประสบการณ์ร่วม

กาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร และกาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย มีการคร่ำครวญถึงนางด้วยการอ้างประสบการณ์ร่วมกันระหว่างกวีกับนางอันเป็นที่รัก ทั้งนี้เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรทรงคร่ำครวญถึงนางด้วยการอ้างประสบการณ์ร่วม ในขณะที่พระองค์กับนางอันเป็นที่รักอยู่ด้วยกัน ดังความที่ทรงกล่าวไว้ในกาพย์เห่เรือตอนบทเห่สังวาส ดังนี้

พี่ชมพี่เชยพลาง พี่ถามนางเจ้าไม่อือ
เจ้าเอื้อนอายพี่ฤๅ พี่ขอถามความจริงนาง
พิศวงทรงรวยรูป พลางกอดจูบลูบคอคาง
ฉุดชักสไบบาง พลางคลึงเคล้าเย้ายวนสม

(เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร, 2528, น. 14)

ในขณะที่พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ก็ทรงใช้วิธีการเดียวกันในการคร่ำครวญถึงนางอันเป็นที่รัก โดยทรงรำลึกถึงเมื่อครั้งที่พระองค์ทรงหอมแก้มของนาง ประทับแนบอกนาง และฟังวาจาไพเราะในการเจรจาของนาง ดังที่ทรงกล่าวไว้ในบทเห่ชมผลไม้ ในกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ดังนี้

หมากปรางนางปอกแล้ว ใส่โถแก้วแพร้วพรายแสง
ยามชื่นรื่นโรยแรง ปรางอิ่มอาบซาบนาสา
หวนห่วงม่วงหมอนทอง อีกอกร่องรสโอชา
คิดความยามนิทรา อุราแนบแอบอกอร
ลิ้นจี่มีครุ่นครุ่น เรียกส้มฉุนใช้นามกร
หวนถวิลลิ้นลมงอน ชช้อนถ้อยร้อยกระบวน

(พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย, 2528, น. 21)

3.7 กวีคร่ำครวญถึง นาง ด้วยการใช้ถ้อยคำที่แสดงให้เห็นรูปร่างของนางอันเป็นที่รัก

ความจากกาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร และกาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย กล่าวคร่ำครวญถึงนางด้วยการใช้คำที่แสดงให้เห็นรูปร่างของนางอันเป็นที่รัก โดยเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรทรงใช้คำว่า *เอวบาง* เพื่อแสดงให้เห็นว่า นางที่พระองค์รักมีรูปร่างแบบบาง ดังความจากกาพย์เห่เรือตอนบทเห่ชมนก ความว่า

แขกเต้าเคล้าคู่เคียง *เรียงจับไม้ไซ้ปีกหาง*
*เรียมคนึงถึง**เอวบาง*** *เคยแนบข้างร้างแรมนาน*

(เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร, 2528, น. 8)

ส่วนพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงใช้คำว่า *เอวบาง* เพื่อแสดงรูปร่างแบบบางของนางที่พระองค์รักเช่นกัน ดังที่ทรงกล่าวไว้ในบทเห่ชมผลไม้ ในกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ความว่า

ผลเกดพิเศษสด *โอชารสล้ำเลิศปาง*
*คำนึงถึง**เอวบาง*** *สางเกศเส้นขนเม่นสอย*

(พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย, 2528, น. 22)

3.8 กวีคร่ำครวญถึง นาง โดยใช้เวลา วัน เดือน ปี เป็นสื่อแสดงความคิดถึง

กาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร และกาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย มีการคร่ำครวญถึง นาง ด้วยการใช้เวลา วัน เดือน ปี เป็นสื่อในการแสดงความคิดถึง ทั้งนี้เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรทรงแสดงความคิดถึงนาง ด้วยการคร่ำครวญเป็นเวลาและวัน ดังที่ปรากฏในกาพย์เห่เรือตอนบทเห่ครวญ ดังนี้

ยามสองฆ้องยามย่ำ *ทุกคืนค่ำย่ำอกเอง*
เสียงปี่มีครวญเครง *เหมือนเรียมคร่ำร่ำครวญนาน*
ล่วงสามยามปลายแล้ว *จนไก่แก้วแว่วขันขาน*

ม่อยหลับกลับบันดาล ฝันเห็นน้องต้องติดตา
เพรางายวายเสพรส แสนกำสรดอดโอชา
อิ่มทุกข์อิ่มชลนา อิ่มโศกาหน้านองชล
(เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร, 2528, น. 17)

นอกจากนี้เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรยังกล่าวถึงนาง ด้วยการคร่ำครวญเป็นเดือนและปี ในลักษณะที่แสดงให้เห็นว่าเวลาผ่านไปเร็วมาก ดังความจากกาพย์เห่เรือตอนบทเห่สังวาส ดังนี้

คิดเคยเชยชมน้อง ไม่ห่างห้องสองเสน่หา
เป็นสุขทุกเวลา มาจากได้ให้อาวรณ์
อกเอ๋ยเคยสังวาส กรรมบำราศคลาดคลาสมร
นับเดือนเลื่อนปีจร ห่อนเห็นแล้วแก้วตาเรียม
(เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร, 2528, น. 14-15)

ส่วนพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงกล่าวถึงนางด้วยการคร่ำครวญเป็นเวลาและเดือน เพื่อแสดงความคิดถึงนางอันเป็นที่รัก ทั้งยังแสดงให้เห็นประเพณีที่จัดขึ้นในเดือนต่าง ๆ ดังตัวอย่าง

คำนึงถึงเดือนหก ทั่วทายกตามโคมเคย
งามสุดนุชพี่เอย ได้เห็นกันวันบูชา
เดือนแปดวันเพ็ญเจ้า ย่อมไปเข้าพระพรรษา
รับศีลอย่างสีกา ด้วยเจตนาจำนงใน

ฯลฯ

ยามฝนดลเดือนสิบ เริ่มเข้าทิพย์เจ้าจะหุง
หาของต้องการปรุง มุ่งใจจิตประดิษฐ์ประดอย
เดือนสิบเอ็ดเด็ดแดดิ้น ยามกฐินทุกวันคอย
เห็นเรือไล่ถี่ซอย กลอยกลับเห็นเช่นแรกสม

ฯลฯ

ฤดูเดือนสิบสอง *หญิงชายซ้องแซ่อึงอล*
ขึ้นล่องท่องเที่ยวชล *ยลผ้าป่าราตรีกาล*
ฯลฯ
เดือนยี่พิธีพญา *โยนชิงช้าชนแออัด*
สาวหนุ่มกำหนดนัด *ทัศนาแห่แลหากัน*
ฯลฯ
แรมค่ำร่ำไห้หวน *แห่อิศวรย่ำยามยิน*
เคยเห็นเปนอาจิณ *ช้าหงส์เห่เล่ห์ลมพราหมณ์*
ฯลฯ
ห้าค่ำย่ำยามปลาย *แห่นารายณ์เร่งอาวรณ์*
อยู่ใกล้จะใคร่จร *ไปรับเจ้าเคล้าคลอมา*

(พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย, 2528, น. 25-27)

4. การคร่ำครวญถึง นาง ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรกับพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยที่ปรากฏในกาพย์เห่เรือ : กรณีศึกษาลักษณะเฉพาะ

เมื่อศึกษากาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร และกาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยแล้ว จะเห็นได้ว่าการคร่ำครวญถึงนางของกวีทั้งสองพระองค์ มีลักษณะเฉพาะที่ควรกล่าวถึง ดังนี้

4.1 ลักษณะเฉพาะในการคร่ำครวญถึง นาง ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร

การคร่ำครวญถึง นาง ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรที่เป็นลักษณะเฉพาะอันสร้างความโดดเด่นให้กาพย์เห่เรือของพระองค์ คือ การนำเรื่องราวจากชาดกมานิพนธ์เพื่อสะท้อนชีวิตของพระองค์ โดยทรงนำเรื่องกากาติชาดกและสุสันธีชาดกในพระไตรปิฎก (สืบพงศ์ ธรรมชาติ, 2542, น. 87) ที่มีเนื้อหาส่วนหนึ่งกล่าวถึงพระเจ้าพรหมทัตแห่งเมืองพาราณสี มีพระมเหสีผู้ทรงความงามเป็นเลิศนามว่านางกากี ต่อมาพญาครุฑได้ลักลอบเข้าหานางกากี แล้วพาหนีไปยังวิมานฉิมพลี มาสะท้อนเป็นเรื่องราวของพระองค์ที่ได้ลอบเข้าหาเจ้าฟ้าสังวาลย์ถึงในพระบรมมหาราชวัง โดยความจากบทเห่กากีในกาพย์เห่เรือได้แสดงให้เห็นเหตุการณ์ตอนที่เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรลักลอบเข้าหาเจ้าฟ้าสังวาลย์เอาไว้ ดังนี้

สุบรรณสำแดงฤทธิ์
ร่อนลงตรงบัญชร
กล่าวรสพจนาท
ผินหน้ามาพาที
ประสงค์จำนงรัก
หวังเชิญแก้วกานดา
เสวยรมย์สมบัติพี่
แล้วจะพาเจ้าจรจรัล
พี่จะชี้ชมทรายแก้ว
แม่น้ำสีทันดร
จะพาชมพิทยาธร
เหล่าสัตว์ตระกูลวงศ์
จะได้ชมนารีผล
อยู่ยอดเขาอัสสกรรณ
จะพาไปไกรลาส
ดูเทพมาบังคม
เทพบุตรตีวงซ้าย
แทรกเปลี่ยนเวียนไปมา
อย่าอาลัยมนุษย์เลย
ว่าพลางทางติดพัน
ให้มืดมิดปิดอัมพร
จรสู่น้องแก้วกากี
สายสุดสวาทเจริญศรี
พี่คือชายชาญสกา
จึงลอบลักเข้ามาหา
ไปสู่ฟ้าพิมานจันทร์
ในสิมพลีเกษมสันต์
เที่ยวชมชั้นพระเมรุธร
งามพรายแพร้วเชิงสิงขร
สิงขรกั้นเป็นกันกง
ฝูงกินนรแลเหมหงส์
อยู่ในดงเขาสัตตภัณฑ์
งามสกลดังแสร้งสรรค์
ฝูงคนธรรพ์มาชมเชย
เฝ้าเบื้องบาทพระสยม
จับระบำรำผาลา
สาวสวรรค์ย้ายมาฝ่ายขวา
กรคว้าไขว่ไล่พัลวัน
ไปชมเชยพิมานสวรรค์
ผันจุมพิตชิดชมนาง

(เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร, 2528, น. 10-11)

ความจากบทเห่กากีในกาพย์เห่เรือที่ยกมานี้ มีลักษณะเฉพาะที่แสดงความโดดเด่นตรงที่สะท้อนเรื่องราวในบางช่วงชีวิตของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรที่ลักลอบเป็นชู้กับเจ้าฟ้าสังวาลย์ ซึ่งพระองค์ทรงสะท้อนเรื่องราวชีวิต ณ ตอนนี้ได้อย่างแนบเนียน ถ้าพิจารณาอย่างผิวเผินก็จะเห็นได้ว่าเป็นเรื่องราวของตัวละครในชาดกเท่านั้น แต่ถ้าตีความให้ลึกซึ้งก็จะเห็นได้ว่า พญาครุฑในบทเห่กากี คือ เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร เหตุที่ผู้เขียนบทความกล่าวดังนี้ เนื่องจากพญาครุฑในชาดกเป็นเพียงสัตว์สวรรค์ประเภทหนึ่งเท่านั้น

และไม่ได้สืบเชื้อสายมาจากเทวดา แต่พญาครุฑในบทเห่กากีมีเชื้อสายเทวดา ดังจะเห็นได้จากคำพูดของนางกากีที่ว่า *ฝ่ายเจ้าก็เลิศชาย สายสุริวงศ์พงศ์เทวัญ* ซึ่งเทียบได้กับเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร เพราะพระองค์สืบเชื้อสายมาจากพระมหากษัตริย์ (สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ) ผู้เปรียบเสมือนเทวดาหรือสมมุติเทพ เหตุที่เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรทรงนำเรื่องราวของพญาครุฑกับนางกากีในชาดก มาแต่งเป็นบทเห่กากีในกาพย์เห่เรือ อาจเป็นพระประสงค์ที่จะเก็บเรื่องราวอันน่าประทับใจในชีวิตของพระองค์เอาไว้

นอกจากนี้หากพิจารณาคำสำคัญคำหนึ่ง คือคำว่า พิมานจันทร์ ที่ปรากฏในบทเห่กากีวรรคที่ว่า *หวังเชิญแก้วกานดา ไปสู่ฟ้าพิมานจันทร์* ก็จะเป็นหลักฐานที่ช่วยยืนยันได้อีกว่าพญาครุฑในบทเห่กากี คือ เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร เพราะคำว่า พิมานจันทร์ สามารถนำไปเปรียบเทียบได้กับพระที่นั่งพิมานรัถยาในวังจันทร์หรือพระราชวังบวรสถานมงคลของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรได้ (เทพมนตรี ลิมปพยอม, 2539, น. 114)

4.2 ลักษณะเฉพาะในการคร่ำครวญถึง นาง ของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

การคร่ำครวญถึง นาง ของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยที่เป็นลักษณะเฉพาะและแสดงความโดดเด่นชัดเจน คือ การนำประเพณีของแขกเจ้าเซ็นที่นับถือศาสนาอิสลาม มากล่าวระคนไปกับความคิดถึงของพระองค์ที่ทรงมีต่อนางอันเป็นที่รัก ดังนี้

ดลเดือนมหะหร่ำเจ้า เซ็นปี ใหม่แม่
มะหง่นประปรานทวี เทวศไห้
ห่อนเห็นมิ่งมารศรี เสมอชีพ มานา
เรียมลูบอกไล้ไล้ คู่ข้อนทรวงเซ็น
ดลเดือนเรียกมหะหร่ำ ขึ้นสองค่ำแขกตั้งการ
เจ้าเซ็นสิบวันวาร ประหารอกฟกฟูมนัยน์
มหะหร่ำเรียมคอยเคร่า ไม่เห็นเจ้าเศร้าเสียใจ
ลูบอกโอ้อาลัย ลาลดล้ำกำสรวญเซ็น

(พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย, 2528, น. 27)

ประเพณีของแขกเจ้าเซ็นที่ปฏิบัติกันในเดือนมหะหร่ำ ตรงกับวันขึ้นสองค่ำ ประเพณีดังกล่าวจะมีบทสวดของแขกเซ็นว่า *ยาอิมาม ยาฮูเซ็น ยาฮะซัน ยาฮูเซ็น ยาเมาลา ยาชะฮีด ชากะลีฟ ยาฮูเซ็น* พร้อมกับมีการตีอกเป็นจังหวะ ยิ่งผ่านไปเท่าไร จังหวะจะยิ่งเร่งเร้าขึ้นเรื่อย ๆ เสียงตีอกก็จะยิ่งชัดเจนขึ้นเรื่อย ๆ (ธนภัทร์ ลิ้มหัสนัยกุล, 2565) จากการตีอกของพวกแขกเจ้าเซ็นนี้ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จึงทรงนำมาเปรียบเทียบกับการที่พระองค์ทรงหนักอกหนักใจกับการพลัดพรากจากกันของพระองค์กับนางอันเป็นที่รัก

5. สรุป

การศึกษาเรื่อง การคร่ำครวญถึง นาง ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรกับพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยที่ปรากฏในกาพย์เห่เรือ ทำให้เห็นถึงลักษณะร่วมและลักษณะเฉพาะของพระนิพนธ์และพระราชนิพนธ์ ดังนี้

5.1 ลักษณะร่วม

จากการศึกษากาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร และกาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทำให้เห็นถึงลักษณะร่วมในการคร่ำครวญถึงนางของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร และพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยว่า ทรงคร่ำครวญถึงนางตามขนบวรรณคดีโบราณ โดยเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรกับพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงคร่ำครวญถึง นาง ในลักษณะเดียวกัน 8 ประการ คือ

5.1.1 กวีคร่ำครวญถึง นาง โดยใช้รูปแบบคำประพันธ์ชนิดเดียวกัน เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรและพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงใช้กาพย์เห่เรือเป็นสื่อในการคร่ำครวญถึงนางอันเป็นที่รัก

5.1.2 กวีคร่ำครวญถึง นาง ด้วยการอ้างความทุกข์ที่ต้องพลัดพรากจากนาง เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรกับพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงอ้างเสมอว่าเหตุที่ทำให้พระองค์ต้องเป็นทุกข์ เนื่องจากการพลัดพรากจากนางอันเป็นที่รัก

5.1.3 กวีคร่ำครวญถึง นาง โดยการอ้างตัวละครในวรรณคดี เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร ทรงนำพญาครุฑและนางกากีจากชาดก มาเป็นส่วนหนึ่งในการคร่ำครวญถึงนาง

ส่วนพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงนำตัวละครจากเรื่องสังข์ทอง คือ เจ้าเงาะกับนางรจนา มาเป็นส่วนหนึ่งในการคร่ำครวญถึงนาง

5.1.4 กวีคร่ำครวญถึง นาง โดยการชมว่างามจนไม่มีนางใดเทียม เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร และพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงใช้วิธีการดังกล่าวนี้ในการคร่ำครวญถึงนาง เพื่อแสดงให้เห็นว่านางของพระองค์ งามเหนือกว่านางใด ๆ ในโลก

5.1.5 กวีคร่ำครวญถึง นาง โดยนำอารมณ์และความรู้สึกไปสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อแสดงความคิดถึง เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรทรงนำอารมณ์และความรู้สึกของพระองค์ไปสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น นกชนิดต่าง ๆ ส่วนพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ก็ทรงนำอารมณ์ของพระองค์ไปสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น อาหารต่าง ๆ

5.1.6 กวีคร่ำครวญถึง นาง โดยการอ้างประสบการณ์ร่วม เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรและพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงคร่ำครวญถึงนาง โดยกล่าวถึงประสบการณ์ที่พระองค์กับนางอันเป็นที่รักเคยอยู่ด้วยกัน

5.1.7 กวีคร่ำครวญถึง นาง ด้วยการใช้ถ้อยคำที่แสดงให้เห็นรูปร่างของนางอันเป็นที่รัก เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรกับพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงแสดงให้เห็นว่า นางของพระองค์นั้นมีรูปร่างแบบบาง

5.1.8 กวีคร่ำครวญถึง นาง โดยใช้เวลา วัน เดือน ปี เป็นสื่อแสดงความคิดถึง เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรกับพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงแสดงให้เห็นว่า พระองค์คิดถึงนางอันเป็นที่รักตลอดเวลา

5.2 ลักษณะเฉพาะ

แม้ว่าพระนิพนธ์กาพย์เห่เรือของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรและกาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จะแสดงให้เห็นลักษณะร่วมแต่กาพย์เห่เรือ ทั้งสองสำนวนก็มีลักษณะเฉพาะที่แสดงให้เห็นถึงความโดดเด่น ดังนี้

5.2.1 ลักษณะเฉพาะของกาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร กาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร มีลักษณะเฉพาะที่แสดงความโดดเด่น คือการนำ

เค้าโครงเรื่องจากชาดก คือ กากาติชาดกและสุสันธีชาดกในนิบาตชาดก มาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินเรื่อง โดยสะท้อนให้เห็นเรื่องราวในชีวิตของพระองค์ช่วงหนึ่งได้อย่างแนบเนียน

5.2.2 ลักษณะเฉพาะของกาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย กาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย มีลักษณะเฉพาะที่แสดงความโดดเด่น คือ การสะท้อนวัฒนธรรมประเพณีของแขกเจ้าเซ็นที่นับถือศาสนาอิสลาม โดยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงนำประเพณีตือกของแขกเจ้าเซ็นมาเป็นส่วนหนึ่งในการคร่ำครวญถึงนาง โดยทรงคร่ำครวญว่า พระองค์ไม่ได้พบกับนางอันเป็นที่รักในเดือนมหะหรำ จึงทำให้พระองค์ร้อนพระทัยจนต้องลูบอกเพื่อปลอบพระทัยองค์เอง

ผลจากการศึกษาเปรียบเทียบกาพย์เห่เรือทั้งสองสำนวน ทำให้เห็นว่ากาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย มิได้ด้อยคุณค่าไปกว่ากาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมเบศร ดังนั้นผู้เขียนบทความจึงไม่เห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่า *กาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยเป็นพระราชนิพนธ์ที่ไม่ดีเด่นเท่ากาพย์เห่เรือของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร* (เสาวลักษณ์ อนันตศานต์, 2538, น. 250) เพราะที่จริงแล้วกาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยก็มีความโดดเด่นเฉกเช่นกาพย์เห่เรือของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร เพราะได้แสดงให้เห็นความงามทางภาษาที่กวีได้เลือกสรรมาใช้จนทำให้เกิดความไพเราะเกิดเสียงเสนาะจากการลงสัมผัส สามารถนำ มาเป็นตัวอย่างในเรื่องของการใช้คำน้อยกินความมาก จึงไม่เป็นที่สงสัยเลยว่าเหตุใดกาพย์เห่เรือทั้งสองสำนวนจึงมักมีผู้จำสับสนตลอดจนได้รับการคัดเลือกให้เป็นวรรณคดีในหนังสือแบบเรียนภาษาไทย

นอกจากนี้กาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร และกาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ยังแสดงให้เห็นแนวคิดของกวีในการแต่งวรรณคดีว่า กวีมักนำเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับชีวิต และเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคมค่านิยมความเชื่อบางประการ ตลอดจนวัตถุดิบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาแต่งเป็นวรรณคดี

เมื่อมองกาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร และกาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยในมิติทางสังคมจะเห็นได้ว่า สังคมที่กวีทั้งสองพระองค์อาศัยเป็นสังคมในสภาพเดียวกัน คือ สังคมที่นับถือชายเป็นใหญ่ ดังนั้น

ผู้หญิงจึงต้องปรนนิบัติดูแลชายผู้เป็นสามี ดังที่นางของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร ร้อยมาลัยมาถวายดังความจากบทเห่ชมไม้ในกาพย์เห่เรือว่า

สาวหยุดพุทธชาด *บานเกลื่อนกลาดดาษดาไป*
นึกน้องกรองมาลัย *วางให้พี่ข้างที่นอน*

(เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร, 2528, น. 5)

ส่วนนางของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ก็ทำหน้าที่ดูแลเครื่องเสวยด้วยความพิถีพิถัน ดังความจากบทเห่ชมผลไม้ในกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวานว่า

น้อยหน่านำเมล็ดออก *ปล้อนเปลือกปอกเป็นอัศจรรย์*
มือใครไหนจักทัน *เทียบเทียมที่ฝีมือนาง*

(พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย, 2528, น. 22)

เอกสารอ้างอิง

คึกฤทธิ์ ปราโมช, หม่อมราชวงศ์. (2547). *โครงกระดูกในตู้.* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ:ดอกหญ้า.

เทพมนตรี ลิมปพยอม. (2539). *การเมืองไทยสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ พ.ศ. 2276-2301.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธรรมธิเบศร, เจ้าฟ้า. (2528). กาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร. ใน *ประชุมกาพย์เห่เรือ.* กรุงเทพฯ: กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร.

พุทธเลิศหล้านภาลัย, พระบาทสมเด็จพระ. (2528). กาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย. ใน *ประชุมกาพย์เห่เรือ.* กรุงเทพฯ: กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร.

สิทธา พินิจภูวดล และนิตยา กาญจนะวรรณ. (2520). *ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรมไทย.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ดวงกมล.

สืบพงศ์ ธรรมชาติ. (2542). *วรรณคดีชาดก.* กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

เสาวลักษณ์ อนันตศานต์. (2538). *วรรณกรรมพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย.* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

การออกแบบฉากและเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงละครไซอิ๋ว ตอนศึกนางพญาแมงมุม

ภัทรศิลป์ สุกัณศีล

สาขาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Received 26/01/24 Revised 17/05/24 Accepted 04/06/24

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาการออกแบบฉากและเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงละครไซอิ๋ว ตอนศึกนางพญาแมงมุม ซึ่งเป็นการวิจัยสร้างสรรค์ละครข้ามวัฒนธรรม เรื่อง ไซอิ๋ว ของไกรลาส จิตร์กุล และคณะ โดยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์ดังนี้ 1) ใช้สัญลักษณ์ทางพุทธศาสนาที่แฝงอยู่ในวรรณกรรมเรื่องไซอิ๋วในการจัดทำฉากและเครื่องแต่งกาย 2) ใช้สัญลักษณ์ทางศิลปะจีนลงในการออกแบบฉากและการออกแบบเครื่องแต่งกาย ผลการศึกษาพบว่า ผู้เขียนได้กำหนดทิศทางการออกแบบโดยการใช้สัญลักษณ์ทางพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรมจีน เพื่อสร้างองค์ประกอบภาพของการแสดงละครไทยร่วมสมัย

คำสำคัญ : ไซอิ๋ว, การออกแบบ, ฉาก, เครื่องแต่งกาย

Set and Costume Design in *Xi You Ji : The Battle of The Spider Queen*

Pattrasil Sugansil

Performing Arts Department, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Chiang Mai Rajabhat University

Received 26/01/24 Revised 17/05/24 Accepted 04/06/24

Abstract

This academic article is part of a study on stage design and costume design for a cross-cultural creative research by Krilas Chitkul and team, *The Xi You Ji: The Battle of the Spider Queen*. The creative concepts were as follows: 1) Incorporating Buddhist symbols embedded in the Xi You Ji literature into the stage and costume designs, and 2) Using Chinese artistic symbols and elements in designing the stage sets and costumes. The study found that the authors set the design direction by utilizing Buddhist symbols and Chinese arts and culture to create visual elements for a contemporary Thai theatrical performance.

Keywords: Xi You, Design, Set, Costume

1. บทนำ

การออกแบบฉากและเครื่องแต่งกายในครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการออกแบบองค์ประกอบศิลป์ในการวิจัยสร้างสรรค์ละครข้ามวัฒนธรรม เรื่อง ไซอิ๋ว ของไกรลาส จิตร์กุล และคณะ ที่มีแนวความคิดในการทดลอง สร้างสรรค์ ละครรำเต้น มีเนื้อหาและองค์ประกอบการแสดงโดยนำกระบวนวิธีในการจัดแสดงโขนฉากเข้ามาปรับปรุง ประกอบสร้างเป็นบทละครใหม่ เรื่อง ไซอิ๋ว ตอนศึกนางพญาแมงมุม โดยนำเสนอพุทธปรัชญาผ่านกระบวนการฝึกฝนและการแสดงละครรำเต้น โดยเลือกวรรณกรรมไซอิ๋วเพราะมีลักษณะใกล้เคียงกับรามเกียรติ์ คือมีเรื่องราวเป็นการต่อสู้ระหว่างธรรมะกับอธรรม ตัวละครเอกเป็นลิง มีการต่อสู้กับยักษ์หรือมารร้ายเป็นโครงสร้างหลัก มีเนื้อหาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาและมีความเป็นจีนตลอดทั้งเรื่อง ผู้เขียนในฐานะผู้ออกแบบได้นำแนวคิดดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวคิดในการออกแบบฉากและเครื่องแต่งกาย ด้วยการผสมผสานสัญลักษณ์ทางพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมจีน ผ่านองค์ประกอบทางการแสดงด้านฉากและเครื่องแต่งกาย เช่น การนำภาพวาดพู่กันจีนมาออกแบบฉาก หรือการใช้เทคนิคการวาดหน้าตัวละครอุปรากรจีนมาออกแบบอุปกรณ์ครอบศีรษะเหมือนการสวมหัวของของไทย เป็นต้น ซึ่งในการออกแบบนี้เป็นเพียงการศึกษาที่มา แนวคิด และรูปแบบของฉากและเครื่องแต่งกายโดยยังไม่ได้สร้างผลงานจริง ซึ่งละครไซอิ๋ว ตอนศึกนางพญาแมงมุม มีเรื่องย่อดังนี้ พระถังซำจั๋ง และลูกศิษย์ทั้งสี่เดินทางมาถึงอิ่นอู้ พระถังซำจั๋งออกไปบิณฑบาต โดยให้ศิษย์รออยู่ในป่า เมื่อมาถึงบ้านจำแลงหน้าถ้ำผานซื่อของนางปีศาจแมงมุม 7 ตน ปีศาจแมงมุมแปลงเป็นหญิงสาวหลอกให้พระถังซำจั๋งเข้าไปรับบิณฑบาตในบ้านจนถูกจับตัวไป ตือโป๊ยก่ายเห็นพระอาจารย์หายไปนานจึงออกตามหาจนมาพบปีศาจแมงมุมจำแลงล่อหลอกให้ตือโป๊ยก่ายลงไปเล่นน้ำที่บ่อน้ำพุจั๋วโก้ว ซุนหงอคงตามมาบุกเข้าไปทำลายถ้ำและช่วยพระถังซำจั๋งออกมาได้สำเร็จ

2. แนวคิดการออกแบบองค์ประกอบการแสดง

ผู้เขียนได้ศึกษาเนื้อเรื่องและองค์ประกอบการแสดงจากผู้กำกับ และได้วิเคราะห์และตีความลักษณะตัวละครและเหตุการณ์สำคัญในวรรณกรรมเรื่องไซอิ๋ว ตอน ศึกนางพญาแมงมุม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ ดังนี้

ตารางที่ 1 ลักษณะตัวละครเรื่องไซอิ๋ว ตอน ศึกนางพญาแมงมุม

ลำดับที่	ตัวละคร	ลักษณะนิสัยตัวละคร	สัญลักษณ์ทางพุทธศาสนา
1	พระถังซำจั๋ง	เป็นนักบวชในพุทธศาสนานิกายมหายาน มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการเดินทางไปอัญเชิญพระไตรปิฎกจากชมพูทวีป	เป็นตัวแทนของความศรัทธา และขันติ
2	ซุนหงอคง	เป็นลิง มีนิสัยมุทะลุ ใจร้อน แต่มีความฉลาด และมีพละกำลังมาก สามารถแปลงกายได้ 72 อย่าง มีกระบองทองเป็นอาวุธ	เป็นตัวแทนของปัญญาที่ยังไม่สงบนิ่ง เป็นมิจฉาปัญญาที่ได้รับการขัดเกลาระหว่างการเดินทางไปอัญเชิญพระไตรปิฎกจากชมพูทวีป
3	ตือโป้ยก่าย	เป็นหมู มีนิสัยขี้เกียจ ลามก ชอบดื่มสุรา และชอบโกหก	เป็นตัวแทนของศีล 8
4	ซัวเจ้ง	เป็นเงือกน้ำ มีลักษณะทึ่ม โง่เขลา	เป็นตัวแทนของสมาธิ
5	ม้ามังกรขาว	เป็นมังกรที่แปลงเป็นม้า ลักษณะนิสัยไม่แน่ชัด	เป็นตัวแทนของวิริยะบารมี
6	นางปีศาจแมงมุม 7 ตน	เป็นแมงมุมที่บำเพ็ญบารมีจนกลายเป็นปีศาจ	อกุศลเจตสิก ได้แก่ โลภะ โทสะ โมหะ อหิริกะ อโนตตัปปะ ทิฏฐิ และมานะ

ที่มา: (ไกรลาส จิตร์กุลและคณะ, 2562, น. 31-32)

ตารางที่ 2 การวางฉากละครเรื่องไซอิ๋ว ตอน ศึกนางพญาแมงมุม

ฉากที่	การวางฉากในละครไซอิ๋ว	เหตุการณ์
1	**ฉากถ้ำผานซื่อ** แนะนำตัวละครนางพญาแมงมุมทั้ง 7 และวางแผนการจับตัวพระถังซัมจั๋ง	การเปิดตัวและการวางแผนของตัวละครฝ่ายร้าย
2	**ฉากกลางป่าเชิงเขาอิ่นอู้ซาน การเดินทาง** เปิดตัวละครฝ่ายพระถังซำจั๋งและลูกศิษย์	การเปิดตัวละครฝ่ายดีและบรรยายภารกิจที่กำลังปฏิบัติ
3	**ฉากบ้านกลางเขาอิ่นอู้ซาน** พระถังซำจั๋งหลงกลนางปีศาจแมงมุมและโดนปีศาจจับตัวไป	ตัวละครฝ่ายดีหลงกลตัวละครฝ่ายร้าย

ฉากที่	การวางฉากในละครไซอิ๋ว	เหตุการณ์
4	**ฉากถ้ำนางปีศาจแมงมุม** ซุนหงอคงนำศิษย์น้องมาช่วยเหลือพระอาจารย์ต่อสู้ปีศาจแมงมุม ทั้งหมดจึงเดินทางต่อไป	คลี่คลายสถานการณ์ช่วยเหลือตัวละครเอก

ที่มา: (ไกรลาส จิตร์กุลและคณะ, 2562, น. 33)

ผู้เขียนได้กำหนดทิศทางการออกแบบ โดยคำนึงถึงองค์ประกอบภาพโดยรวมที่จะทำให้ผู้ชมรู้สึกสนุกสนานแต่ยังได้อรรถรสของละครไทยร่วมสมัย การใช้สัญลักษณ์ถ่ายทอดออกมาในการออกแบบจะทำให้ผู้ชมได้ตีความเชิงลึกและเกิดจินตนาการมากขึ้น โดยผู้เขียนได้กำหนดกรอบการออกแบบ ดังนี้

1) การแสดงเกิดขึ้นในโรงละครแบบกรอบ (Proscenium stage theatre) หรือโรงละครแบล็คบ็อกซ์ (Black box theatre) ที่สามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่การแสดงและที่นั่งของผู้ชมตามที่ต้องการ

2) การแสดงเกิดขึ้นต่อเนื่อง ดังนั้นการเปลี่ยนฉากและเครื่องแต่งกายต้องรวดเร็วเพื่อต้องการให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกตื่นเต้น และติดตามการผจญภัยร่วมไปกับตัวละคร

3) การแสดงเกิดขึ้นบนพื้นว่าง แล้วสร้างภาพบนเวทีด้วยการจัดองค์ประกอบภาพทางทัศนศิลป์ ฉาก เครื่องประกอบการแสดง เครื่องแต่งกาย และแสง

4) กำหนดให้มี 4 ฉาก ที่มีน้ำหนักความโดดเด่นและความสมดุลการออกแบบพื้นที่การแสดงหลักตายตัว แต่การเปลี่ยนฉากมีความต่อเนื่อง ทั้งการปรากฏตัวเข้าออกของตัวละคร และการเข้าออกของฉาก

5) แสงเป็นตัวกำหนดเวลา บรรยากาศ พื้นที่ และอารมณ์ของเรื่อง

6) เครื่องแต่งกายของตัวละครหลักมีเพียงชุดเดียว แต่กลุ่มปีศาจแมงมุมต้องเปลี่ยนจากหญิงสาวชาวบ้านเป็นปีศาจแมงมุม จึงต้องออกแบบให้เปลี่ยนชุดได้อย่างฉับพลันแบบมายากล เพื่อให้เกิดความตื่นเต้นและตื่นตาตื่นใจแก่ผู้ชม

การออกแบบฉากและเครื่องแต่งกายในละครไซอิ๋วใช้แนวคิดการออกแบบ 7 ขั้นของสุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2547) เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งาน ดังนี้

1) การกำหนดแนวคิด (Conceptual idea) ผู้เขียนได้ประชุมกับผู้กำกับเพื่อกำหนดแนวคิดของการออกแบบ โดยยึดเรื่องราวจากเหตุการณ์ตอนหนึ่งในระหว่างการเดินทางไปอัญเชิญพระไตรปิฎกจากชมพูทวีปของพระถังซัมจั๋งและศิษย์ทั้ง 3 ซึ่งต้องผจญกับปีศาจแมงมุม โดยกำหนดเป็น 4 เหตุการณ์ต่อเนื่อง

2) การออกแบบร่าง (Sketch design) ผู้เขียนเสนอฉบับร่างเพื่อเสนอแนวความคิดการออกแบบฉากและเครื่องแต่งกาย โดยศึกษาจากกระบวนการวิจัยของผู้เขียนเพื่อสนับสนุนแนวคิดของผู้กำกับให้ชัดเจนที่สุด

3) การพัฒนาแบบ (Design development) ผู้เขียนได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำนึงถึงการใช้พื้นที่ให้เหมาะกับการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกายของตัวละครทั้งหมด และนำแบบที่ได้เสนอผู้กำกับอีกครั้งจนได้แบบสรุปชัดเจน

4) การประกอบสร้าง (Design construction) ผู้เขียนสร้างแบบจำลอง (Model) ของฉากทั้งหมดพร้อมการเปลี่ยนฉาก และเครื่องแต่งกายของซุนหงอคง

5) การเก็บรายละเอียด (Design refinement) ผู้เขียนได้เก็บรายละเอียดและแก้ไขครั้งสุดท้ายพร้อมบันทึกภาพนิ่ง

6) การนำเสนอ (Presentation) ผู้เขียนได้นำเสนอต่อคณะกรรมการวิจัยและผู้ชมทั่วไป

7) การประเมินผล (Evaluation) ผู้เขียนได้สรุป ประเมินผลโดยคณะกรรมการประเมินผลงานวิจัยจากการวิเคราะห์ตัวละครและโครงสร้างฉาก

3. การศึกษาแนวคิดเพื่อการออกแบบ

ผู้เขียนได้ประชุมกับผู้กำกับในการกำหนดแนวคิด (Conceptual idea) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ในการออกแบบฉากและเครื่องแต่งกายในละครไซอิ๋ว ดังนี้

3.1 สัญลักษณ์ทางพระพุทธศาสนาในไซอิ๋ว

ผู้เขียนได้ค้นคว้าหาความหมายของสุญญตา หรือ ศูนยตา แปลว่า ความว่างเปล่า ความเป็นของสูญ คือความไม่มีตัวตน (พระพรหมคุณาภรณ์ (ประยุทธ์ ปยุตฺโต), 2559, น. 454–455) หรือนิพพาน ซึ่งสอดคล้องกับรูปทรงกลมที่ปรากฏอยู่ในสัญลักษณ์

ธรรมจักร หรือ มีความหมายถึงวัฏสงสาร การเวียนว่ายตายเกิด หรือการเดินทางที่ไม่สิ้นสุด เพื่อนำมาออกแบบในเชิงสัญลักษณ์

ภาพที่ 1 สุญญตาหรือความว่าง

ที่มา: (ไกรลาส จิตต์กุล และคณะ, 2562, น. 50)

3.2 ศิลปะจีนในไซอิ๋ว

ศิลปวัฒนธรรมของจีนถูกนำมาเป็นแนวคิดในการออกแบบด้วยการตัดทอนรายละเอียด เส้น พื้นผิว ลวดลาย รูปทรง ให้เข้าสู่โครงสร้างรูปทรงที่มีความเรียบง่าย โดยใช้โครงสร้างเรขาคณิตเป็นพื้นฐาน ด้วยความเชื่อว่าการใช้สัญญะของรูปทรงให้มีความเรียบง่ายมากขึ้นเท่าไร จะเป็นการเพิ่มบทบาทและความหมายให้แนวความคิดของการออกแบบโดดเด่นมากขึ้นเท่านั้น (อรัญ สานิชกร, 2557, น. 24) โดยศึกษาจากศิลปวัฒนธรรมของจีน เช่น ภาพวาดพู่กัน ลวดลายจีน และหุ่นเงาจีน เป็นต้น

ภาพ 2 ภาพวาดทิวทัศน์ด้วยหมึกจีนและหุ่นเงาจีน

ที่มา: (ไกรลาส จิตต์กุล และคณะ, 2562, น. 51)

3.3 อุปรากรจีนและหน้ากาก

ผู้เขียนได้ใช้แรงบันดาลใจจากเครื่องแต่งกายของ “งิ้ว” หรือ อุปรากรจีน โดยการลดทอน (Deconstruction) เครื่องแต่งกายงิ้วให้มีความเรียบง่ายแต่สื่อความหมายของลักษณะตัวละครได้ชัดเจนตามการตีความของการแสดง โดยผสมผสานการแต่งหน้างิ้วและหน้ากาก หรือหัวโขนของไทย

ภาพที่ 3 เครื่องแต่งกายอุปรากรจีน

ที่มา: (ไกรลาส จิตต์กุล และคณะ, 2562, น. 53-54)

4. การพัฒนาแนวคิดไปสู่การออกแบบฉากและเครื่องแต่งกาย

4.1 การออกแบบฉากและเวที

แนวคิดการออกแบบฉากเพื่อจัดแสดงในโรงละครโพรซีเนียม สไตล์ของฉากแบบโครงสร้าง (suggestive realism) (กฤษรา ซูไรมาน, 2551, น. 126) คือการตัดรายละเอียดที่สมจริงหรือไม่จำเป็นออกไป เหลือแต่โครงสร้างบางส่วนเพื่อแสดงสถานที่หรือสื่อความหมายนัยยะ สำหรับการจัดการแสดงในครั้งนี้ การออกแบบพื้นที่การแสดงจะเป็นเวทีวงกลมขนาดใหญ่เปรียบได้กับสุญตาหรือความว่างเปล่าตามความหมายในสัญลักษณ์ทางพุทธศาสนาในไซอิ๋ว ซึ่งการเดินทางของคณะไซอิ๋วจะต้องพบอุปสรรคมากมายจนกว่าจะถึงไซทีหรือดินแดนแห่งนิพพานนั่นเอง ด้านหลังของวงกลมจะเป็นฉากโปร่งแสงสีขาว (Scrim) เพื่อสร้างมิติของฉากและเปลี่ยนเป็นฉากต่าง ๆ ด้วยการฉายโปรเจกเตอร์ประกอบกับองค์ประกอบฉากอื่น ๆ ที่เข้ามาเสริมให้ฉากสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และยังเป็นฉากรับแสงเพื่อสร้างบรรยากาศของเรื่อง โทนของฉากโดยรวมจะเหมือนภาพวาดพู่กันของจีนแต่จะประยุกต์ให้ร่วมสมัยขึ้น หลังจากที่หาแนวคิดการออกแบบ ผู้เขียนได้ออกแบบฉากร่าง ครั้งที่ 1 โดยแบ่งฉากจากการอ่านและตีความจากวรรณกรรม ซึ่งยังไม่มีบทละคร โดยแบ่งออกเป็น 4 ฉาก ดังนี้

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์วรรณกรรมเพื่อออกแบบร่างฉากประกอบการแสดง ครั้งที่ 1

ลำดับฉาก	สถานที่	เวลา	รายละเอียด	ภาพร่าง
1	ฉากหลัก	ไม่กำหนด	ด้านหลังเป็นตัว อักษรจีนและไทยกล่าวถึง ปฐมบทการเดินทาง (ทำหน้าที่กำกับฉากและบอกสถานที่) นอกจากนั้นยังเปลี่ยนเป็นฉากสระน้ำย้อกโก๊วจั๊วด้วยการใช้ผ้าบางเบาขยับไปมาคลุมพื้นเวทีเพื่อเป็นสายน้ำ	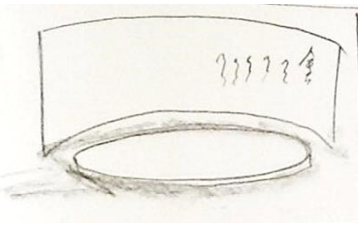
2	เขาอิ่นอู้ซาน	พลบค่ำ	ด้านหลังเป็นภาพฉายโปรเจกเตอร์ภาพเขียนภูเขาและต้นไม้ด้วยหมึกจีน	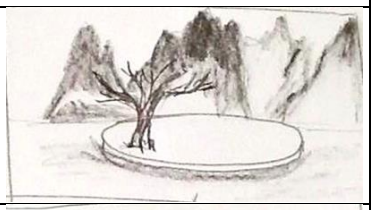
3	หมู่บ้านป๊วซือเนี่ยบริเวณเขาอิ่นอู้ซาน	พลบค่ำ	ด้านหลังเป็นภาพบ้านเรือนทรงจีนอยู่ในวงกลม ซึ่งเป็นภาพลวงที่ปีศาจแมงมุมสร้างขึ้นมา	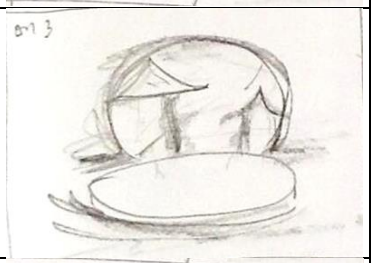
4	ถ้ำผานซื่อถ้ำปีศาจ) (แมงมุม	พลบค่ำ	ใยแมงมุมขนาดใหญ่ที่นักแสดงสามารถปีนป่ายได้	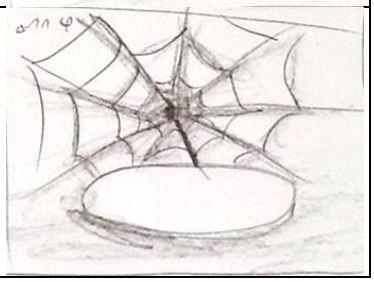

ผู้เขียนได้เสนอแนวความคิดจากการออกแบบในร่างที่หนึ่งให้กับผู้กำกับ และได้ทำการแก้ไขการออกแบบในร่างที่สองจากการวิเคราะห์บทละคร โดยแบ่งฉากออกเป็น 4 ฉากเช่นเดิม แต่ตัดการเปลี่ยนฉากด้วยการปิดม่าน เป็นการเปลี่ยนฉากอย่างต่อเนื่อง

และเวทีทรงกลมได้ใช้เทคโนโลยี Turntable stage (Parker, 1979, p. 319) หรือเวทีแบบหมุนที่วาดรูปเป็นสัญลักษณ์ของสุญตา ควบคุมด้วยกลไกเพื่อการเปลี่ยนฉากที่รวดเร็วและต่อเนื่อง โดยมีรายละเอียดของฉาก ดังนี้

ตารางที่ 4 การออกแบบและสร้างแบบจำลองฉากประกอบการแสดง

ลำดับฉาก	สถานที่	เวลา	รายละเอียด	แบบจำลองฉาก
1	ภายในถ้ำผานซื่อ	ไม่กำหนด	ที่อยู่ของปีศาจแมงมุม บรรยากาศน่ากลัว แท่งไม้ไผ่วางตั้งไม่เป็นระเบียบตั้งอยู่ภายในฉากพันเส้นใยสีขาวเหมือนใยแมงมุมอยู่รอบ ๆ	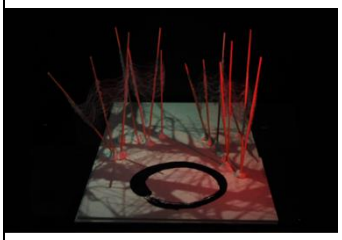
2	ป่าบริเวณตีนเขาอิ่นอู้ซาน	กลางวัน	ด้านหลังเป็นภาพวาดพู่กันจีนขนาดใหญ่รูปภูเขาซ้อนกันไปจนลับตา มีโครงสร้างวงกลมทำด้วยเชือกรูปภูเขาขนาดใหญ่แขวนลอยตัวเพื่อสร้างมิติของภูเขา (ล้อกับสัญลักษณ์ทรงกลมของสุญตาที่พื้น หมายถึงการเดินทางที่ไม่สิ้นสุด)	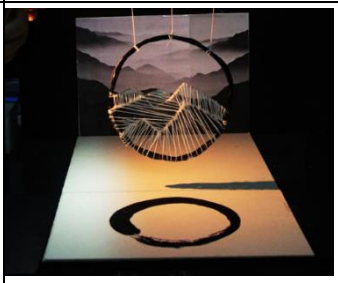
3	หมู่บ้านป๊วซือเนี่ยบริเวณเขาอิ่นอู้ซาน	พลบค่ำ	บ้านจำแลงของปีศาจแมงมุมและการแปลงร่างเป็นหญิง โครงสร้างของฉากลอยตัวเป็นมู่ลี่ทำด้วยกระดาษสา (แทนส่วนหนึ่งของบ้าน) ซ้อนกัน 3 ชั้น และมีเงาใบหน้าหญิงสาวในรูปแบบของหุ่นเงาจีน	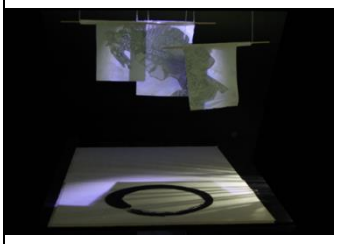

ลำดับฉาก	สถานที่	เวลา	รายละเอียด	แบบจำลองฉาก
			(เปรียบเสมือน ภาพมายาที่ปีศาจแมงมุมสร้าง)	
4	ถ้ำผานซื่อ (ถ้ำปีศาจ) (แมงมุม	พลบค่ำ	ภายในถ้ำผานซื่อ ซึ่งเป็นฉากเดียวกับฉากที่ 1 แต่จะมีเส้นใยสีขาวเหมือนใยแมงมุมขนาดใหญ่ห้อยลงมาจากด้านบนปกคลุมภายในถ้ำทั้งหมด	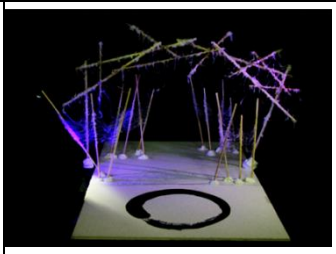

4.2 การออกแบบเครื่องแต่งกาย

แนวคิดในการออกแบบเครื่องแต่งกายในละครเรื่องนี้ ได้ตีความลักษณะของตัวละครจากการกำหนดความหมายผ่านสัญลักษณ์ สี ลวดลาย รูปทรง มีการประยุกต์เครื่องแต่งกายของอุปรากรจีนและโขนมาใช้เพื่อกำหนดรูปทรงของเครื่องแต่งกาย (Silhouette) ของตัวละคร ซึ่งปรากฏอยู่ในเครื่องประดับ อาวุธ และเครื่องประดับศีรษะ เช่น เครื่องแต่งกายของซุนหงอคงจะประยุกต์จากเครื่องแต่งกายของหนุมานในโขนและเครื่องแต่งกายของซุนหงอคงในอุปรากรจีน เป็นต้น ผู้เขียนได้วิเคราะห์ตัวละครจากตัววรรณกรรมไซอิ๋วและการตีความสัญลักษณ์ทางพุทธศาสนาผสมผสานกับรูปแบบการแต่งกายของอุปรากรจีนและลวดลายจีนประยุกต์ โดยได้ทำตารางกำหนดสัญลักษณ์ของตัวละคร ดังนี้

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์การแต่งกายของตัวละคร

ตัวละคร	สี	เครื่องแต่งกาย	อุปกรณ์/หน้ากาก
ซุนหงอคง	ขาว ทอง แดง	ประยุกต์เครื่องทรงหนุมาน และเครื่องแต่งกายอุปรากรจีน ลดทอนราย ละเอียดเพิ่มรูปทรงและลวดลายของจีน	- ตะบองยู่อี่ - ห่วงมงคล - หน้ากากสีแดง

ตัวละคร	สี	เครื่องแต่งกาย	อุปกรณ์/หน้ากาก
พระถัมซัมจั๋ง	ฟ้า ครีม	ชุดจีวร สะท้อนสีของเมฆ แสงตะวัน และน้ำในทุ่งนา	- ไม้เท้า - หน้ากากประยุกต์จากพระพุทธรูป
ตือโป๊ยก่าย	ม่วง น้ำตาล	เสื้อคลุมยาวแบบจีนและกางเกง	คราดวิเศษ 9 ซี่
ซัวเจ๋ง	น้ำเงิน	เสื้อคลุมยาวแบบจีนและกางเกง	- ประคำ - พลั่วพระธรรมปลายทรงพระจันทร์ครึ่งเสี้ยว
ม้ามังกรขาว	ขาว เทา	- หุ่นเชิดทำจากโครงอัลลอยล์บุแผ่นโฟมอัด - คนเชิดสวมชุดดำคอจีนร่วมสมัย	ศึกษาการสร้างหุ่นม้าของ Handspring Puppet Company
ปีศาจแมงมุม 7 ตน	ขาว เงิน ดำ	ประยุกต์ชุดจีน	- เครื่องประดับหัว - หน้ากากครึ่งหน้า แตกต่างกันแต่ละตัวแบ่งเป็น 7 สีของแสง คือ ม่วง คราม น้ำเงิน เขียว เหลือง แสด แดง (เหมือนหน้ากากลูกสมุนลิง)
หญิงสาว 3 คน (แมงมุมแปลง ใช้ตัวละครเดียว กับปีศาจแมงมุม)	แดง ม่วง	การแต่งกายชาวบ้านจีน ผ้าคาดเอวเปรียบเสมือนใยแมงมุม ปลดชุดกลายเป็นปีศาจแมงมุม	
ลูกสมุนปีศาจแมงมุม 8 ตน	ขาว ดำ	ประยุกต์ชุดจีน	หน้ากาก
ลูกสมุนลิง 10 ตน	ขาว	เหมือนซุนหงอคงแต่ทอนรายละเอียดลง เพิ่มธงรบจีน	หน้ากากลิงเพ้นท์สีลายงิ้วจีน แบ่งเป็น 7 สีของแสง คือ ม่วง คราม

ตัวละคร	สี	เครื่องแต่งกาย	อุปกรณ์/หน้ากาก
(ร่างแปลงซุนหงอคง)			น้ำเงิน เขียว เหลือง แสด แดง (รวมกันเป็นสีขาว)

ผู้เขียนได้ออกแบบเครื่องแต่งกายจากการลดทอนและสร้างใหม่ด้วยการผสมผสานวัฒนธรรมไทยและจีนกับโขนและอุปรากรจีน การใช้สีเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดลักษณะของตัวละคร ซึ่งเกิดจากการตีความทางสัญลักษณ์ทางศาสนาพุทธและการตีความในเชิงจิตวิทยา การออกแบบหน้ากากเพื่อแสดงบุคลิกลักษณะของตัวละครได้ประยุกต์หัวโขนกับเครื่องประดับหัวและการแต่งหน้าของอุปรากรจีน รวมถึงหน้ากากของอาเซียนเข้าไป และนำลวดลายพื้นเมือง (Ethnic) ของชนชาติจีน มองโกเลีย ธิเบต และอินเดีย ด้วยการปักและเพ้นท์เพื่อสร้างเนื้อสัมผัส (Texture) ลงบนเนื้อผ้า กำหนดลักษณะของตัวละครให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และออกแบบภาพร่างพร้อมทั้งแรงบันดาลใจของการออกแบบเครื่องแต่งกาย โดยทำมู้ดบอร์ด (Mood board) ของตัวละครทั้งหมด ดังนี้

ตารางที่ 6 การออกแบบเครื่องแต่งกายประกอบการแสดง

ตัวละคร	เครื่องแต่งกาย	ภาพร่างและมู้ดบอร์ดไอเดีย (Mood board idea)
ซุนหงอคง	ได้รับแรงบันดาลใจจากเครื่องแต่งกายตัวของกษัตริย์ในอุปรากรจีน โทนสีขาว แดง และทอง ประกอบด้วยเสื้อสั้นครึ่งตัวเหมือนเสื้อเกราะของทหารปักลวดลายจีน กางเกงสีขาวหุ้มข้อเท้า เข็มขัดทับหน้าสีแดงปักลวดลายจีน หน้ากากงิ้วลิงแต่ทอนลวดลายออก เครื่องประดับศีรษะสีแดงทำเป็นรัดเกล้าห่วงมงคล อาวุธเป็นกระบอง	

ตัวละคร	เครื่องแต่งกาย	ภาพร่างและมู้ดบอร์ดไอเดีย (Mood board idea)
พระถัมซัมจั๋ง	ชุดจีวรทำจากผ้าทอมือย้อมสีธรรมชาติ ได้รับแรงบันดาลใจจากเงาสะท้อนของเมฆสีฟ้าและแสงตะวันในทุ่งนาขั้นบันไดที่มีน้ำขังในประเทศจีน ตัวเสื้อประกอบด้วย 3 ชิ้น คือ เสื้อแขนยาวชั้นในสีขาว สบงสีครีมน้ำตาลทอง และเสื้อก๊กชั้นนอกสีฟ้าอ่อน กางเกงขาข้างหนึ่งจะเป็นทรงกระสอบและป้ายกลับมาทับอีกข้างเหมือนการนุ่งจีวร หน้ากากสีขาวงาช้างจำลองจากหน้าพระพรหมในหัวโขนและหน้าของพระโพธิสัตว์ ตกแต่งเครื่องประดับศีรษะเป็นรูปทรงดอกบัว	
ตือโป๊ยก่าย	ได้รับแรงบันดาลใจจากเสื้อฝนที่ทำจากฟางของชาวนาของชาวจีน โทนสีม่วงน้ำตาลลักษณะเป็นเส้นด้ายทิ้งเป็นชั้น ๆ ทั้งตัว หน้ากากสีม่วง ดัดแปลงจากหัวสิงโตเชิดทำเป็นรูปหมู มีอาวุธคือคราด 9 ซี่	

ตัวละคร	เครื่องแต่งกาย	ภาพร่างและมู้ดบอร์ดไอเดีย (Mood board idea)
ชัวเจ๋ง	ได้รับแรงบันดาลใจจากสายน้ำและคลื่นของทะเล โทนสีน้ำเงิน ประกอบด้วยเสื้อแขนกุดเย็บริ้วไล่โทนสีผ้าต่อกันเป็นชั้น ๆ กางเกงทรงญี่ปุ่นวาดลายสายน้ำ หน้ากากสีน้ำเงินดัดแปลงจากเครื่องประดับหัวงิ้วโบราณ เขียนหน้าเป็นรูปเทพแห่งดวงจันทร์ มีอาวุธ คือ พลั่วพระธรรมปลายทรงพระจันทร์ครึ่งเสี้ยว	
ม้ามังกรขาว	- หุ่นเชิดทำจากโครงอัลลอย (alloy) บุแผ่นโฟมอัด คนเชิดสวมชุดดำคอจีนร่วมสมัย	
ปีศาจแมงมุม 7 ตน	ชุดทรงจีนแขนยาวโทนดำเทาและขาวหม่น เนื้อผ้ามีความโปร่งเหมือนใยแมงมุมสานทับกัน มีผ้าคาดเอวใช้ปลดเป็นใยแมงมุมขนาดใหญ่เพื่อใช้เป็นอาวุธ หน้ากากเป็นหัวกะโหลกครึ่งหน้า ตกแต่งส่วนบนเป็นขาแมงมุม การเขียนหน้าแบบงิ้วจะใช้สีแตกต่างกันในแต่ละตัว ตัวพี่ใหญ่หัวจะ	

ตัวละคร	เครื่องแต่งกาย	ภาพร่างและมู้ดบอร์ดไอเดีย (Mood board idea)
	ใหญ่ที่สุด และมีการตกแต่งเครื่องประดับที่แตกต่างออกไป	
หญิงสาว 3 คน (แมงมุมแปลง ใช้ตัวละครเดียวกับปีศาจแมงมุม)	ชุดปีศาจแมงมุมแปลงเป็นหญิงชาวบ้าน 3 คน จะสวมเสื้อคลุมยาว เมื่อถอดออกจะมีชุดปีศาจแมงมุมอยู่ข้างใน	
ลูกสมุนปีศาจแมงมุม 8 ตน	ชุดทรงจีนแขนยาวแบบงิ้วจีนสีดำ ชุดโทนดำ เทา และขาวหม่น โดยไล่โทนสีจากเข้มไปสว่าง เนื้อผ้ามีความโปร่งเหมือนใยแมงมุมสานทับกัน หน้ากากเป็นหัวกะโหลกครึ่งหน้า ทรงผมตกแต่งเป็นขาแมงมุม การเขียนหน้าแบบงิ้วจะใช้สีแตกต่างกันในแต่ละตัว แบ่งเป็น 7 สี ของแสง คือ ม่วง คราม น้ำเงิน เขียว เหลือง แสด แดง (เหมือนหน้ากากลูกสมุนลิง)	

ตัวละคร	เครื่องแต่งกาย	ภาพร่างและมู้ดบอร์ดไอเดีย (Mood board idea)
ลูกสมุนลิง 10 ตน (ร่างแปลงชุนหงอคง)	ได้รับแรงบันดาลใจจากเครื่องแต่งกายตัวผู้ชายเชื้อสายกษัตริย์ของอุปรากรจีน โทนสีแดงและดำ ประกอบด้วย 3 ชิ้น คือ เสื้อสั้นครึ่งตัวบน กรองหน้าฉลุลวดลายจีน กางเกงสีแดงหุ้มข้อเท้า เข็มขัดสีดำ มีทับหน้าสีขาวปักลวดลายจีน ด้านหลังปักธงรบ หน้ากากสีแดงเขียนเป็นทรงลิงปากอ้า	

5. สรุปและข้อเสนอแนะ

บทความวิชาการนี้นำเสนอกระบวนการออกแบบฉากและเครื่องแต่งกายสำหรับการแสดงละครไซอิ๋ว ตอนศึกนางพญาแมงมุม ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ละครข้ามวัฒนธรรมระหว่างไทยและจีน โดยผู้เขียนได้กำหนดแนวคิดสำคัญในการออกแบบ 2 ประการ คือ การใช้สัญลักษณ์ทางพุทธศาสนาที่แฝงอยู่ในวรรณกรรมเรื่องไซอิ๋ว และการใช้สัญลักษณ์ทางศิลปะจีนในการออกแบบ เพื่อสร้างองค์ประกอบภาพของการแสดงละครไทยร่วมสมัย

ในการออกแบบครั้งนี้ผู้เขียนได้นำแนวคิดการออกแบบ 7 ขั้น ของสุรพล วิรุฬห์รักษ์ มาวิเคราะห์เพื่อสร้างสรรค์การออกแบบฉากและเครื่องแต่งกาย นำเสนอกระบวนการผสมผสานวัฒนธรรมไทยและจีน ด้วยการผสมผสานระหว่างศิลปะจีนกับแนวคิดทางพุทธศาสนา การประยุกต์เครื่องแต่งกายอุปรากรจีนและโขนมาใช้ในการออกแบบเพื่อสร้างองค์ประกอบการแสดงและการตีความในเชิงลึกของการออกแบบงานศิลปะการแสดงข้ามวัฒนธรรม โดยนำแนวคิดดังกล่าวสร้างสัญลักษณ์ผ่านการออกแบบ เพื่อสื่อถึงลักษณะตัวละครและลักษณะของฉาก ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้ที่สนใจในด้านการออกแบบและนักวิชาการศิลปะการแสดงที่สนใจการสร้างสรรค์งานงานข้ามวัฒนธรรม

เอกสารอ้างอิง

ไกรลาส จิตร์กุล, สุนิษา สุกิน, และ ปรเมศวร์ สรรพศรี. (2562). *รายงานการวิจัยเรื่อง ไซอิ๋ว: การสร้างสรรค์ละครข้ามวัฒนธรรม*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

กฤษรา (ซูไรมาน) วริศราภูริชา. (2551). *งานฉากละคร 1*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เขมานันทะ. (2554). *ลิงจอมโจก ไขความปริศนาธรรมในไซอิ๋ว*. กรุงเทพฯ: พิมพ์คำ.

จรัสศรี จิรภาส. (2547). *ซุนหงอคง (ฉีเทียนต้าเสิ้ง) ลิงในวรรณกรรมที่กลายเป็นเทพเจ้า*. กรุงเทพฯ: มติชน.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). (2559). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์ (ปี 2559)*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิการศึกษาเพื่อสันติภาพ พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต).

ฤทธิรงค์ จิวากานนท์. (2550). *รายงานการวิจัยเรื่องเก่าเล่าใหม่ 3 : การกำกับศิลป์สำหรับละครร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิวัฒน์ ประชาเรืองวิทย์. (2559). *เทพนิยายไซอิ๋ว บันทึกทัศนาจรชมพูทวีป เล่ม 1-4*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พระพุทธศาสนาของธรรมสภา.

สุรพล วิรุฬรักษ์. (2547). *หลักการแสดงนาฏศิลป์ปริทรรศน์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โหง่ว เส็ง อึง. (2547). *ไซอิ๋ว*. นนทบุรี: ศรีปัญญา.

บทวิจารณ์หนังสือ

กฤษณา สมบัติ

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ชื่อหนังสือ	พูดไทยได้ภายใน 1 วัน (สำหรับคนจีน) 24 小时泰语通
ISBN	978-616-296-279-0
ผู้เขียน	นิธิอร พรอำไพสกุล และคณะ
จำนวน	144 หน้า
ปีที่พิมพ์	2563
สำนักพิมพ์	สันติศิริการพิมพ์

หนังสือพูดภาษาไทยได้ใน 1 วัน (สำหรับคนจีน) 24 **小时泰语通** ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิธิอร พรอำไพสกุล และคณะ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หนังสือเล่มนี้ผู้เขียนได้เรียบเรียงขึ้นจากประสบการณ์การสอนภาษาไทยเบื้องต้นให้กับผู้เรียนชาวจีนกลุ่มต่าง ๆ ที่มาศึกษาในระดับปริญญาเอกที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ ซึ่งใช้เวลาเรียนกลุ่มละ 30 ชั่วโมง โดยเน้นการสอนสนทนาให้กับผู้เรียนชาวจีนที่ไม่ได้เรียนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาเอก เพื่อให้สามารถสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง-พูดระดับเบื้องต้นในชีวิตประจำวันเมื่อมาเรียนที่ประเทศไทยในบริบทมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หนังสือเล่มนี้ได้แบ่งบทเรียนออกเป็น 9 บท โดยบทที่ 1 ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับระบบเสียงในภาษาไทย แบบฝึกหัด ไวยากรณ์ และคำศัพท์ ส่วนบทที่ 2-9 เป็นการฝึกสนทนาในสถานการณ์ต่าง ๆ ประกอบด้วย บทสนทนา 2 บทพร้อมคำศัพท์ ความรู้ทางไวยากรณ์พร้อมกับข้อสังเกตทางภาษา แบบฝึกการแทนที่คำในประโยค 2 แบบฝึก แบบฝึกพูด 2 แบบฝึก และคำศัพท์เพิ่มเติมประจำบท ทั้งนี้การแทนเสียงภาษาไทยของ

หนังสือเล่มนี้จะใช้สัทอักษรสากลเทียบกับเสียงพินอินในภาษาจีน และมีการแปลเป็นภาษาจีนประกอบตลอดทั้งเล่ม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนออกเสียงได้ง่าย เข้าใจความหมาย และสามารถสื่อสารด้วยการฟัง-พูดภาษาไทยได้ภายใน 24 ชั่วโมง

บทเรียนในหนังสือเล่มนี้ ได้แก่ บทที่ 1 ความรู้พื้นฐานระบบเสียงภาษาไทย บทที่ 2 คุณชื่ออะไรคะ บทที่ 3 คุณมาจากไหนคะ บทที่ 4 วันนี้เรียนอะไรคะ บทที่ 5 ผมเพิ่งเลิกเรียนครับ บทที่ 6 ห้องสมุดไปทางไหนครับ บทที่ 7 มาติดต่อฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ครับ บทที่ 8 เราจะไปกินข้าวที่ไหนครับ และบทที่ 9 จะสั่งเครื่องดื่มอะไรครับ โดยแต่ละบทมีเนื้อหาและองค์ประกอบ ดังนี้

บทที่ 1 ความรู้พื้นฐานระบบเสียงภาษาไทย มีเนื้อหาเกี่ยวกับ พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ โดยเนื้อหาด้านพยัญชนะต้นแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ อักษรสูง อักษรกลาง และอักษรต่ำ ส่วนพยัญชนะท้ายแบ่งเป็น 8 มาตรานำเสนอทั้งตัวสะกดตรงมาตราและไม่ตรงมาตรา เนื้อหาด้านสระ แบ่งเป็นสระเดี่ยว สระประสม และสระเกิน เนื้อหาด้านวรรณยุกต์ได้กำหนดสัญลักษณ์ทางเสียงด้วยเลขอารบิก ตั้งแต่ 1-5 แทนด้วยเสียงสามัญ-เสียงจัตวา ทั้งนี้ในบทนี้จะมีการเทียบระบบเสียงในภาษาไทยกับภาษาจีน เพื่อให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจความเหมือนและความต่างของระบบเสียงทั้งสองภาษาได้ง่ายและชัดเจน รวมถึงได้ระบุลักษณะการออกเสียงพยัญชนะ และสระ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถออกเสียงได้ถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

ลำดับ 序号	อักษรสูง 泰语高辅音	เสียง 国际音标	พินอิน 拼音	ตัวอย่าง 例子	ลักษณะการออกเสียง 发音特点
1	ข	/kh/	k	科	พยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม ลมไหลออกระหว่างลิ้นส่วนหลังและเพดานอ่อน เปล่งเสียงนี้ออกมา 爆破音，清音，送气，气流从舌根和软腭之间流出形成此音。
2	ฉ	/ch/	c	测	พยัญชนะระเบิดไม่ก้อง มีลมลิ้นยกขึ้นแตะเพดานแข็ง เปล่งเสียงนี้ออกมา 爆破音，清音，送气，舌面抬起顶硬腭形成阻碍，气流冲破阻碍形成此音。

สระเกิน 特殊元音				
ลำดับ 序号	พินอิน 拼音	สระไทย 泰语特殊元音	ตัวอย่าง 例子	ลักษณะการออกเสียง 发音特点
1	am	อำ	-	แทนสระ /a/ ที่มีเสียงพยัญชนะท้าย /m/ (อำ = /a+m/) 相当于元音/a/有尾音/m = /a+m/
2	ai	ไอ	唉	แทนสระ /a/ ที่มีเสียงพยัญชนะท้าย /i/ (ไอ = /a+i/) 相当于元音/a/有尾音/i = /a+i/
3		ไอ	唉	
4	ao	เอา	凹	แทนสระ /a/ ที่มีเสียงพยัญชนะท้าย /u/ (ไอ = /a+u/) 相当于元音/a/有位尾音/u = /a+u/

ภาพที่ 1 ตัวอย่างตารางเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะและสระเกินในภาษาไทยกับภาษาจีน (นิธิอร พรอำไพสกุล, 2563, น. 14, 25)

เนื้อหาของบทเรียนตั้งแต่บทที่ 2 - บทที่ 9 มีรายละเอียดขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่น่าสนใจ ดังนี้

1. บทสนทนา ในแต่ละบทเรียนจะมีบทสนทนาจำนวน 2 บท โดยบทสนทนาทั้งสองจะมีเนื้อหาที่สัมพันธ์กัน ดังนี้

บทที่ 2 “คุณชื่ออะไรคะ” บทสนทนา (1) เป็นบทสนทนาสั้น ๆ ถามเกี่ยวกับ “ชื่อ” และการกล่าวตอบแสดงความยินดีที่มีโอกาสได้รู้จักกันโดยใช้ประโยคว่า “ยินดีที่ได้รู้จัก” ส่วนบทสนทนา (2) เป็นบทสนทนาเกี่ยวกับการแสดงความห่วงใยตามวัฒนธรรมไทย คือการถามว่า “สบายดีไหม” เป็นต้น

บทที่ 3 “คุณมาจากไหนคะ” บทสนทนา (1) เกี่ยวข้องกับเมือง มณฑล ที่จากมา หรือเคยไป เช่นประโยคที่ว่า “คุณมาจากไหนครับ” และ “คุณเคยไปเที่ยวไหมคะ” ส่วนบทสนทนา (2) เป็นการถามถึงวัตถุประสงค์ของการมาที่เมืองไทย เช่น ประโยคที่ว่า “คุณมาทำอะไรที่ไทยคะ” เป็นต้น

บทที่ 4 “วันนี้เรียนอะไรคะ” บทสนทนา (1) เกี่ยวข้องกับการเรียน และชื่อวิชา เช่น “วันนี้มีเรียนไหมคะ” ส่วนบทสนทนา (2) เป็นการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับวันและเวลาในการส่งงาน เช่น “ส่งพรุ่งนี้เช้าคะ” เป็นต้น

บทที่ 5 “ผมเพิ่งเลิกเรียนครับ” บทสนทนา (1) เน้นประโยคที่ใช้ในทักทายเมื่อรู้จักกับคู่สนทนาแล้ว เช่น “คุณจะไปไหนคะ” “งั้นพบกันพรุ่งนี้นะคะ” ส่วนบทสนทนา (2) เป็นการสื่อสารกับเพื่อนเกี่ยวกับการเรียน เช่น “เรียนหนักไหมคะ” “มีสอบกี่วิชาคะ” เป็นต้น

บทที่ 6 “ห้องสมุดไปทางไหนครับ” บทสนทนา (1) เป็นการถามทางและคำตอบจะเกี่ยวข้องกับคำบุพบทบอกตำแหน่ง เช่น ข้าง ๆ และชื่อสถานที่ต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ส่วนบทสนทนา (2) เป็นการสื่อสารเกี่ยวกับการยืมหนังสือที่ห้องสมุด

บทที่ 7 “มาติดต่อฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ครับ” บทสนทนา (1) เป็นการสอบถามเกี่ยวกับการทำวีซ่าของนักศึกษาใหม่ ส่วนบทสนทนา (2) เป็นการติดต่อฝ่ายทะเบียนเพื่อขอใบรับรองผลการเรียน

บทที่ 8 “เราจะไปกินข้าวที่ไหนครับ” บทสนทนา (1) เป็นการสนทนาเกี่ยวกับสถานที่ และเมนูอาหาร ส่วนบทสนทนา (2) เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความชอบและรสชาติของอาหารไทย

บทที่ 9 “จะสั่งเครื่องดื่มอะไรครับ” บทสนทนา (1) เป็นการสนทนาเกี่ยวชื่อร้านกาแฟในมหาวิทยาลัย และวิธีการสั่งเครื่องดื่ม ส่วนบทสนทนา (2) เป็นการสนทนาเพื่อแนะนำน้ำสมุนไพรไทยให้เพื่อนชาวต่างชาติ

2. ไวยากรณ์ เป็นส่วนที่ต่อจากบทสนทนา ในบทเรียนทุกบทจะมีการอธิบายคำที่มักปรากฏในโครงสร้างประโยคที่ใช้ในการสื่อสาร บอกชนิดคำ พร้อมกับตัวอย่างการใช้ เช่น

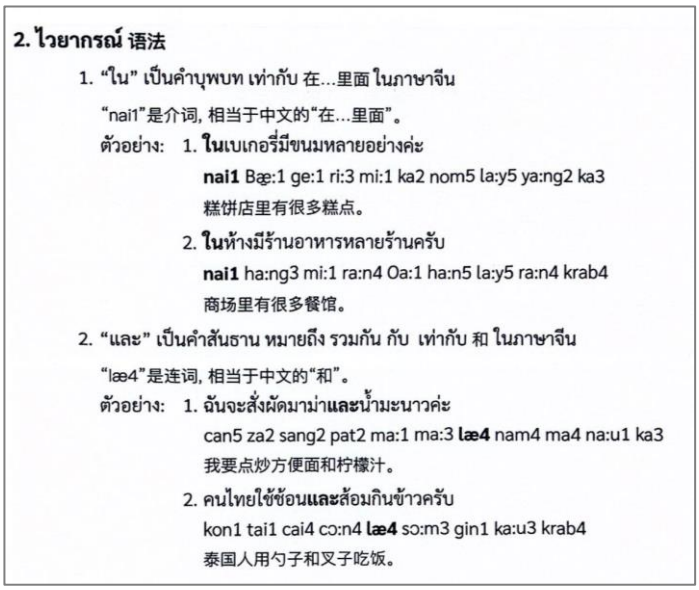

2. ไวยากรณ์ 语法

1. “ใน” เป็นคำบุพบท เท่ากับ 在...里面 ในภาษาจีน

“nai1”是介词, 相当于中文的“在...里面”。

ตัวอย่าง: 1. **ใน**เบเกอรี่มีขนมหลายอย่างค่ะ

nai1 Bæ:1 ge:1 ri:3 mi:1 ka2 nom5 la:y5 ya:ng2 ka3

糕饼店里有很多糕点。

2. **ใน**ห้างมีร้านอาหารหลายร้านครับ

nai1 ha:ng3 mi:1 ra:n4 Oa:1 ha:n5 la:y5 ra:n4 krab4

商场里有很多餐馆。

2. “และ” เป็นคำสันธาน หมายถึง รวมกัน กับ เท่ากับ 和 ในภาษาจีน

“læ4”是连词, 相当于中文的“和”。

ตัวอย่าง: 1. ฉันจะสั่งผัดมาม่า**และ**น้ำมะนาวค่ะ

can5 za2 sang2 pat2 ma:1 ma:3 **læ4** nam4 ma4 na:u1 ka3

我要点炒方便面和柠檬汁。

2. คนไทยใช้ช้อน**และ**ส้อมกินข้าวครับ

kon1 tai1 cai4 co:n4 **læ4** so:m3 gin1 ka:u3 krab4

泰国人用勺子和叉子吃饭。

ภาพที่ 2 ตัวอย่างข้อมูลทางไวยากรณ์

(นิธิอร พรอำไพสกุล, 2563, น. 117)

3. ข้อสังเกตทางภาษา จะนำเสนอต่อจากการอธิบายด้านไวยากรณ์ โดยในแต่ละบทมีการนำเสนอข้อสังเกตของคำหรือวลีต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับโครงสร้างประโยคที่ปรากฏในบทสนทนา โดยจะอธิบายพร้อมยกตัวอย่างการใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาจีน ดังนี้

บทที่ 2 การใช้คำลงท้ายด้วยคำสุภาพ “ค่ะ, ครับ” การเรียกชื่อแบบไทยและจีน ที่มีความแตกต่างกันในเรื่องตำแหน่งของชื่อและนามสกุล การใช้คำสรรพนาม

บุรุษที่ 1 ของผู้พูดที่เป็นผู้ชายและผู้หญิง และคำนำหน้าชื่อบุคคลเพื่อแสดงความเคารพ คือคำว่า “คุณ”

บทที่ 3 อธิบายเกี่ยวกับการใช้คำว่า “จังหวัด “มณฑล” และ “คณะ”

บทที่ 4 คำลักษณนาม การวางตำแหน่งของคำขยายในภาษาไทยและจีน และการใช้คำว่า “ที่” และคำว่า “ละ” ในภาษาไทย

บทที่ 5 คำว่า “พรุ่งนี้” ซึ่งสามารถวางไว้หน้าและท้ายประโยคในภาษาไทย

บทที่ 6 การใช้คำทับศัพท์ในภาษาไทย เช่นคำว่า กาแฟ โซฟา เป็นต้น

บทที่ 7 การกล่าวถึงที่อยู่หรือขอบเขต เช่น ผมเป็นนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มศว ครับ เป็นต้น และการอธิบายคำว่า “วันทำการ” ในภาษาไทยจะหมายถึงวัน จันทร์ถึงวันศุกร์

บทที่ 8 การใช้คำบุพบท คำว่า “ที่” และคำคำวิเศษณ์ คำว่า “มาก”

บทที่ 9 อธิบายความหมายและยกตัวอย่างการใช้วลี “ซื้อ 1 แถม 1”

ข้อสังเกต 注释

1. “ที่” เป็นคำบุพบทบอกสถานที่ วางไว้หน้าคำนามบอกสถานที่ ซึ่งหมายถึงสถานที่นั้น เช่น

“ti:3”是处所介词，放在地点名词之前，表示具体的地，例:

ที่ร้านอาหาร	ti:3 ra:n4 Oa:1 ha:n5	在餐馆
ที่เซเว่น	ti:3 sæ:1 wæ:n3	在7–11
ที่เบเกอรี่	ti:3 Bæ:1 ge:1 ri:3	在面包店

2. “มาก” เป็นคำวิเศษณ์ เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนขยายต้องวางไว้ข้างหลังคำนามหรือคำคุณศัพท์ เช่น

“ma:k3”是副词，表示程度，相当于中文的“很、非常”，须放在名词或形容词之后。

ซุปนี้จืดมาก	sub4 ni:4 zę:t2 ma:k3	这个汤很清淡。
ส้มตำเผ็ดมาก	som3 dam1 pæt2 ma:k3	青木瓜沙拉很辣 。
อาหารไทยอร่อยมาก	Oa:1 ha:n5 tai1 Oa2 rɔ:y2 ma:k3	泰国菜很好吃 。

ภาพที่ 3 ตัวอย่างเกี่ยวกับข้อสังเกตในบทเรียน

(นิธิอร พรอำไพสกุล, 2563, น. 104)

4. แบบฝึกแทนที่ เป็นแบบฝึกที่ให้ผู้เรียนฝึกแทนที่คำในโครงสร้างประโยคที่กำหนด โดยสามารถเลือกคำศัพท์ในบทเรียนมาสร้างเป็นประโยคใหม่ตามโครงสร้างที่กำหนดได้อย่างหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ทบทวนคำศัพท์ และโครงสร้างประโยคที่มักใช้ในการสื่อสารตามบริบทการสนทนาทั้ง 2 บทที่ปรากฏในแต่ละบทเรียน

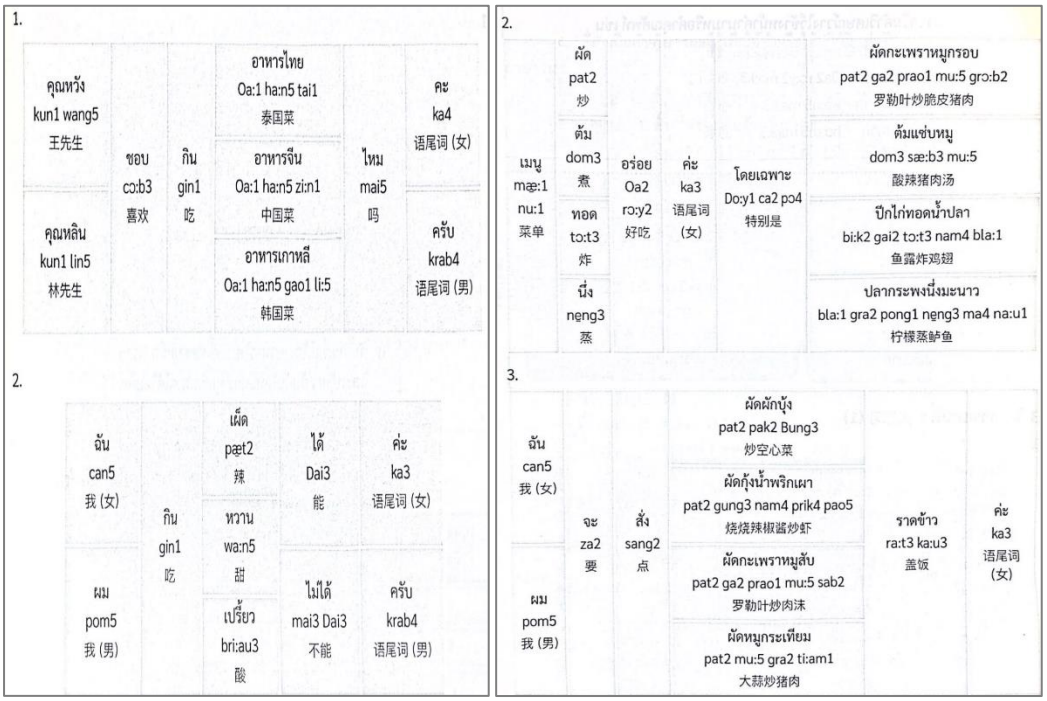

ภาพที่ 4 ตัวอย่างแบบฝึกแทนที่

(นิธิอร พรอำไพสกุล, 2563, น. 106, 111)

5. การฝึกพูด เป็นการทบทวนการสนทนาในสถานการณ์ที่ปรากฏในบทเรียนอีกครั้ง จำนวน 2 บทสนทนา โดยการละประโยคในการสนทนาบางประโยคแล้วให้ผู้เรียนฝึกพูด

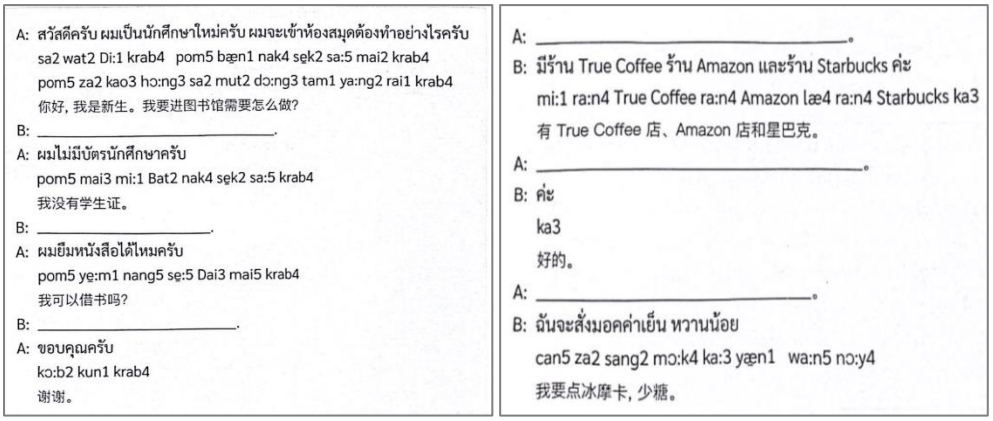

ภาพที่ 5 ตัวอย่างแบบฝึกแทนที่

(นิธิอร พรอำไพสกุล, 2563, น. 90, 119)

6. คำศัพท์เพิ่มเติม เป็นการนำเสนอคำศัพท์ที่นอกเหนือจากคำศัพท์ในบทสนทนา แต่เกี่ยวข้องกับบริบทที่ใช้ในการสื่อสารประจำบทแต่ละบทเรียน ซึ่งจะมีจำนวนคำแตกต่างตามสถานการณ์ที่ใช้ในการสื่อสาร ตั้งแต่ 4 – 20 คำ โดยบทที่มีจำนวนคำศัพท์เพิ่มเติมมากที่สุดคือบทที่ 8 “เราจะไปกินข้าวที่ไหนครับ” เนื่องจากเป็นบทสนทนาที่เกี่ยวข้องกับชื่ออาหาร ประเภทอาหาร และสถานที่ในการสั่งอาหาร จึงมีจำนวนคำมากกว่าบทเรียนอื่น ๆ เช่น ผัดกระเพราหมูสับ ต้ม ห้าง ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถเลือกใช้คำในสถานการณ์จริงได้หลากหลายและเหมาะสมยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ส่วนท้ายของหนังสือเล่มนี้ ยังประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญคือ “ดัชนีค้นคำ” ที่รวบรวมคำศัพท์ของแต่ละบทไว้อย่างครบถ้วน และ “เฉลยแบบฝึกการฝึกพูด” ของบทเรียนที่ 2-9 อย่างครบถ้วนและชัดเจน ทั้งนี้ในเฉลยจะมีทั้งภาษาไทย สัทอักษร และภาษาจีนแปลกำกับทุกบรรทัดซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบคำตอบได้ด้วยตนเองได้อย่างสะดวก และสามารถฝึกสนทนาได้บ่อยครั้งตามที่ต้องการ

ดังนั้นหนังสือเล่มนี้ จึงเป็นแบบเรียนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ ที่มีการจัดวางโครงร่างเนื้อหา และองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ตลอดจนมีการแทรกเนื้อหาทางภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับพื้นฐานที่เหมาะสมกับผู้เรียนชาวต่างชาติ ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทสังคมวัฒนธรรมไทย

เอกสารอ้างอิง

นิธิอร พรอำไพสกุล และคณะ. (2563). *พูดไทยได้ภายใน 1 วัน (สำหรับคนจีน) 24 小时泰语通* . กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์.

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย บทความทางวิชาการ และบทวิจารณ์หนังสือทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์โดยตีพิมพ์ทั้งแบบรูปเล่มและวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อค้นพบ ข้อคิดเห็นทางวิชาการและวิจัยแก่นักวิชาการ อาจารย์ นักศึกษา นักวิจัย ตลอดจนบุคคลทั่วไปทั้งชาวไทยและต่างประเทศที่มีความสนใจทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

กำหนดออก (Publication Frequency)

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีกำหนดออกปีละ 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม – มิถุนายน

ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม – ธันวาคม

กระบวนการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review Process)

บทความทุกบทความต้องผ่านการพิจารณาโดยกองบรรณาธิการของวารสาร และได้รับการตรวจอ่านจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน/บทความ (Double blind) ทั้งนี้ผู้เขียนต้องปรับปรุง แก้ไขบทความตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะก่อนตีพิมพ์ หากบทความไม่ผ่านการพิจารณา กองบรรณาธิการจะแจ้งผลให้ทราบ แต่จะไม่ส่งต้นฉบับคืนให้แก่ผู้เขียน

<u>หมายเหตุ</u>

*** กองบรรณาธิการทรงไว้ซึ่งสิทธิในการพิจารณาและตัดสินการลงตีพิมพ์ในวารสาร**

**** ทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความต่าง ๆ ของวารสารเป็นของผู้เขียน มิใช่ความคิดเห็นของกองบรรณาธิการ และมิใช่ความรับผิดชอบของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่**

ข้อกำหนดในการส่งต้นฉบับบทความเพื่อตีพิมพ์ (Author Guidelines)

เรื่องที่จะเสนอตีพิมพ์

บทความที่รับตีพิมพ์ต้องเป็นบทความวิจัย บทความทางวิชาการ หรือบทวิจารณ์หนังสือทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องเป็นบทความที่ไม่เคยเผยแพร่ หรือตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาบทความเพื่อตีพิมพ์

การเตรียมต้นฉบับ

1. ความยาวของเนื้อหาต้นฉบับต้องมีความยาว 20-24 หน้ากระดาษขนาด B5 (รวมตาราง แผนภาพ และบรรณานุกรม) ต้นฉบับภาษาไทยใช้อักษร TH Sarabun ขนาด 16 พอยท์ ต้นฉบับภาษาอังกฤษใช้ Time New Roman ขนาด 12 พอยท์

2. การตั้งค่าหน้ากระดาษ ตั้งค่าขอบกระดาษทุกด้านเว้นระยะ 1 นิ้ว และให้ระบุเลขกำกับทุกหน้าบริเวณมุมขวาบน

3. ส่วนประกอบของต้นฉบับบทความประกอบด้วย

3.1 ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียนทุกคน และสถานที่ทำงาน (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

3.2 บทคัดย่อความยาวไม่เกิน 250 คำ และคำสำคัญ 3-5 คำ (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

3.3 เนื้อเรื่อง

1.1.1 บทความวิจัย ประกอบด้วย ที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ สมมติฐาน (ถ้ามี) กรอบแนวคิด (ถ้ามี) วิธีการวิจัย ผลการศึกษา สรุปและอภิปรายผล ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี) และเอกสารอ้างอิง

1.1.2 บทความวิชาการ ประกอบด้วย บทนำ หัวข้อเนื้อหาที่นำเสนอ บทวิเคราะห์สังเคราะห์ทางวิชาการ บทสรุป ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี) และเอกสารอ้างอิง

2. การอ้างอิงทุกบทความไม่ว่าจะเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษใช้การอ้างอิงตามรูปแบบ APA 6th edition ทั้งการอ้างอิงในเนื้อหา และรายการอ้างอิงท้ายบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อหา ใช้วิธีการอ้างอิงแบบนาม-ปี โดยระบุชื่อผู้แต่งและปีที่พิมพ์ไว้ด้านหน้าหรือหลังของข้อความที่อ้างอิง คั่นด้วยเครื่องหมาย จุลภาค (,) หากเป็นการอ้างอิงแบบคัดลอกความต้องระบุเลขหน้าด้วย

ตัวอย่าง

ราชบัณฑิตยสถาน (2554, น. 26)..... หรือ ..... (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554, น. 26)

Creswell & Smith (2018) ..... หรือ ..... (Creswell & Smith, 2018)

รูปแบบรายการอ้างอิงท้ายบทความ ให้รวบรวมรายการอ้างอิงทั้งหมดไว้ท้ายบทความ โดยเรียงลำดับตามตัวอักษรของชื่อผู้แต่ง โดยเรียงชื่อผู้แต่งชาวไทยไว้ก่อนชาวต่างชาติ

ตัวอย่าง

หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). *ชื่อเรื่อง.* (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

สุรชาติ พุทธิมา. (2558). *บรรณานุกรม ดรรชนีและสาระสังเขป***.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

Creswell, J. W. (2008). *A concise introduction to mixed methods research.* California: SAGE.

บทความวารสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. *ชื่อวารสาร, ปีที่*(ฉบับที่), เลขหน้า.

ไชยวุธ โกศล. (2561). ดนตรีหนังตะลุงในจังหวัดสงขลา: ความเปลี่ยนแปลงจากอดีตสู่ปัจจุบัน. *วารสารศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 5*(2), 39-49.

Pornumpaisakul, N. & Yenbutra, P. (2018). Synthesis of researches in teaching Thai as a foreign language. *KKU International Journal of Humanities and Social Sciences, 8*(2), 109-151.

เอกสารการประชุมวิชาการ

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ใน ชื่อบรรณาธิการ (บ.ก.) (ถ้ามี), *ชื่อ การประชุม,* (น.). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2549). การศึกษาไทยในยุคปัจจุบัน. ใน กนกวรรณ สินสุข (บ.ก.), *รายงาน การสัมมนาเรื่องการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์,* (น. 12-19). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Afolabi, A. F. & Abidoye, J. A. (2011). *The integration of information and communication technology in library operations towards effective library services.* In *proceeding of the the 1st International Technology, Education and Environment Conference.* (pp. 620-628), The International Conference on Teaching, Learning and Change 2011, Omoku, Nigeria. Retrieved from http://www.hrmars.com/admin/pics/267.pdf

บทความหรือบทในหนังสือ

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ใน ชื่อบรรณาธิการ (บ.ก.) (ถ้ามี), *ชื่อหนังสือ,* (น.). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

บุณฑริกา เจริญชินวุฒิ. (2559). การศึกษาวิธีการผลิตและการบรรเลงขิม กรณีศึกษานายวินิจ พุกสวัสดิ์. ใน *หนังสือรวมบทความวิจัยของการประชุม วิชาการระดับชาติ SMARTS ครั้งที่ 6: อัตลักษณ์แห่งเอเชีย 2016, คณะวิทยาการจัดการ*

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 17 มิ.ย. 2559, (น. 1220 -1228). กรุงเทพฯ: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Bates, A., Shifflet, R. & Lin, M. (2013). In Hattie, J. & Anderman, E. M. (eds.), *International Guide to Student Achievement.* (pp. 7-9). New York, NY: Routledge.

วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์

ผู้เขียนวิทยานิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. ระดับวิทยานิพนธ์ สาขาวิชา คณะ มหาวิทยาลัย

สุจิรา อัมรักเลิศ. (2547). *การดำเนินงานห้องสมุดดิจิทัลในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Choemprayong, S. (2010). *The transition of worldviews: Collective information behavior during the 2006 Thai Coup D'état.* Doctor of Philosophy (Information and Library Science) University of North Carolina at Chapel Hill North Carolina, USA.

แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์) ชื่อบทความ. สืบค้นจาก URL

สำนักโฆษก กลุ่มประชาสัมพันธ์และเผยแพร่. (2560, พฤษภาคม 5). *ข่าวทำเนียบรัฐบาล*. สืบค้นจากhttp://www.thaigov.go.th/news/contents/details/ 3545

Holland, B. (2015, January 14). *21st century libraries: The leaning commons*. Retrieved from https://www.edutopia.org/blog/21st-century-libraries-learning-commons-beth-holland

การส่งต้นฉบับ

กรุณาส่งบทความในรูปแบบไฟล์ word (.docx) ทางเว็บไซต์ https://www.tci-thaijo.org/index.php/husocjr/index